Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

107

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

Ὑπεύθυνος Ἀρχιουντάκτης: ΑΓΓ. ΜΕΓΑΞΑΣ
Λεωφόρος Ἁγίας Φιλοθέης 27)3 — Φιλοθέη
Προϊστάμ. Τυπογραφείου: Ἠλ. Καλκαντζάκος, Ἕβρου 212—Πειραιεύς

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Δ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 107 (11)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Τρίμηνος	Δραχμαὶ	25
Ἑξάμηνος	»	50
Ἐτησία	»	100

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2

Τὰ ἐμβάσματα νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὸν
ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
Πλατεῖα Συντάγματος

Ὁ Γεωργ. Παρ. μοῦ γράφει: Καζαμίας θὰ πῆ «τὸ ἰδικό μου σπίτι». Γιατί λοιπὸν ὁ σημερινὸς Καζαμίας (ἡμερολόγιο) ὀνομάζεται ἔτσι;

Ἀπάντηση: Μπορεῖ στὴν Ἰταλικὴ γλῶσσα τὸ Κάζα μία νὰ σημαίνει «σπίτι μου» ἀλλὰ ἡ ἱστορία τοῦ Καζαμία τοῦ γνωστοῦ αὐτοῦ ἡμερολογίου δὲν ἔχει καμμιὰ ἀπολύτως σχέση μὲ τὶς δυὸ αὐτὲς ἰταλικὲς λέξεις. Ἡ ἱστορία τοῦ Καζαμία ἔχει κάποιο ἐνδιαφέρον καὶ τὴ σημειώνω ἐδῶ μὲ λίγα λόγια: Στὰ 1763 στὴ Φαβεντία τῆς Ἰταλίας βγῆκε γιὰ πρώτη φορὰ ἕνα Ἡμερολόγιο, ποὺ ἔφερνε τὸν τίτλο CASAMIA. Στὸ ἐξώφυλλο τοῦ ἡμερολογίου αὐτοῦ εἶχαν φιλοτεχνήσει τὴν εἰκόνα τοῦ περίφημου, φανταστικοῦ φυσικά, ἀστρολόγου Καζαμία. Αὐτὸς ὁ περίφημος ἀστρολόγος καὶ μάντις, φοροῦσε ἕνα πανύψηλο κωνικὸ καπέλλο ἀπὸ κεῖνα ποὺ φοροῦσαν οἱ ἀστρολόγοι τοῦ μεσαίωνα. Στὴν εἰκόνα ὁ Καζαμίας παρατηροῦσε μὲ τηλεσκόπιο τὰ οὐράνια σώματα. Μέσα σ' αὐτὸν τὸν καζαμία τῆς Φαβεντίας ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο, τὸ μηνολόγιο καὶ τὸ ἑορτολόγιο ὑπῆρχαν καὶ γιὰ κάθε τέταρτο τοῦ φεγγαριοῦ καὶ προγνώσεις τοῦ καιροῦ καὶ ἐντελῶς ἀόριστες προφητεῖες πολιτικῶν γεγονότων. Ὁ καζαμίας εἶχε καὶ διάφορες γεωργικὲς πρακτικὲς ὁδηγίες, καθὼς καὶ ἄλλες ὁδηγίες ἰατρικές, οἰκοκυρικὲς κλπ. Δημοσίευαν ἀκόμα καὶ ἀνέκδοτα καθὼς καὶ ἄλλη διασκεδαστικὴ ὕλη γιὰ τὶς λαϊκὲς μᾶζες. Τὸν ἰταλικὸ Καζαμία μιμήθηκε στὴν Ἑλλάδα παίρνοντας καὶ τὸν τίτλο του ὁ Δημ. Α. Κορομηλᾶς ποὺ τὸν ἔβγανε μὲ τὸν τίτλο αὐτὸ κάθε χρόνο μέσα στὰ τελευταῖα 25 χρόνια τοῦ περασμένου αἰώνα. Στὴν Ἑλλάδα λέμε μεταφορικὰ Καζαμία καὶ κάθε ἄνθρωπο συστηματικὰ τερατολόγο καὶ μάντι κακῶν. Ἀκόμα λέμε Καζαμία καὶ κάθε ἄνθρωπο ποὺ φορεῖ ροῦχα ποὺ φοροῦσαν ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια—πολὺ δηλαδὴ περασμένης μόδας.

Ὁ Γ. Π. μὲ ἐρωτᾶ: Ὑπάρχει καὶ ἄλλη Ὀρεστιὰς ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πόλη μας;

Ἀπάντηση: Ἂν δὲν κάνω λάθος ἡ ὀρθὴ ὀνομασία τῆς πόλης σας εἶναι Νέα Ὀρεστιὰς καὶ εἶναι πρωτεύουσα τοῦ Δήμου καὶ τῆς Ἐπαρχίας Ὀρεστιάδος. Μὲ τὸ ὄνομα Ὀρεστιὰς εἶναι γνωστὰ καὶ τὰ 1) Περιοχὴ τῆς Μολοσσίδος μεταξὺ τῶν μεγάλων ποταμῶν Ἀώου καὶ Ἀλιάκμονα. Ἡ Μολοσσία ἢ Μολοττία ἢ Μολοσσὶς ἦταν παλιὰ χώρα στὴν Ἤπειρο, στὸ Βορειοανατολικὸ της ἄκρο μεταξὺ τῶν βουνῶν Τομάρου καὶ Λάκμονα. Τόμαρος εἶναι τὸ βουνὸ Μιτσικέλι. Λάκμων τὸ βουνὸ Ζυγὸς ἢ Κατέρα. Ἡ Ὀρεστιὰς αὐτὴ λεγότουν καὶ Ὀρεστὶς ἀπὸ τοὺς κατοίκους της Ὀρέστας. 2) Λέγεται Ὀρεστιὰς ἡ ἀρχαία πόλη τῶν Ὀδρυσῶν τῆς Θράκης. Παλαιότερον λεγότουν Οὐσκουδάμα. Πῆρε ὅμως τὸ ὄνομα Ὀρέστεια ἢ Ὀρεστειάδα ἀπὸ τὸν Ὀρέστη, ποὺ ὕστερα ἀπὸ τὸ φόνο τῆς μητέρας του κατέφυγε ἐκεῖ καὶ ἐξαγνίστηκε στὰ νερὰ τῶν ποταμῶν Ἕβρου καὶ Τόνσου. Τὸ προάστιο τῆς Ἀδριανουπόλεως Καραγὰτς πῆρε τὸ ὄνομα Ὀρεστιὰς κατὰ τὴν ἑλληνικὴ κατοχὴ του (1919-1923). Τὸ ὄνομα δόθηκε στὸ προάστιο αὐτὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, γιατί, καθὼς πιστεύεται, ἐκεῖ ἦταν καὶ ἡ ἀρχαία πόλη τῆς Ὀρεστείας. 3) Ὀρεστιὰς λέγεται καὶ ἡ λίμνη τῆς Καστοριᾶς. 4) Ὀρεστιὰς εἶναι ἐπωνυμία καὶ τῶν: Ἀρτέμιδας, Κίρκης, καὶ Ρέας καὶ πολλῶν ἄλλων ἀρχαίων θεοτήτων, ποὺ εἶναι γνωστὲς μὲ τὸ ὄνομα Ὀρεστιάδες Νύμφαι. 5) Ὀρεστὶς καὶ Ὀρεστία λέγεται ἀκόμα ἡ Χώρα τῆς Ἀρκαδίας ὅπου αἱ πόλεις Ὀρεσθάσιον καὶ Λαοδίκιον. Ἐκεῖ ἔγινε στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ Πελοννησιακοῦ Πολέμου ἡ μεγάλη μάχη Μαντινέων καὶ Τεγεατῶν καὶ τῶν συμμάχων. 6) Ὀρεστία λέγεται καὶ μιὰ συνοικία τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ τέλος 7) μικρὴ Ἀσιατικὴ χώρα δυτικὰ τῆς Μεσοποταμίας.

Ὁ Κων. Δ. Ἀποστολόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Πότε ἔγινε ἡ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου;

Ἀπάντηση: Ἡ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου ἔγινε στὶς 7 Ὀκτωβρίου 1571. Στὴ ναυμαχία αὐτὴ ὁ Δὸν Ἰωάννης ὁ Αὐστριακὸς κατέστρεψε τὴ μεγάλη ναυτικὴ δύναμη τῆς Τουρκίας.

Ὁ Δημήτρης Κοσμίδης μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὲς σημαντικὲς ἐφευρέσεις ἔγιναν στὸν 20ὸ αἰῶνα;

Ἀπάντηση: Οἱ κυριώτερες ἐφευρέσεις ἢ καλλίτερα οἱ κατακτήσεις τοῦ 20οῦ αἰῶνα εἶναι: Τὸ ὑποβρύχιον, τὸ ἀεροπλάνον εἰς ὅλας του τὰς τελειοποιήσεις, τὸ ραδιόφωνο, ἡ τηλεφωτογραφία, αἱ διάφοροι μορφαὶ τῶν τηλεπικοινωνιῶν, ὅπως τὸ ἀσύρματο τηλέφωνο, τὸ ραντάρ, ἡ ἀτομικὴ βόμβα καὶ ὅλαι αἱ «πυρηνικαὶ ἀνακαλύψεις», καὶ τὰ ἀτομικὰ ὅπλα. Ἐπίσης ἡ ἀνακάλυψη πολλῶν χημικῶν στοιχείων εἶναι ἐπιτυχίαι τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Τὰ ἀντιβιοτικὰ γενικῶς φάρμακα εἶναι ἀνακαλύψεις πολύτιμοι διὰ τὸν ἄνθρωπον. Γενικὰ ἡ ἀτομικὴ ἐπιστήμη εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλέον ἐξαιρετικὰς κατακτήσεις τοῦ αἰῶνα μας. Καὶ τὸ ράδιο ἀκόμα (ἀνακαλύφθηκε στὸ 1898) κατάκτηση τοῦ αἰῶνα μας εἶναι.

Ὁ Δημήτρης Κοσμίδης μὲ ἐρωτᾶ: Πόσες καὶ ποιὲς εἶναι οἱ νίκες τοῦ Ναπολέοντος.

Ἀπάντηση: Ποιὲς νὰ πρωτογράψω; Σὰν λοχαγὸς στὴ Γαλλικὴ ἐπανάσταση διακρίθηκε στὴν πολιορκία τῆς Τουλῶνος. Σὰν ἀρχηγὸς τῆς στρατιᾶς Ἰταλίας σημείωσε νίκες εἰς βάρος τῶν Αὐστριακῶν καὶ Πεδεμοντίων στὶς μάχες Τσέβαλ, Μοντόβι, Ντέγο, Μάντουας, Ἀρκόλας καὶ Ρίβολι. Ὕστερα ἀπὸ τὶς μάχες αὐτὲς ἀναγκάστηκε ἡ Αὐστρία νὰ ὑπογράψη στὰ 1791 τὴ συνθήκη εἰρήνης τοῦ Κάμπο Φόρμιο.

Στὰ 1798 ὠργάνωσε τὴν ἐκστρατεία στὴν Αἴγυπτο: Ἐκεῖ εἶχε τὴ μία νίκη πάνω στὴν ἄλλη. Μὰ ὁ Νέλσων, ὁ Ἄγγλος ναύαρχος, κατάστρεψε στὸ Ἀβουκὶρ τὸ στόλο του. Τότε ὁ Ναπολέων ξαναγύρισε στὸ Παρίσι, ἀνάτρεψε τὸ διευθυντήριο τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ στὶς 9 Νοεμβρίου 1799 ἀνέλαβε αὐτὸς τὴν ἀρχὴ σὰν ὕπατος.

Ἀργότερα σὲ νέο πόλεμο μὲ τὴν Αὐστρία νίκησε στὴ μάχη τοῦ Μαρένγκο, ἔτσι δὲ πέτυχε νέα συνθήκη εἰρήνης μὲ τὴν Αὐστρία στὴ Λουνεβίλλη (1801) καὶ συνθήκη μὲ τὴν Ἀγγλία στὴν Ἀμιέννη (1802) καὶ κογκορδᾶτο μὲ τὸν πάπα.

Ἀφοῦ στὰ 1804 γίνηκε αὐτοκράτορας, νίκησε τοὺς Ἄγγλους, Αὐστριακούς, Ρώσους καὶ Πρώσσους σὲ μάχες γνωστὲς μὲ τὰ ὀνόματα Ἀούστερλιτς (1804), Ἄουερστατ καὶ Ἰένα (1806), Αἰλάου, Φρίντιαντ καὶ Ρέγγενσμπουργκ (1809) καὶ μπῆκε ἔτσι νικητὴς στὴ Βιέννη καὶ τὸ Βερολῖνο.

Εἶχε ἀργότερα τὴ νίκη τοῦ Σμόλενσκ στὴ Ρωσία καὶ ἔφτασε μέχρι τῆς Μόσχας.

Εἰς τὴν Λειψίαν (1814) ὑπέστη σοβαρὰν ἧτταν.. Ἐξεθρονίσθη ἀλλὰ στὰ 1815 ξαναγύρισε στὸ Παρίσι. Εἶχε ἀλλεπάλληλες νίκες στὸ Βέλγιο ἀλλὰ νικήθηκε ὁριστικὰ στὸ Βατερλώ, καὶ εἶναι γνωστὸ τὸ τετράστιχο:

Ὁ εἰς μίαν μόνην ὥραν
τὴν γῆν παῖξας
τὴν γῆν χάσας
εἰς τοῦ Βατερλὼ τὴν χώραν.

Διήγημα τοῦ ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

ΚΥΝΗΓΗΜΕΝΗ ΠΕΡΔΙΚΑ

Ἦταν Αὔγουστος μήνας. Καθόμαστε ἐγὼ κι ὁ συνάδερφός μου τὸ ἀπόγιομα στὸν ἐξώστη τοῦ Πύργου, ποὺ ἦταν στὸ βορεινὸ πλευρό του, καὶ κοιτάζαμε τὸν ἀπέραντο κάμπο τῆς Θεσσαλίας. Ὁ Πηνειὸς κυλοῦσε τὰ ρέματά του πολὺ κοντά μας, ὡς ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ἀπὸ μᾶς. Ὁ Πύργος ἦταν ψηλός. Ὡστόσο οὔτε τὸν Πηνειὸ βλέπαμε οὔτε τὸ βουητό του ἀκούαμε, γιατὶ τὸ ἔδαφος εἶναι ἴσιο καὶ οἱ δυὸ ὄχθες σμίγουν ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη καὶ κρύβουν τὴν κοίτη, ἐνῶ τὸ νερὸ τρέχει ἥσυχο—ἥσυχο χωρὶς βουή, χωρὶς κρότο, χωρὶς ἀφρό, σὰ διαβάτης κουρασμένος ποὺ περπατάει ἀργὰ-ἀργὰ καὶ δὲ βλέπει τὴν ὥρα νὰ φτάση στὸ σπίτι του νὰ ξαπλωθῆ καὶ νὰ κοιμηθῆ.

Εἴχαμε μπροστά μας ἕνα σωρὸ χωριά. Τὰ διακρίναμε ἀπὸ τὰ δέντρα ποὺ εἶχαν κι ἀπὸ τὰ κεραμίδια ποὺ κοκκίνιζαν καὶ πυρολογοῦσαν ἀπὸ τὸ λιοβόρι σὰν νὰ ἦταν ψηλὰ σ' ἀσβεσταριά, ἢ σὰν ἀναμμένο κεραμιδαριό. Ἀπὸ μακρυὰ μᾶς ἔρχονταν ὁ ἦχος τῶν κουδουνιῶν τῶν προβάτων ποὺ βοσκοῦσαν ὁλόγυρα.

Ὁ οὐρανὸς ἦταν ξάστερος κι ἡ γῆ δίψαε γιὰ νερὸ σὰν στρατοκόπος κουρασμένος γιατὶ δὲν εἶχε βρέξει ἀπὸ τὸ Μάρτη. Σύννεφο δὲν φαίνονταν πουθενὰ κανένα καὶ ζέστη φοβερὴ ἀγκάλιαζε ὅλο τὸν κάμπο Σὲ λίγο ἕνα συννεφάκι, σὰν μιὰ ψάθα, ἄσπρο κάτασπρο σὰν λαγαρὸ ἀσήμι κάθησε στὴν κορφὴ τοῦ Ὀλύμπου σὰν ἀτίμητο διαμαντένιο στέμμα.

Μιὰ ὑπόκωφη βροντὴ ἀκούστηκε κατὰ τὸν Ὄλυμπο κι ἕνα ἀστραμμα φεγγοβόλησε μέσα στὸ σύννεφο ποὺ γιγάντευε καὶ θέριευε κι ἔγινε μιὰ στιγμὴ κατάχρυσο...Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι' ἐκεῖνο τὸ συννεφάκι, ποὺ ξεφύτρωσε σὰ στέμμα ψηλὰ στὴν κορφὴ τοῦ δοξασμένου βουνοῦ μας, γίνηκε γίγαντας καὶ χύθηκε σ' ὅλον τὸν οὐρανὸ τῆς Θεσσαλίας, σὰ φοβερὸ χταπόδι, ἁπλώνοντας τοὺς μαύρους πλοκάμους του, ὡς τὸν Κίσσαβο, ὡς τὸ Πήλιο, ὡς τὰ βουνὰ τῆς Γκούρας, ὡς τ' Ἄγραφα κι ὡς τὰ βουνὰ τ' Ἀσπροπόταμου. Ἄρχισαν νὰ πέφτουν ἀριὲς-ἀριὲς οἱ πρῶτες σταλαματιὲς τῆς βροχῆς, χοντρὲς σὰν καρύδια καὶ τ' ἀστροπελέκια ν' αὐλακώνουν τὸν οὐρανὸ σὰν φλογισμένα φίδια καὶ σὲ λίγο ἡ Θεσσαλία λούζονταν ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, καὶ φεγγοβολοῦσε καὶ τρανταζόταν ἀπὸ τ' ἀστροπελέκια.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες σταλαματιὲς ἀφήσαμε τὸν ἐξώστη καὶ μπήκαμε στὴν ἀπέραντη κρεβάτα τοῦ Πύργου καὶ κοιτάζαμε μὲ χαρὰ τὴν χοντρὴ βροχή, ποὺ ἔπεφτε καὶ χτυποῦσε τὰ γυαλιὰ τῶν παραθυριῶν. Ἐκεῖ ποὺ καθόμαστε καὶ χαιρόμαστε γιὰ τὸ περίλαμπρο θέαμα τῆς εὐεργετικῆς βροχῆς ποὺ θὰ πότιζε τὴ διψασμένη γῆ ὡς τὰ ἔγκατά της, ποὺ εἶχε γίνει σὰν κεραμίδι, ἀκοῦμε «τάγκ» τὸ γυαλὶ τοῦ παραθυριοῦ καὶ δυὸ μεγάλα πουλιὰ κατάβρεχτα, τὸ ἕνα μπροστὰ καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ πίσω, μπῆκαν μέσα. Ὅλοι σηκωθήκαμε στὸ ποδάρι καὶ γλυτώσαμε τὸ θῦμα ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ φονιᾶ του. Τὸ μπροστινὸ πουλί, ποὺ για σωτηρία του πετοῦσε σὰν μολύβι κι ἔσπασε τὸ γυαλὶ τοῦ παραθυριοῦ ἦταν μιὰ πετροπέρδικα καὶ τὸ πισινὸ ποὺ κυνηγοῦσε μὲ μάτι ἄγριο, μὲ λύσσα, μὲ αἱμοδιψία, ἦταν ἕνα γεράκι. Ἔρχονταν ἐκεῖ μπροστὰ κι αὐτὸ πίσω ἀπὸ τὰ πετροβούνια, πέρα ἀπὸ τὴ Βούλα, τρεῖς ὧρες μακρυὰ μὲ καλὸ ἄλογο, γιατὶ μόνο στὰ βουνὰ βρισκόνταν οἱ πετροπέρδικες...

πώχουν τὰ πλουμιστὰ φτερά.
τὰ κόκκινα ποδάρια...

ἐνῶ στὸν κάμπο εἶναι οἱ καμπίσιες οἱ πέρδικες, πολὺ διαφορετικὲς ἀπὸ τὶς βουνίσιες καὶ οὔτε οἱ βουνίσιες πετοῦν στὸ κάμπο οὔτε οἱ καμπίσιες στὰ βουνά. Οἱ βουνίσιες εἶναι μεγαλύτερες, ἀγριώτερες καὶ ὀμορφώτερες ἀπὸ τὶς καμπίσιες καὶ τὶς βουνίσιες προτιμοῦν ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν τὴ μανία νὰ σκλαβώνουν τὰ καημένα τὰ πουλιὰ καὶ νὰ τὰ βάνουν στὰ κλουβιὰ γιὰ ν' ἀκοῦν τὸ σκλαβωμένο τους λάλημα καὶ νὰ εὐχαριστιῶνται μὲ τὴ δυστυχία τους.

Πιάσαμε καὶ τὴ δειλὴ τὴν πέρδικα ποὺ μαζεύτηκε σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς κρεβάτας κι ἔτρεμε ἀπ' τὸ φόβο της καὶ τὸ ὁρμητικὸ γεράκι ποὺ εἶχε τρυπώσει κάτω ἀπὸ τὰ καθίσματα ἄγριο καὶ τρομερὸ καὶ τὰ βάλαμε σὲ χωριστὰ κλουβιά.

Ἡ πέρδικα ἦταν προορισμένη γιὰ τὸ συνάδελφό μου γιὰ τὸ κλουβὶ καὶ τὸ γεράκι γιὰ δῶρο σὲ κανένα κυνηγὸ ποὺ μποροῦσε νὰ τὸ γυμνάση νὰ κυνηγάη στὸν ἀέρα πουλιά. Ἕνας φίλος ποὺ εἶχε παρατύχει κοντά μας εἶπε, πὼς ἡ καλλίτερη δουλειὰ ἦταν νὰ φᾶμε τὴν πέρδικα ψητὴ καὶ νὰ σκοτώσουμε τὸ γεράκι καὶ γιὰ νὰ μᾶς πείση πιότερο μᾶς ἀνάφερε κι ἕνα στίχο δημοτικοῦ τραγουδιοῦ.

Πέρδικα ψημένη καὶ γλυκὸ κρασί

Τὴ νύχτα τραβηχτήκαμε ὁ καθένας στὸ κρεββάτι του γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε. Μὰ δὲ μὲ κολλοῦσε ὕπνος. Μὲ βασάνιζε ἡ ἰδέα τῆς σκλαβιᾶς, τῆς πέρδικας καὶ τοῦ γερακιοῦ.

Ἔδωσα, πῆρα νὰ κοιμηθῶ μὰ δὲν τὸ κατάφερα. Συλλογιούμουν πὼς ἦρθε στὸ σπίτι μας γιὰ τὴ σωτηρία, μὰ βρῆκε πικρὴ σκλαβιά. Συλλογιζόμουν καὶ τὸ τέλος της... Κανένα ψήσιμο στὴ σούβλα ἢ κανένα φάγωμα ἀπὸ καμιὰ γάτα.

Γιὰ τὸ γεράκι δὲν μ' ἔκοφτε καὶ πολύ. Ἡ ἰδέα ὅτι ἔτρωγε πουλιὰ καὶ ὅτι ἂν δὲν τύχαινε τὸ παρεθύρι τοῦ πύργου θὰ ξέσχιζε τὴν καϋμένη τὴν πέρδικα μ' ἔκανε νὰ τὸ ἀντιπαθῶ καὶ νὰ τὸ μισῶ καὶ νὰ μὴν ἐνδιαφέρουμαι γι' αὐτό.

Στὰ τελευταῖα ἐκεῖ ποὺ στριφογύριζα ἄϋπνος στὸ κρεββάτι μου γιὰ νὰ δώσω τέλος στὴ νέα τύχη τῆς πέρδικας ἄναψα τὸ κερὶ καὶ πῆγα στὴν κρεβάτα ὅπου βρίσκονταν κρεμασμένα καὶ τὰ δυὸ κλουβιὰ τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο. Ἡ πέρδικα πήγαινε ἄνω κάτω μέσα στὸ κλουβί, ἐνῶ τὸ κακοῦργο γεράκι καθόταν καὶ κοιμῶταν ἔχοντας τὸ λαιμό του χωμένο μέσα στὶς πλάτες καὶ μονάχα ὅταν ζύγωσα μὲ τὸ φῶς ἄνοιξε τὰ μάτια του καὶ γύριζε ὁλόγυρα τὸ κεφάλι του ἀνήσυχο. Ξεκρέμασε τὸ κλουβὶ τῆς πέρδικας καὶ τὸ πῆγα στὸ παράθυρο μὲ τὸ τσακισμένο γυαλί, ἄνοιξα τὴν πόρτα τοῦ κλουβιοῦ καὶ εἶπα στὸ σκλαβωμένο πουλί:

—Ἄϊ στὸ καλό σου. Πέταξε στὰ πετροβούνια σου καὶ στὶς βουνοπλαγιές σου, ὅπου γεννήθηκες κ' ὅπου εἶναι ὁ προορισμός σου καὶ ἡ εὐτυχία σου. Ἴσως ἔχεις ταίρι, ἴσως ἔχεις μικρὰ ποὺ σὲ καρτεροῦν.

Ἡ πέρδικα στὴ στιγμὴ ποὺ ἄνοιξα τὴ θύρα τοῦ κλουβιοῦ στὸ παραθύρι μὲ τὸ σπασμένο γυαλί, σὰν νὰ μὴν πίστευε τόση εὐτυχία δίσταζε νὰ πετάξη καὶ ν' ἀποχτήση τὴ λευτεριά της, μὰ σὲ λίγο ξέμασε καλὰ τὰ φτερά της, κατέβασε τὸ κεφάλι της κι ἕνα δυνατὸ φτερούγισμα ἀκούστηκε στὰ σκοτάδια τῆς νύχτας. Ἡ καρδιά μου χόρευε ἀπὸ τὴ χαρὰ της γιὰ τὴν καλωσύνη ποὺ εἶχα κάμει καὶ τὰ ποδάρια μου νόμιζα πὼς δὲν πατοῦσαν στὸ πάτωμα. Κρέμασα τὸ κλουβὶ στὴ θέση του μὲ τὴν πόρτα ἀνοιχτὴ γιὰ νὰ μὴ μὲ ὑποψιαστῆ ὁ συνάδερφός μου καὶ τοῦ κακοφανῆ καὶ γύρισα κατὰ τὸ κρεββάτι μου γιὰ νὰ κοιμηθῶ, εὐχαριστημένος. Κείνη τὴ στιγμὴ τὸ βλέμμα μου συναντήθηκε μὲ τὸ βλέμμα τοῦ γερακιοῦ.

Μοῦ φάνηκε σὰ νὰ μοῦ ζητοῦσε κι αὐτὸ τὴ λευτεριά του καὶ σὰ νὰ μοὔλεγε μὲ ἀνθρώπινη φωνή:

—Λευτέρωσέ με καὶ μένα τὸ κακόμοιρο. Γυρεύω τὴ λευτεριά μου γιὰ ἐλεημοσύνη.

Ἔτρεμε ἡ καρδιά μου. Δυὸ δάκρυα χοντρὰ ἀνέβηκαν ἀπὸ τὴν καρδιά μου στὰ μάτια μου. Θέλησα νὰ θυμηθῶ ὅλα τὰ φονικὰ τοῦ σκλαβωμένου γερακιοῦ. Πόσα πουλιὰ ἄφησε χωρὶς μάνα, καὶ πόσες μάννες χωρὶς πουλιὰ καὶ πόσα πουλιὰ χωρὶς ταίρι καὶ τὸ κυνήγημα τῆς Πέρδικας ποὺ γλύτωσε παρὰ τρίχα; Μὰ δὲ μπόρεσα ν' ἀντισταθῶ στὴν ἄφωνη φωνὴ ποὺ μὲ φώναζε.

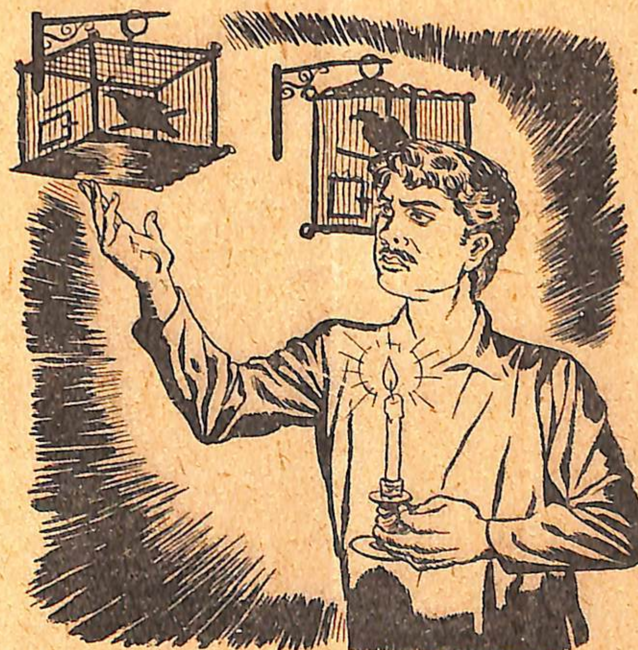
—Λευτέρωσέ με καὶ μένα τὸ καϋμένο. Δός μου τὴ λευτεριά μου σὰν ἐλεημοσύνη.

Θυμήθηκα ὅτι εἶμαι κι ἐγὼ δοῦλος, ραγιᾶς Σουλτάνου καὶ ἦρθα στὴ θέση του.

Ξεκρέμασα καὶ τοῦ γερακιοῦ τὸ κλουβὶ καὶ τράβηξα ἴσια στὸ παράθυρο μὲ τὸ σπασμένο τὸ γυαλί.

—Ἀλλὰ τί πάω νὰ κάμω; εἶπα μέσα

(Συνέχεια στὴ σελίδα 250)

Ξεκρέμασα τὸ κλουβὶ τῆς πέρδικας.

Πῶς ἀνακαλύφτηκαν

ΟΙ ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ

Χωρὶς ἄλλο θὰ ἔχετε πάρει καὶ σεῖς βιταμίνες. Ἡ τουλάχιστον θὰ ἔχετε πιῆ μπόλικο μουρουνόλαδο. Καὶ τὸ ἤπιατε ὄχι βέβαια γιατὶ εἶναι νόστιμο, ἀλλὰ γιατὶ περιέχει σπουδαῖες βιταμίνες.

Σήμερα κάθε ἄνθρωπος, κάθε παιδὶ ξέρει ὅτι τροφὴ ποὺ δὲν περιέχει βιταμίνες δὲν εἶναι πλήρης τροφή. Δὲν μποροῦμε νὰ μεγαλώσωμε καὶ ν' ἀναπτυχθοῦμε, νὰ εἴμαστε ὑγιεῖς κι εὐτυχισμένοι χωρὶς τὴν ἀπαραίτητη ποσότητα ἀπὸ αὐτὲς τὶς μυστηριώδεις οὐσίες.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀνακαλύψεως τῶν βιταμινῶν ἀρχίζει ἐδῶ καὶ πολλοὺς αἰῶνες. Ἀρχίζει μὲ τὸ περίφημο ταξίδι τοῦ Κάπταιν Κοὺκ στὶς Νότιες Θάλασσες τὸ 1775. Στὸ ταξίδι αὐτὸ ὁ Κοὺκ ἀπέδειξε ὅτι οἱ ὠμὲς τροφὲς προλαβαίνουν τὸ «σκορβοῦτο», τὴν τρομερὴ ἀρρώστια ποὺ προσέβαλλε τοὺς ναυτικοὺς σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἂν κι ὁ κάπταιν Κοὺκ δὲν εἶχε ἰδέα ὅτι οἱ ὠμὲς τροφὲς περιέχουν τὴ «βιταμίνη Γ» ποὺ εἶναι ἀντισκορβουτικὴ οὐσία, ἡ ἀνακάλυψή του αὐτὴ εἶναι τὸ πρῶτο κεφάλαιο στὴν ἱστορία τῶν βιταμινῶν. Τὸ δεύτερο κεφάλαιο ἀρχίζει ἕναν αἰῶνα ἀργότερα.

Τὸ 1889 ὁ δόκτ. Χριστιανὸς Ἔϊτζκμαν ἦταν διευθυντὴς στὰ ἐργαστήρια ἑνὸς στρατιωτικοῦ νοσοκομείου τῶν Ὁλλανδικῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Ἀπὸ πολλὰ χρόνια εἶχε ἐνδιαφερθῆ γιὰ τὸ «μπέρι-μπέρι», τὴν παράξενη αὐτὴ ἀρρώστια ποὺ συχνὰ τὴν ὀνομάζουν «ἀρρώστια-δὲν μπορῶ». Ἡ ἀρρώστια αὐτὴ καταλήγει σὲ παράλυση τῶν χεριῶν καὶ τῶν ποδιῶν καὶ πολλὲς φορὲς σὲ θάνατο. Ὁ Ἔϊτζκμαν εἶχε πάρει μέρος στὶς ἐργασίες μιᾶς ἀποστολῆς γιὰ τὸ «μπέρι-μπέρι». Τὸ συμπέρασμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἦταν ὅτι τὸ «μπέρι-μπέρι» προερχόταν ἀπὸ μόλυνση.

Αὐτὸς ὅμως δὲν ἦταν ἱκανοποιημένος μὲ τὸ συμπέρασμα αὐτὸ τῆς ἐπιτροπῆς. Κανεὶς δὲν εἶχε βρῆ τὸ μικρόβιο τοῦ «μπέρι-μπέρι». Ὁ ἴδιος ὁ Ἔϊτζκμαν εἶχε ἐξετάσει τὸ αἷμα, τὸ δέρμα, τὰ ὄργανα κλπ. τῶν ἀρρώστων καὶ δὲν εἶχε βρῆ κανένα μικρόβιο.

Μιὰ μέρα, καθὼς ὁ δόκτωρ Ἔϊτζκμαν στεκόταν στὸ παράθυρο τοῦ ἐργαστηρίου του κοιτάζοντας κάτω τὴν αὐλὴ τοῦ νοσοκομείου πρόσεξε μερικὲς κότες.

—Χμ, μουρμούρισε. Κάτι συμβαίνει σ' αὐτὲς τὶς κότες. Κοίταξε πῶς τρεκλίζουν καὶ παραπατοῦν. Τὰ φτερά τους σέρνονται καὶ τὰ κεφάλια τους γέρνουν. Πρέπει νὰ εἰδοποιήσω τὸ μάγειρα νὰ μὴ σφάξη καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἄρρωστες αὐτὲς κότες γιὰ μαγείρεμα.

Καὶ ξαναμπῆκε στὸ δωμάτιό του. Μὰ κάτι τὸν ἐνοχλοῦσε. Οἱ κότες αὐτὲς κάτι τοῦ θύμιζαν. Τί ἦταν αὐτό; Γύρισε καὶ ξανακοίταξε στὴν αὐλή. Καὶ τότε ξαφνικὰ κατάλαβε: Οἱ κότες εἶχαν «μπέρι-μπέρι», τὴν «ἀρρώστια-δὲν μπορῶ»!

Ἀμέσως ἄρχισε παρατηρήσεις καὶ πειράματα. Γρήγορα ἀνακάλυψε ὅτι οἱ κότες τρέφονταν μὲ τὰ ὑπολείμματα τῶν φαγητῶν τοῦ νοσοκομείου.

—Ὥστε, σκέφτηκε ὁ δόκτωρ Ἔϊτζκμαν τὸ μικρόβιο μπαίνει στὸ σῶμα τους μαζὶ μὲ τὴν τροφή.

Ὅπως συμβαίνει σ' ὅλες τὶς χῶρες τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς, οἱ κάτοικοι τῶν Ὁλλανδικῶν Ἰνδιῶν ἔτρωγαν κυρίως ρύζι. Ρύζι σὲ δυὸ μορφές, καθαρὸ (χωρὶς φλοῦδες) καὶ μὲ τὶς φλοῦδες του. Οἱ ἰθαγενεῖς προτιμοῦσαν τὸ καθαρὸ ρύζι, ποὺ ἦταν καὶ πιὸ ἀκριβό.

Τέτοιο καθαρὸ ρύζι σερβίριζαν στοὺς ἀρρώστους στὸ νοσοκομεῖο. Ὁ Ἔϊτζκμαν ἐξέτασε προσεχτικὰ τὸ ρύζι αὐτὸ μὲ μικροσκόπιο, μὰ δὲ μπόρεσε νὰ βρῆ μικρόβια σχετικὰ μὲ τὸ «μπέρι-μπέρι».

Μὰ τὰ πειράματά του μὲ τὶς κότες, στὰ ὁποῖα τόσες ἐλπίδες εἶχε βασίσει γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς αἰτίας τοῦ «μπέρι-μπέρι» σταμάτησαν. Ἕνας γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν στρατιωτικῶν νοσοκομείων ἐπισκέφτηκε τὸ νοσοκομεῖο τοῦ Ἔϊτζκμαν.

Καθὼς ὁ ἐπιθεωρητὴς περνοῦσε τὴν αὐλὴ τοῦ νοσοκομείου μαζὶ μὲ τὸν Ἔϊτζκμαν, συνάντησε ἕνα παιδὶ ποὺ τάϊζε τὶς κότες.

—Τί τροφὴ δίνετε στὶς κότες; ρώτησε.

Τὸ παιδὶ τοῦ ἔδειξε μιὰ λεκάνη μὲ ρύζι.

—Καθαρὸ ρύζι; φώναξε μὲ ἀγανάκτηση ὁ ἐπιθεωρητής. Καθαρὸ ρύζι γιὰ τὶς κότες; Τί σπατάλη! Αὐτὸ πρέπει νὰ σταματήση. Θὰ τοὺς δίνετε στὸ μέλλον ἀκαθάριστο ρύζι.

Ὁ Ἔϊτζκμαν ἐξήγησε, ἐπέμενε, ἱκέτευσε. Μὰ τίποτα. Οἱ κότες στὸ μέλλον θὰ ταΐζονταν μὲ ἀκαθάριστο ρίζι.

—Αὐτὸ σημαίνει τὸ τέλος τῶν πειραμάτων μου, σκέφτηκε.

Σὲ λίγες ἑβδομάδες πρόσεξε μὲ κατάπληξη ὅτι οἱ ἄρρωστες κότες του ἦσαν καλά. Τί συνέβαινε; Μήπως ἡ καινούργια δίαιτα τὶς εἶχε γιατρέψει;

Γιὰ νὰ ἀνακαλύψη τί συνέβαινε ἀγόρασε λίγο καθαρὸ ρύζι καὶ ἄρχισε ἕνα σπουδαῖο πείραμα. Σ' ἕνα κοτέτσι ἔρριχνε καθαρὸ ρύζι καὶ σ' ἕνα ἄλλο ἀκαθάριστο. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ Ἔϊτζκμαν βρῆκε τὴν αἰτία τοῦ «μπέρι-μπέρι». Οἱ κότες τοῦ πρώτου κοτετσιοῦ ἔπαθαν ὅλες «μπέρι-μπέρι», ἐνῶ οἱ κότες τοῦ δεύτερου δὲν ἔπαθαν τίποτα.

Ὥστε λοιπὸν τὰ φλούδια τοῦ ρυζιοῦ εἶχαν κάποια οὐσία ποὺ ἐμπόδιζε τὴν ἀνάπτυξη τοῦ μπέρι-μπέρι! Ὁ Ἔϊτζκμαν ἀπόδειξε πῶς πραγματικὰ αὐτὸ συνέβαινε θεραπεύοντας κότες, ποὺ εἶχαν «μπέρι-μπέρι» μὲ φλοῦδες ρυζιοῦ. Τὸ δεύτερο βῆμα ἦταν νὰ ἐφαρμοστῆ ἡ θεραπεία αὐτὴ καὶ σὲ ἀνθρώπους. Ἡ θεραπεία ἦταν ἀποτελεσματική, καὶ μέσα σὲ μικρὸ διάστημα δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἕνας ἄρρωστος ἀπὸ «μπέρι-μπέρι».

Ὁ Ἔϊτζκμαν ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ ἐξακριβώση τί ἀκριβῶς ἦταν ἐκεῖνο, ποὺ ἔδινε στὴ φλούδα τοῦ ρυζιοῦ τὴ δύναμη αὐτή. Ἡ ἀνακάλυψή του αὐτὴ ἔμεινε στὸ ἴδιο σημεῖο γιὰ εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια. Καὶ μόνο τὸ 1906 ὁ καθηγητὴς Χόπκινς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καίμπριτζ ἀπόδειξε μὲ πειράματά του ὅτι σὲ ὡρισμένες τροφὲς ὑπάρχουν μερικὲς οὐσίες ποὺ παίζουν μεγάλο ρόλο στὴν ὑγεία καὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ 1911 ὁ Καζιμὶρ Φὸνκ ὠνόμασε τὶς οὐσίες βιταμίνες (ζωοδότες σὰν νὰ λέγαμε).

Κι αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἀρχὴ τῆ ἱστορίας τῶν βιταμινῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ σήμερα ἀκόμη ξέρουμε πολὺ λίγα σὲ σύγκριση μὲ ὅσα θὰ ἀποκαλύψουν γιὰ τὶς βιταμίνες οἱ μέλλουσες γενεές. Ξέρουμε ὅμως ὅτι οἱ βιταμίνες εἶναι ζωτικὲς γιὰ τὴν ἀνάπτυξή μας. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τρῶμε κρέας καὶ ψάρι, αὐγὰ καὶ γάλα, λαχανικά, φρέσκα φρούτα καὶ δημητριακά, μὲ τὴ φλοῦδα τους.

Π. Γ.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΟΜΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ἕνα ἀπὸ τὰ τρομερώτερα φαινόμενα τῆς Φύσεως εἶναι ὁ «Τορνάντο» ἕνα εἶδος ταχύτατης θύελλας ποὺ ἐρημώνει τὰ πάντα στὸ πέρασμά του. Τόσο καταστρεπτικὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ «Τορνάντο», ὥστε πολλοὶ τὸν ὀνομάζουν «ἀεροπορικὴ ἐπιδρομὴ τῆς Φύσεως».

Ἂν καὶ σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου συμβαίνουν «Τορνάντο», ἡ πατρίδα τους εἶναι οἱ κεντρικὲς Πολιτεῖες τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Οἱ χωρικοὶ τῶν ἀμερικανικῶν πολιτειῶν τῆς Κάνσας τῆς Ὀκλαχάμα, τοῦ Ἀρκάνσας, τῆς Ντακότα καὶ Οὐάϊσμιγκ, ποὺ συχνὰ ἐπισκέπτονται οἱ «Τοράντο», χτίζουν καταφύγια κοντὰ στὰ σπίτια τους κι ὅταν δοῦν τὴν θύελλα νὰ πλησιάζη, χώνονται μέσα στὰ καταφύγια αὐτὰ περιμένοντας νὰ περάση ἡ θεομηνία. Καὶ πολλοὶ βγαίνουν ἀπὸ τὰ καταφύγιά τους γιὰ νὰ δοῦν τὰ σπίτια τους καὶ τοὺς σταύλους τους ἰσοπεδωμένους.

Ἑκατὸν πενήντα «Τορνάντο» πάνω-κάτω σαρώνουν τὴν Ἀμερικὴ κάθε χρόνο, ἀπὸ τὸν Μάρτη ὡς τὸν Ἰούνιο, μὲ μέσο ὅρο θυμάτων 300 ἀνθρώπους καὶ μὲ ζημίες ποὺ ἀνεβαίνουν σὲ πολλὰ ἑκατομμύρια χρυσὲς λίρες.

Ὁ «Τορνάντο» εἶναι ἕνας στρόβιλος μαῦρος σὰν μελάνι ποὺ φτάνει ὡς ψηλὰ στὸν οὐρανό. Ἡ διάμετρός του κυμαίνεται ἀνάμεσα στὸ ἕνα καὶ στὰ ἑκατὸ μέτρα καὶ τὸ πέρασμά του εἶναι τόσο ἀπόλυτα καθωρισμένο, ὥστε συχνὰ παρατηρεῖται τὸ ἑξῆς παράδοξο φαινόμενο: Ἀπὸ δυὸ δέντρα, ποὺ στέκονται πλάϊ-πλάϊ, τὸ ἕνα ξεριζώνεται καὶ ἐκσφενδονίζεται μακρυὰ καὶ τὸ ἄλλο μένει ἀπείραχτο χωρὶς νὰ χάση οὔτε ἕνα καρπὸ ἢ φύλλο.

Οἱ «Τοράντο» ταξιδεύουν μὲ ταχύτητα ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ 40 χιλιόμετρα καὶ μπορεῖ νὰ φτάση ὡς τὰ 800 χιλιόμετρα τὴν ὥρα! Μὲ τέτοια τρομαχτικὴ ταχύτητα, ὁ «Τορνάντο» μπορεῖ νὰ καθαρίση ὁλόκληρη περιοχὴ ἀπὸ κάθε δέντρο, σπαρτὸ καὶ κτίριο ποὺ ὑπάρχει ἐκεῖ. Ἀνοίγει μέσα στὰ δάση λεωφόρους ὅπως τὸ δρεπάνι μέσα στὰ στάχυα!...

Γιὰ νὰ μάθετε τὴν ἱστορία του

ΣΑΣ ΜΙΛΑΕΙ ΤΟ ΜΟΛΥΒΙ

*

Τὸ ἐπίσημο ὄνομά μου εἶναι «μόλυβδος». Ἀλλὰ ὁ περισσότερος κόσμος μὲ λέει «μολύβι».

Σεῖς τὰ παιδιὰ νομίζετε πὼς μὲ γνωρίζετε πολὺ καλὰ γιατὶ τὸ μολύβι εἶναι πιστός σας σύντροφος, ὅταν μαθαίνετε τὰ πρῶτα σας γράμματα. Πρέπει, ὅμως, νὰ σᾶς κάνω τὴ δήλωση, ὅτι τὸ μολύβι ποὺ χρησιμοποιεῖτε γιὰ νὰ γράφετε δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ σχέση μὲ ἐμένα ποὺ εἶμαι τὸ πραγματικὸ μολύβι. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι σὲ πολὺ περασμένα χρόνια μὲ χρησιμοποιοῦσαν σὰν γραφικὴ ὕλη, γιατὶ ὅταν μὲ πιέσετε ἐπάνω στὸ χαρτί, ἀφήνω μαῦρες χαρακιές. Μὰ τὰ μολύβια τοῦ γραψίματος ποὺ χρησιμοποιεῖτε σήμερα, γίνονται ἀπὸ διάφορες ἄλλες οὐσίες καὶ μόνο μολύβι δὲν περιέχουν.

Καὶ τώρα θὰ σᾶς διηγηθῶ μερικὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἱστορία μου.

Εἶμαι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ παλαιὰ μέταλλα ποὺ γνωρίσατε καὶ χρησιμοποιήσατε ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸ εἶναι ἄλλωστε πολὺ φυσικό, γιατὶ εἶμαι μέταλλο πολὺ μαλακὸ κι ὅταν μὲ ζεστάνετε, λυώνω καὶ μπορεῖτε νὰ μὲ κάνετε ὅ,τι θέλετε. Στὶς Ἰνδίες βρέθηκαν ἀρχαιότατα μικρὰ ἀγαλματάκια ἀπὸ χυτὸ μολύβι. Καὶ σήμερα ἀκόμη, χαίρονται ὅλα τὰ παιδιὰ ὅταν τοὺς χαρίζουν μολυβένια στρατιωτάκια.

Σὲ πολὺ μεγάλη ἐκτίμηση μὲ εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ποὺ μὲ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ διάφορους πρακτικοὺς ἢ βιομηχανικοὺς σκοπούς. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν ξακουστὰ τὰ ὀρυχεῖα μολύβδου τῆς Ρόδου καὶ τῆς Κύπρου. Μὰ ἀκόμη πιὸ ξακουστὰ ἦταν τὰ ὀρυχεῖα τοῦ Λαυρίου ὅπου δούλευαν ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, κάπου 5000 ἐργάτες. Ὑπάρχει ἄλλωστε ἀκόμη καὶ σήμερα στὸ Λαύριο ὀρυχεῖο μολύβδου, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν ἴδια σημασία σὰν τὸ ὀρυχεῖο τοῦ παλιοῦ καιροῦ.

Ἕνα ἄλλο μεγάλο μολυβδωρυχεῖο ὑπῆρχε τὸ παλιὸ καιρὸ στὴ Σιέρρα Μορένα, τῆς Ἱσπανίας. Στὸ ὀρυχεῖο αὐτό, ποὺ τὸ εἶχαν πάρει οἱ Ρωμαῖοι, δούλευαν κάπου 40.000 δοῦλοι ποὺ τοὺς ἐπέβλεπαν οἱ Ρωμαῖοι στρατιῶτες μὲ τὸ μαστίγιο στὸ χέρι. Ἄλλα σημαντικὰ μολυβδωρυχεῖα ὑπῆρχαν στὴν Ἰταλία, στὴν Γερμανία, στὴν Τσεχοσλοβακία καὶ σὲ πολλὲς ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρώπης.

Μέχρι τὸν 12ο αἰώνα ἤμουν ἕνα μέταλλο εἰρηνικὸ ποὺ χρησίμευα γιὰ νὰ κατασκευάζουν σωλῆνες, δοχεῖα, ἀγαλματάκια καὶ διάφορα ἄλλα χρήσιμα πράγματα. Σπάνια, πάρα πολὺ σπάνια, μὲ ἔκαναν καὶ μικρὲς μπάλες ποὺ τὶς ἔρριχναν μὲ σφεντόνες ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν. Μὰ ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἐφευρέθηκε ἡ μπαρούτη ἔγινα, χωρὶς νὰ θέλω, ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα καὶ ἀπὸ τὰ φοβερώτερα πολεμικὰ μέσα. Μὲ ἔκαναν σφαῖρες, σκάγια καὶ ὀβίδες. Ἀπὸ εἰρηνικὸ μέταλλο ποὺ ἤμουν μὲ κάνατε σεῖς οἱ ἄνθρωποι φονικὸ μέσον. Θυμᾶμαι, μάλιστα, ἕνα χαριτωμένο ἐπεισόδιο σχετικὸ μὲ τὸ θέμα αὐτό. Στὰ 1770 θέλησαν οἱ Ἀμερικανοὶ νὰ περιποιηθοῦν τοὺς Ἄγγλους ποὺ ἦταν στενοὶ φίλοι τους. Ἔφτιασαν, λοιπόν, ἕνα μεγάλο καὶ ὡραῖο ἄγαλμα ποὺ παρίστανε τὸν βασιλιὰ τῆς Ἀγγλίας Γεώργιο τὸν 3ο καὶ τὸ ἔστησαν μὲ μεγάλες τιμὲς σὲ μιὰ κεντρικὴ πλατεῖα. Μὰ ὅταν ἀργότερα μάλλωσαν μεταξύ τους καὶ ἄρχισε ὁ ἀγγλο-αμερικανικὸς πόλεμος πῆραν οἱ Ἀμερικανοὶ τὸ ἴδιο ἄγαλμα, τὸ λυώσανε στὴ φωτιὰ καὶ τὸ χρησιμοποίησαν γιὰ νὰ κατασκευάσουν σφαῖρες καὶ ὀβίδες μὲ τὶς ὁποῖες ὑπεδέχτηκαν τοὺς Ἄγγλους.

Εὐτυχῶς βρέθηκε κι' ἕνας ἄνθρωπος ποὺ σκέφτηκε πὼς τὸ μολύβι δὲν ἦταν κατάλληλο μόνο γιὰ σκοτωμοὺς κι ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ χρησιμεύση καὶ γιὰ νὰ κάνη ἕνα μεγάλο καλὸ στὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ὁ Γουτεμβέργιος πού, καθὼς ξέρετε ὅλοι σας, ἦταν ὁ ἐφευρέτης τῆς τυπογραφίας. Πῆρε κι' ἔχυσε ἀπὸ μολύβι διάφορα γράμματα καὶ βάζοντάς τα τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο, σχημάτιζε ὁλόκληρες λέξεις καὶ ὁλόκληρα κείμενα ποὺ τὰ τύπωνε ὕστερα ἐπάνω σὲ χαρτί. Ἀφοῦ τελείωνε τὸ τύπωμα, διάλυαν πάλι τῆς λέξεις καὶ ξαναχρησιμοποιοῦσαν τὰ μολυβένια γράμματα γιὰ νὰ σχηματίσουν καινούργιες. Τὸ ἴδιο σύστημα χρησιμοποιεῖται ἀκόμη καὶ σήμερα σὲ πολλὰ τυπογραφεῖα. Μὲ τὴν ἑξῆς διαφορά: ἐπειδὴ ἐγὼ τὸ μολύβι εἶμαι πολὺ μαλακὸ καὶ τὰ μολυβένια γράμματα χαλοῦν εὔκολα, τὰ κατασκευάζουν ἀπὸ ἕνα κρᾶμα ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μολύβι περιέχει καὶ κασσίτερο καὶ ἀντιμόνιο. Τὸ κρᾶμα αὐτὸ ὀνομάζεται «σκληρὸς μόλυβδος».

Σᾶς εἶπα στὴν ἀρχὴ πὼς τὰ κυριώτερα μολυβδωρυχεῖα στὴν ἀρχαιότητα ἦταν στὸ Λαύριο καὶ στὴν ἱσπανικὴ Σιέρρα Μορένα. Ἀπὸ τότε ὅμως ἄλλαξαν τὰ πράγματα πολύ. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰῶνα ἀνακαλύφθηκαν στὴν Ἀμερικὴ τὰ πρῶτα κοιτάσματα ποὺ περιεῖχαν μόλυβδο. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἦταν ἡ Εὐρώπη ἀναστατωμένη ἀπὸ ἀτέλειωτους πολέμους κι ὅλες οἱ Εὐρωπαϊκὲς χῶρες μὲ χρειάζονταν γιὰ νὰ κατασκευάζουν σφαῖρες καὶ ὀβίδες. Μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἤμουν τότε ἀκόμη πιὸ περιζήτητο κι ἀπὸ τὸ χρυσάφι. Ὅταν μαθεύτηκε, λοιπόν, ὅτι ὑπῆρχε στὴν Ἀμερικὴ ὁ πολυπόθητος μόλυβδος, ξεχύθηκαν διάφοροι τυχοδιῶκτες καὶ ἐπιχειρηματίες κι ἄρχισαν νὰ ψάχνουν παντοῦ γιὰ νὰ μὲ ἀποκαλύψουν. Ἦταν «οἱ μολυβδοθῆρες» ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Οἱ προσπάθειές τους δὲν ἔμειναν χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τὸ μόνο κακὸ γι' αὐτοὺς ἦταν ὅτι στὴν Ἀμερικὴ βρέθηκε τόσο πολὺ μολύβι ποὺ δὲν ἤξεραν τί νὰ τὸ κάνουν. Οἱ δυστυχισμένοι οἱ μολυβδοθῆρες, ποὺ εἶχαν κοπιάσει καὶ ποὺ εἶχαν ριψοκινδυνεύσει καὶ τὴ ζωή τους ἀκόμη, γιὰ νὰ μὲ ἀνακαλύψουν, δὲν ἔβρισκαν ἀγοραστὲς μ' ὅλο ποὺ μὲ πρόσφεραν σὲ τιμὲς τιποτένιες. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτούς, ποὺ ἔβλεπαν τὶς ἐλπίδες τους καὶ τοὺς κόπους τους νὰ πηγαίνουν στὰ χαμένα, πῆραν ἕνα μικρὸ κομματάκι ἀπ' τὸ μολύβι ποὺ εἶχαν ἀνακαλύψει, ἔφτιασαν μὲ αὐτὸ μιὰ σφαῖρα καὶ τερμάτισαν τὴ ζωή τους.

Ἀπὸ τότε ἔχει ἡ Ἀμερικὴ τὴν πιὸ μεγάλη παραγωγὴ μολύβδου σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Ὑπάρχει, μάλιστα, καὶ μιὰ ὁλόκληρη πόλη ποὺ ὀνομάζεται Λητνβίλ, δηλαδὴ «Μολυβδόπολις» γιατὶ γύρω γύρω της ὑπάρχουν μολυβδωρυχεῖα καὶ ὅλοι της σχεδὸν οἱ κάτοικοι ἀποζοῦν ἀπὸ ἐμένα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ὑπάρχουν μεγάλα καὶ πλούσια μολυβδωρυχεῖα στὸν Καναδᾶ, στὴν Αὐστραλία, στὶς Ἰνδίες, στὴν Ἀλγερία, στὴν Τύνιδα κι ἀλλοῦ. Στὴν Εὐρώπη βρίσκονται τὰ κυριώτερα ὀρυχεῖα μολύβδου. Στὴν Γερμανία καὶ στὴν Νοτιοσλαυΐα.

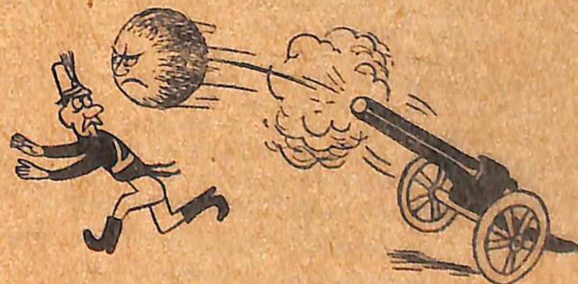
Οἱ κυριώτεροι πελάτες μου ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι καὶ σήμερα τὰ ἐργοστάσια ποὺ κατασκευάζουν πολεμικὸ ὑλικό. Μὲ χρησιμοποιοῦν ὅμως, εὐτυχῶς, καὶ γιὰ πολλοὺς ἄλλους εἰρηνικοὺς σκοπούς. Θὰ ἔχετε δῆ ἀσφαλῶς νὰ βάφουν τὰ σίδερα μ' ἕνα κόκκινο χρῶμα γιὰ νὰ μὴ σκουριάζουν. Τὸ χρῶμα αὐτὸ ποὺ τὸ λένε «μίνιο» τὸ βγάζουν ἀπ' τὸ μολύβι. Μὰ ἀκόμη πιὸ παράξενο θὰ σᾶς φανῆ ὅταν ἀκούσετε πὼς ἀπὸ μένα, τὸ μαῦρο μολύβι, βγάζουν ἕνα ἄλλο κατάλευκο χρῶμα ποὺ ὀνομάζεται «λευκὸ τοῦ μολύβδου» καὶ ποὺ θὰ σᾶς εἶναι ἀκόμη πιὸ γνωστὸ μὲ τὸ κοινό του ὄνομα «στουπέτσι». Εἶμαι γενικὰ ἕνα πολὺ χρήσιμο μέταλλο καὶ θὰ ἤμουν πολὺ εὐχαριστημένο ἂν δὲν μὲ κάνατε σφαῖρες καὶ ὀβίδες γιὰ νὰ σκοτωνόσαστε. Ἀλλὰ σ' αὐτὸ δὲν φταίω ἐγώ, τὸ μολύβι, ἀλλὰ φταῖτε σεῖς οἱ ἄνθρωποι.

Φ. Κ.

Οἱ Χωρικοί μας

Ἐλᾶτε παλληκάρια μας! Ἐλᾶτε ἡ γῆ σᾶς κράζει!
Τὸ βλέπετε, χωρὶς ἐσᾶς ἐδῶ κι ἐκεῖ λογγιάζει·
βγάλτε τὸ σκῖνο σύρριζα, ρίχτε τοὺς βάτους πέρα.
Βαθειά, βαθειὰ τὶς δίκοπες! Εἶναι κι ἡ γῆ μητέρα,
π' ὅσο βαθύτερες πληγὲς ἕνα παιδὶ τῆς κάνει
τόσο ἡ καρδιὰ τῆς ἄφθονους καρποὺς ἀγάπης βγάνει.
Ἐμπρὸς εἶν' ὥρα γιὰ δουλειά. Τὸ νοῦ μὴ σᾶς πειράξει
ποιὰ στοὺς πολέμους ἤτανε τοῦ ἑνὸς ἢ τ' ἄλλου ἡ πράξη.
Ὁ τόπος ἔχει ὡς βλέπετε, τὴν ἐργασία τὴν ἴδια:
Σκουλήκια, πέτρες ἄκαρπες, φαρμακωμένα φίδια.
Ἀλλὰ στὸ μέρος π' ὄργωμα καὶ σκαλιστάδες θέλει
θὰ κυματίσουν τὰ σπαρτὰ καὶ θὰ γελάῃ τ' ἀμπέλι.
Κάθε τοῦ τόπου ἀποσκαφὴ νἆναι ζητάει σπαρμένη
Ἀστάχυ ὁ σπόρος γρήγορα πλήθιο ψωμὶ θὰ γένῃ...

Ἀπόσπασμα. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ (1897)

Τὸ παραμυθάκι μας

ΤΟ ΧΩΡΑΦΙ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΩΝΙ

Μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρὸ δυὸ περίεργοι γείτονες εἶχαν στήσει τρικούβερτο καυγᾶ. Τὸ Ἀλώνι ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ τὸ Σταροχώραφο ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Τὸ πρῶτο ἦταν πολὺ πιὸ μικρὸ ἀπὸ τὸ χωράφι, μὰ στὸ πιὸ ψηλὸ μέρος τοῦ τοπίου. Πλακοστρωμένο μ' ἕνα ξύλινο στύλο στὴ μέση, φάνταζε, καθὼς δίπλα του ἅπλωνε πανύψηλο τὰ κλαριά του ἕνα πουρνάρι. Οἱ πλακόπετρές του γυάλιζαν στὶς ἀχτῖνες τοῦ ἥλιου κι αὐτὸ τὸ ἔκανε πολὺ περήφανο καὶ καυχησάρικο.

—Εἶναι στιγμές, ἔλεγε τὸ ἁλώνι, ποὺ οἱ πλάκες μου μοιάζουν μὲ χρυσές, καὶ τὸ πρωὶ μὲ ξυπνάει τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν ποὺ ὑμνοῦνε τὴν ὀμορφιά μου...

Δὲν εἶμαι ἐγὼ σὰν αὐτὰ τὰ παλιοχώραφα ποὺ ὅλο καὶ τὰ ὀργώνουν, τὰ σκάβουν καὶ ὕστερα τὰ σπέρνουν. Κι ὡστόσο ποιός ἀπολαμβάνει τὰ χρυσᾶ τους στάχυα; Ἐγώ. Σὲ μένα θὰ κουβαλήσουν τὶς θημωνιὲς καὶ σὲ μένα θ' ἁλωνίσουν καὶ θὰ μαζέψουν τὸ στάρι, τὸν εὐλογημένο αὐτὸ καρπό! Ὅ,τι ἀξίζω ἐγὼ δὲν ἀξίζουν ὅλα τοῦτα τὰ παλιοχώραφα...

—Τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ φλυαρεῖς, ἀνόητο καὶ ξιππασμένο ἁλώνι; ἀπολογήθηκε τώρα τὸ γειτονικὸ χωράφι. Τί μᾶς τσαμπουνᾶς τόση ὥρα; Ξεχνᾶς, πὼς καὶ σὺ ἤσουν μιὰ φορὰ χωράφι καὶ σ' ἔκαμαν ἁλώνι καὶ ξέρεις γιατί;

—Γιατὶ ἤμουνα τὸ καλλίτερο καὶ μὲ προτίμησαν!

—Κάθε ἄλλο ἀπάντησε τὸ χωράφι. Ἐκεῖ ψηλὰ ποὺ βρίσκεσαι οἱ βροχὲς ἔπαιρναν τὸ χῶμα σου καὶ στὸ τέλος κατάντησες ἕνα χωράφι ὅλο πέτρες. Καὶ τότε τ' ἀφεντικό μας εἶπε, πὼς μιὰ καὶ δὲν μπορεῖς νὰ δώσης τίποτα τὸ καλό, μιὰ καὶ εἶσαι ὅλο πέτρα θὰ σ' ἔκανε ἁλώνι. Καὶ σὲ ἔκαμε ἀφοῦ δὲν μποροῦσε νὰ σὲ κάμη τίποτα καλλίτερο...

—Μιλάει τώρα καὶ τὸ χωράφι. Τί μπορεῖ νὰ κάμης ἐσύ, χωματένιε σωρέ, ἂν δὲ σὲ σκάψουν, ἂν δὲ σοῦ ρίξουν φουσκί, ἂν δὲν σὲ φροντίσουν τ' ἀφεντικά μας; Τσουκνίδες θὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ σπλάχνα σου καὶ παπαροῦνες καὶ ἀγριόχορτα...

—Καὶ σὺ τί θὰ ἁλωνίσης χωρὶς ἐμένα, βρὲ ἐλαφρόμυαλο καὶ ἀνόητο ἁλώνι; Τί θὰ ἔκανες χωρὶς ἐμᾶς. Θὰ ἤσουν ἕνα βάρος στὴ γῆ ποὺ πάνω σου δὲ θὰ φύτρωναν οὔτε ἀγριολούλουδα, οὔτε καὶ τσουκνίδες. Θὰ σ' ἔτρωγε ὁλοχρονὶς ἡ ξεραΐλα...

Τὸ ἁλώνι ξερόβηξε καὶ δὲ μίλησε.

Μὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ πῆρε τὸ λόγο τὸ πουρνάρι:

—Τί κάθεστε καὶ μαλώνετε σὰν τοὺς ἀνόητους τοὺς ἀνθρώπους; Τὸ μεγαλύτερο κακὸ ποὺ ἀπειλεῖ ἐμᾶς τὰ ἄψυχα, ὅπως μᾶς λένε στὴν τόση τους ἀμάθεια οἱ ἄνθρωποι —ἀκοῦς ἐκεῖ, ἄψυχα ἐμεῖς;—εἶναι ἡ μόδα νὰ μιμηθοῦμε τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ πλάσματα, τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτοὶ ὅλο καὶ μαλώνουν μεταξύ τους σὰ νὰ μὴ μποροῦσαν νὰ ζήσουν ἥσυχοι κι ἀγαπημένοι πάνω στὴ γῆ. Πάψτε λοιπὸν τὰ μαλώματα καὶ ἀκοῦστε με. Ἐτοῦτο δῶ τὸ μέρος γίνηκε ἁλώνι γιατὶ βρίσκεται ψηλά. Καὶ ὅλα τὰ ἁλώνια ψηλὰ βρίσκονται γιὰ νὰ τὰ πιάνει ὁ ἀέρας καὶ νὰ γίνεται ὕστερα ἀπὸ τὸ ἁλώνισμα τὸ ἀνέμισμα. Ἔτσι τὸ μέρος αὐτὸ ἡ προνομιακή του θέση τὸ ἔκαμε ἁλώνι καὶ ὄχι αὐτὸ ποὺ εἶπες ἐσύ, χωράφι. Καὶ τὸ χωράφι ἔχει μέσα του ὅλη τὴ δύναμη γιὰ νὰ

(Συνέχεια στὴν σελίδα 250)

Μιὰ ὡραία ἱστοριούλα

Ο ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ

Πᾶνε διακόσια χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ζοῦσε στὴ νότιο Γαλλία, ἕνας μεγάλο σοφός. Συχνὰ συνήθιζε, κατὰ τὸ βραδάκι, νὰ παίρνη τὸν ἐξοχικὸ δρόμο ποὺ πήγαινε πρὸς τὸ βουνό, γιὰ νὰ κάνη περίπατο. Κι ἄλλοτε κατέβαινε στὴν παραλία καὶ περπατοῦσε στὴν ἀμμουδιὰ ἀνάμεσα στοὺς ψαράδες καὶ τὰ δίχτυα τους.

Ἕνα ἀπόγεμα—ἦταν Κυριακή—τοῦ ἦρθε ἡ ἐπιθυμία νὰ κάνη μιὰ βόλτα στὸ λιμάνι, μὲ τὴ βάρκα. Πολλὲς βαρκοῦλες ἦταν ἀραγμένες στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ περίμεναν νὰ δεχτοῦν ὅσους θὰ ἤθελαν ν' ἀπολαύσουν τὶς ὀμορφιὲς τῆς θάλασσας. Οἱ βαρκάρηδες χαλοῦσαν τὸν κόσμο μὲ τὶς φωνές τους:

—Ὁρίστε, κύριοι! Μὲ δυὸ τάλληρα, τὸ γύρο τοῦ λιμανιοῦ! Μὲ τρία τάλληρα ὡς τὸ νησί!

Μιὰ ὄμορφη βαρκούλα λικνιζόταν μπροστὰ στὸν ἡλικιωμένο σοφό. Κι αὐτὸς χωρὶς πολλὲς σκέψεις, μπῆκε μέσα καὶ κάθησε στὸν περιποιημένο καναπέ. Ὁ βαρκάρης — ἕνα παλληκάρι δέκα ὀχτὼ χρονῶν — ἔλυσε τὸ σχοινί, πῆρε τὰ κουπιὰ στὰ χέρια του κι ἡ βάρκα ἄρχισε νὰ γλυστρᾶ στὰ ἥσυχα νερά. Ὁ μπάτης ποὺ φυσοῦσε ἐλαφρά, χάϊδευε τὸ πρόσωπο τοῦ σοφοῦ κ' ἔκανε τὰ μαλλιά του νὰ κυματίζουν. Ὁ οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος. Κι ὁ ἥλιος, ποὺ ἔγερνε πρὸς τὴ δύση του καθρεφτιζόταν στὴν ἀτάραχη θάλασσα καὶ τὴν ἔκανε νὰ λάμπη σὰ νὰ ἦταν ἀπὸ χρυσάφι

Τόσο μεγάλος ἦταν ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ σοφοῦ, ἀπὸ τὸν ὡραῖο αὐτὸ περίπατο ποὺ ἄρχισε νὰ λέη τὶς ἐντυπώσεις του στὸν νεαρὸ βαρκάρη ποὺ ἀπαντοῦσε κι ἐκεῖνος μὲ ἐξυπνάδα.

Ὁ σοφὸς ἄκουγε μὲ προσοχὴ τὰ λόγια τοῦ νέου, ποὺ δὲν φαίνονταν πὼς ἦταν λόγια βαρκάρη. Ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσωπό του δὲν ἔμοιαζε μὲ τὰ ἡλιοκαμμένα πρόσωπα τῶν θαλασσινῶν. Εἶχε ἕνα πρόσωπο λευκὸ κι εὐγενικό. Τὰ χέρια του δὲν ἦταν σκληρά, σὰν τὰ χέρια ἐκείνων ποὺ τραβοῦν κουπί. Ἦταν τρυφερὰ σὰν τοῦ μικροῦ παιδιοῦ. Ὁ σοφὸς τὸν κοίταζε, τὸν περιεργαζόταν μὲ τὸ βλέμμα, ὅσο ἐκεῖνος μιλοῦσε. Ἐπιτέλους δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ καὶ τοῦ εἶπε:

—Πῶς συμβαίνει νὰ μιλᾶς τόσο καλά, σὰν νὰ εἶσαι γραμματισμένος; Καὶ γιατί τὰ χέρια σου δὲν εἶναι σκληρά, σὰν τῶν ἄλλων θαλασσινῶν.

—Δὲν εἶμαι θαλασσινός, κύριε, ἀπάντησε ὁ νέος. Εἶμαι ὑπάλληλος σ' ἕνα ἐμπορικὸ κατάστημα. Ἔχω τελειώσει τὴν ἐμπορικὴ σχολὴ καὶ εἶμαι λογιστής. Κάθε ἀπόγευμα, ὅμως, ὅταν τελειώσω τὴν ἐργασία μου, παίρνω τὴ βάρκα καὶ γυρίζω τοὺς ξένους στὸ λιμάνι. Ἔτσι κερδίζω λίγα χρήματα.

Ἡ ἀπορία τοῦ σοφοῦ μεγάλωσε.

—Αὐτὸ ποὺ κάνεις, παιδί μου, εἶναι ἀρκετὰ περίεργο, εἶπε. Μοῦ φαίνεται ὅτι κάποιο μυστήριο ὑπάρχει σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

—Πῶς συμβαίνει νὰ μιλᾶς τόσο καλά, σὰν νὰ εἶσαι γραμματισμένος;

—Ἄ, κύριε! εἶπε ὁ νέος μὲ λύπη. Αὐτὸ τὸ μυστήριο εἶναι πολὺ ἁπλό, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ πολὺ θλιβερό. Ὁ πατέρας μου, ποὺ ἦταν ἐδῶ στὴ πόλη, ἕνας ἀπ' τοὺς τίμιους ἐμπόρους, ταξίδευε κάποτε στὴ θάλασσα μαζὶ μὲ ἐμπορεύματα, ποὺ ἀποτελοῦσαν ὁλόκληρη τὴν περιουσία του. Στὸ ταξίδι, ὅμως, τὸ πλοῖο πιάστηκε ἀπὸ πειρατές. Ἔπιασαν ὅλους τοὺς ἐπιβάτες καὶ τὸν πατέρα μου μαζὶ καὶ τοὺς πῆγαν αἰχμαλώτους στὸ Μαρόκο. Ἀπ' ἐκεῖ μᾶς παράγγειλαν ὅτι ζητοῦν 600 φράγκα γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὸν πατέρα μου. Ἐμεῖς ἐδῶ, ὅμως, δὲν ἔχομε τίποτα. Ἡ μητέρα μου, ἡ ἀδερφή μου κι ἐγὼ ἐργαζόμαστε καὶ προσπαθοῦμε νὰ μαζέψωμε τὸ ποσὸν ποὺ ζητοῦν οἱ πειραταί! Ἀλλά, ἄλλο

μονο. Ὅση οἰκονομία κι ἂν κάνωμε πρέπει καὶ νὰ ζήσωμε. Ἡ δουλειὰ τῆς μητέρας μου καὶ τῆς ἀδερφῆς μου δίνει πολὺ μικρὰ κέρδη. Κι ἐγὼ δὲν παίρνω μεγάλο μισθό. Γι' αὐτό, κύριε, κάθε βράδυ μετὰ τὴ δουλειά μου κατεβαίνω στὴν παραλία καὶ προσπαθῶ νὰ πάρω στὴ βάρκα κανένα ξένο... Ἂν δὲν κοπιάσωμε ὅλοι, δὲν θὰ ἔχωμε καμμιὰ ἐλπίδα νὰ ξαναϊδοῦμε τὸν πατέρα μας.

Στὰ λόγια αὐτὰ ὁ καλὸς νέος δάκρυσε. Ἀλλὰ κι ὁ σοφὸς συγκινήθηκε πολύ. Τοῦ ἔκανε μερικὲς ἐρωτήσεις. Ἔμαθε πῶς ὀνομάζεται ὁ πατέρας τοῦ νέου, καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μαροκινοῦ πειρατῆ, ποὺ τὸν κρατοῦσε αἰχμάλωτο.

Ὁ περίπατος τελείωσε καὶ ἡ βάρκα ἄραξε στὰ βραχάκια τῆς προκυμαίας. Ὁ σοφὸς ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ νέου καὶ τοῦ ἔβαλε στὴν παλάμη δυὸ χρυσᾶ νομίσματα. Ὁ Γαλλῖνος—αὐτὸ ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ νεαροῦ βαρκάρη—γύρισε στὸ σπίτι του γεμᾶτος ἀπὸ χαρά.

—Δὲν ξέρω, εἶπε στὴ μητέρα του, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ κύριος ποὺ πῆρα σήμερα στὴ βάρκα μου. Εἶμαι βέβαιος, ὅμως, ὅτι δὲν εἶναι κανένας συνηθισμένος ἄνθρωπος. Μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ θεὸς τὸν ἔστειλε...

Ἀπὸ τότε ὁ Γαλλῖνος περίμενε, μήπως ὁ καλὸς γέροντας ξανάρθη. Ἀλλὰ δὲ φάνηκε. Στὸ μεταξὺ πέρασαν δυὸ μῆνες. Ἕνα βραδάκι, ὁ νεαρὸς Γαλλῖνος κουρασμένος, εἶχε καθήσει στὸ τραπέζι κι ἔτρωγε τὸ φτωχικὸ του φαγητό, μαζὶ μὲ τὴ μητέρα του καὶ τὴν ἀδελφή του. Ἄξαφνα ἄκουσε χτύπο στὴν πόρτα τους. Ποιὸς νὰ εἶναι; Ἄνοιξαν καὶ τί νὰ δοῦν; Μπροστά τους σταμάτησε ὁ πατέρας! Γύρισε στὴν πατρίδα του ἐλεύθερος!

Φωνὲς ἐνθουσιασμοῦ καὶ δάκρυα χαρᾶς γέμισαν τὸ σπίτι, ποὺ μέχρι τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἦταν βυθισμένο στὸ πένθος.

* * *

Ἀφοῦ πέρασαν οἱ πρῶτες στιγμὲς ἡ μητέρα ρώτησε μὲ ἀπορία:

—Μὰ ποιὸς σὲ ἐλευθέρωσε;

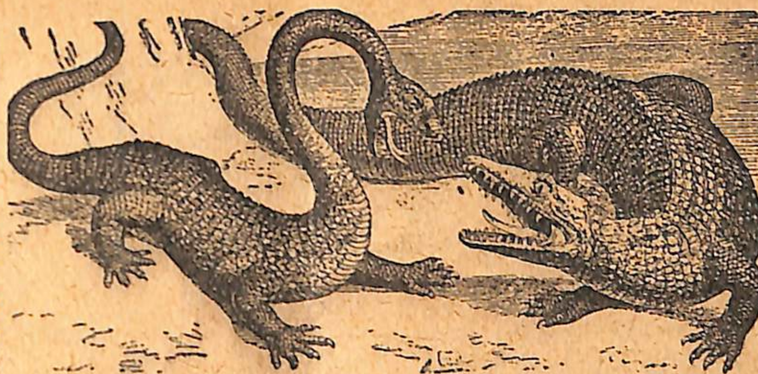
—Τί νὰ σᾶς πῶ! Θαῦμα ἔγινε, ποὺ μόνο ὁ Θεὸς τὸ ξέρει. Ἕνα πρωὶ μὲ φώναξε ὁ ἀρχιπειρατὴς καὶ μοῦ εἶπε.

—Πήγαινε! Δὲ σὲ χρειάζομαι πιά!

Μοῦ ἔδωσε τὰ ναῦλα. Βρῆκα ἕνα καράβι ποὺ ἔφευγε καὶ ἦρθα. Τώρα, ποιὸς χριστιανὸς πλήρωσε γιὰ νὰ μ' ἐλευθερώσῃ—γιατὶ δὲν πιστεύω ποτὲ νὰ μ' ἄφηνε νὰ φύγω χωρὶς χρήματα—δὲν ξέρω.

Ἡ γυναίκα του ἔκανε τὸ σταυρό της δακρυσμένη, ὅταν ὁ γιός της σηκώ-

(Συνέχεια στὴ σελ. 250)

ΤΕΡΑΤΩΔΗ ΖΩΑ

Ἐδῶ καὶ ἑκατομμύρια χρόνια, πολὺ πρὶν ὁ ἄνθρωπος φανῇ ἐπάνω στὴ Γῆ, πολλὰ παράξενα ζῶα περιφέρονταν μέσα στὶς ἀπέραντες ζοῦγκλες καὶ τὰ ἀτελείωτα ἕλη, ποὺ σκέπαζαν τότε τὴ Γῆ. Ἀπολιθωμένα ὑπολείμματα τῶν ζώων αὐτῶν βρέθηκαν μέσα σὲ βράχους καὶ σὲ πάγους, καὶ ἀπὸ τὰ ὑπολείμματα αὐτὰ οἱ ἐπιστήμονες μπόρεσαν νὰ σχηματίσουν μιὰ εἰκόνα τῆς μορφῆς, ποὺ εἶχαν τὰ προϊστορικὰ αὐτὰ ζῶα.

Ἡ ἱστορία τῶν ζώων χωρίζεται σὲ τρεῖς ἐποχές: Ἡ δεύτερη ἀπὸ τὶς ἐποχὲς αὐτὲς εἶναι γνωστὴ σὰν «Μεσοζωικὴ ἐποχή» ἢ «Ἐποχὴ τῶν Ἑρπετῶν». Στὴν περίοδο αὐτὴ τὰ ἀμφίβια τῆς περασμένης ἐποχῆς ἐξαφανίστηκαν σιγὰ σιγά, δίνοντας τὴ θέση τους στὰ «ψυχρόαιμα» σπονδυλωτά, ποὺ γρήγορα ἔγιναν κύριοι τῆς Γῆς. Ἀλλόκοτα καὶ τρομερὰ σὲ μέγεθη καὶ ἐμφάνιση, κατέκτησαν τὶ στεριές, ξεχύθηκαν στοὺς ὠκεανούς, πλημμύρισαν τὶς λίμνες καὶ τὰ ποτάμια κι ἀκόμα ὑψώθηκαν στὸν ἀέρα.

Δεινόσαυροι λέγονταν τὰ πρῶτα αὐτὰ ἑρπετὰ καὶ τὸ ὄνομά τους εἶναι ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸ (σημαίνει «τρομερὲς σαῦρες»). Οἱ μεγαλύτεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν οἱ Βροντόσαυροι καὶ οἱ Ἀτλαντόσαυροι, ποὺ εἶχαν μάκρος 20-30 μέτρα! Εἶχαν μακρυὲς οὐρὲς καὶ λαιμούς ποὺ σήκωναν τὰ κεφάλια τους 10 σχεδὸν μέτρα ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Ἔτρωγαν χόρτα καὶ βλαστάρια δέντρων. Μερικὰ ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτὰ σκεπάστηκαν σιγὰ σιγὰ μὲ ἕνα κεράτινο στρῶμα γιὰ νὰ προστατεύονται ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις ἄλλων μελῶν τῆς ἴδιας οἰκογένειας, ποὺ δὲν συμπαθοῦσαν τὰ χόρτα καὶ ποὺ τρέφονταν μὲ σάρκες.

Ὁ πιὸ ἔξυπνος καὶ μαζὶ ὁ πιὸ ἄγριος ἀπὸ ὅλους τοὺς δεινόσαυρους ἦταν ὁ Τυραννόσαυρος, ποὺ τὸ ὄνομά του σημαίνει «ἀρχοντικὴ σαῦρα». Ὁ Τυραννόσαυρος εἶχε μεγάλο κεφάλι καὶ δόντια ποὺ ἔφταναν σὲ μάκρος τὰ τριάντα ὡς σαράντα ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου. Ἦταν σαρκοφάγος. Περπατοῦσε στὰ πισινά του πόδια καὶ ὅταν στεκόταν ὄρθιος ἦταν τρεῖς φορὲς πιὸ ψηλὸς ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο. Τὰ μπροστινά του πόδια ἦσαν πολὺ κοντὰ μὰ εἶχαν στὴν ἄκρη τους τρία δυνατὰ γαμψὰ νύχια ποὺ ἔπαιζαν ρόλο σχεδὸν χεριῶν γιὰ τὸν Τυραννόσαυρο. Ἡ ταχύτητα τοῦ τέρατος αὐτοῦ στὸ τρέξιμο ἦταν τρομαχτική.

Ἕνας τύπος Πτεροδάχτυλου

Ὁ Μεγαλόσαυρος ἦταν κι αὐτὸς σαρκοφάγος. Τὸ μικρὸ κεφάλι του ἦταν ἐφοδιασμένο μὲ γερὰ δόντια. Εἶχε γερὰ πισινὰ πόδια καὶ ὑπερβολικὰ μακρυὰ οὐρά.

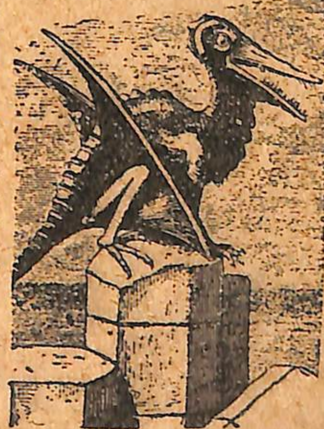
Οἱ ζεστοὶ ποταμοὶ καὶ λίμνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν γεμᾶτοι ἀπὸ μιὰ ἄλλη οἰκογένεια ἑρπετῶν, τοὺς Πλησιόσαυρους. Τὰ πλάσματα αὐτὰ ἔμοιαζαν μὲ γιγάντιες χελῶνες. Στὴν πλάτη τους εἶχαν ἕνα ὀστεῶδες καβοῦκι. Ὁ λαιμός τους ἦταν μακρὺς καὶ εὐλύγιστος, ἡ οὐρά τους κοντὴ καὶ τὰ πόδια τους ἔμοιαζαν μὲ κουπιά. Ἕνα ἄλλο ἑρπετὸ τοῦ νεροῦ ἦταν ὁ Μοσόσαυρος, ποὺ τὸ κεφάλι του ἦταν σὰν τοῦ κροκόδειλου.

Στὴ θάλασσα ζοῦσαν οἱ Ἰχθυόσαυροι ἢ Ψάρια - Σαῦρες, ποὺ ἔφταναν σὲ μάκρος 10-15 μέτρα. Εἶχαν μακρόστενα μουσούδια καὶ τεράστια μάτια.

Στὸν ἀέρα πετοῦσαν οἱ Πτεροδάκτυλοι, ποὺ τὰ φτερά τους ἔμοιαζαν μὲ τῆς νυχτερίδας. Ἀπὸ αὐτοὺς ὁ πιὸ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος ἦταν ὁ Πτερανόδων.

Ἔπειτα ἀπὸ καιρὸ—ἔπειτα ἀπὸ πολύ, πολὺν καιρὸ—ἡ ἘΕποχὴ τῶν Ἑρπετῶν τελείωσε καὶ τὴ διαδέχτηκε ἡ Ἐποχὴ τῶν Θηλαστικῶν. Τεράστια θηλαστικὰ σὰν τοὺς Ἐλέφαντα, τὸ Μαμούθ καὶ τοὺς Μαστόδοντες, γέμισαν τὴ Γῆ. Μερικὰ ἀπὸ τὰ θηλαστικὰ αὐτά, ὅπως ὁ Ζευγλόδων, ἕνα εἶδος φάλαινας μὲ δόντια, προτίμησαν τὴ θάλασσα ἀπὸ τὴ στεριά. Τὰ πισινά τους πόδια ἐξαφανίστηκαν σχεδὸν τελείως καὶ τὰ μπροστινά τους πόδια μεταβλήθηκαν σιγὰ σιγὰ σὲ φτερούγες. Ἀπὸ τὰ θηλαστικὰ αὐτὰ κατάγεται ἡ φάλαινα.

Σὲ μερικὰ νησιὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ καὶ στὰ πλουσιώτερα παρθένα δάση

Ὁ Πτερανόδων ὅπως τὸν φαντάζονται οἱ ἐπιστήμονες

(Συνέχεια στὴ σελ. 250)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

ΗΡΩΪΔΑ της Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὅταν ἔφτασαν στὰ Καρπάθια βουνὰ κι' ἦσαν πιὰ ἀσφαλεῖς, ὁ Θρασύβουλος ἔγραψε ἕνα εὐγενικὸ καὶ γεμάτο εἰλικρίνεια γράμμα στὸν φρούραρχο ὅπου τοῦ περιέγραφε τὸν τρόπο τῆς ἀπόδρασής του, γιὰ νὰ πεισθῇ ὅτι οἱ Ὑψηλάντες δὲν εἶχαν πάρει μέρος στὸ σχέδιο του κι' ὅτι οἱ εὐγενεῖς ἐκεῖνοι ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ ὑπομείνουν τὴν τύχη τους.

Καὶ πράγματι, ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης καὶ οἱ σύντροφοί του ἔμειναν ἑνάμισυ χρόνο σ' ἐκείνη τὴν φυλακή, ἀπ' ὅπου τοὺς μετέφεραν στὸ φρούριο Θερεσίενσταθ στὴν Βοημία.

Ὅπου παρουσιάζεται ξανὰ ὁ Βάρθακας

Ὅταν ἔφτασε ὁ Θρασύβουλος στὸ Βουκουρέστι, ἔμεινε ἐκεῖ μερικὲς μέρες γιὰ ν' ἀναπαυτῇ.

Προσπάθησε νὰ μάθῃ καμμιὰ πληροφορία γιὰ τὴν Ἀνδρονίκη ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερε, ὅπως ἦταν ἄλλωστε φυσικό.

Ἀποχαιρέτησε τοὺς δυὸ συνταξιδιῶτες καὶ σωτῆρες του, τοὺς ἔδωσε ἀρκετὰ χρήματα γιὰ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ταξίδι τους, κι αὐτὸς μαζὶ μὲ τὸν Κάρλο ξεκίνησε γιὰ τὰ Γιάννενα μὲ τὸν σκοπὸ νὰ περάσῃ ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Ἑπτάνησο.

Στὴν πρωτεύουσα τῆς Μολδοβλαχίας, κατάφερε κι ἀγόρασε ρωσικὸ διαβατήριο μὲ τὸ ὄνομα κόμης Ἀνδρονικώφ. Γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσουν, ἄλλαξε χτένισμα, ἄφησε ἕνα μικρὸ γένι καὶ μουστάκια καὶ φόρεσε ματογυάλια.

Πῆρε καὶ διάφορα συστατικὰ γράμματα ἀπὸ τὸν πρόξενο τῆς Ρωσίας γιὰ τοὺς συναδέλφους του στὴν Ἑλλάδα, ποὺ πολὺ εὐχαρίστως τοῦ τὰ ἔδωσε ὁ καλὸς ἄνθρωπος γιατὶ τὸν εἶχε πολὺ συμπαθήσει.

Ὕστερα ἀπὸ πολλὲς περιπέτειες ἔφτασε τέλος στὴν πρωτεύουσα τῆς Ἠπείρου κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλίου.

Βρῆκε τὴν ἡρωικὴ χώρα ἀναστατωμένη ἀκόμη ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ τυράννου ποὺ τόσο τὴν εἶχε βασανίσει.

Ὅπως ὅλοι ὅσοι περνοῦσαν τότε ἀπὸ τὰ Γιάννενα, ἔτσι κι ὁ Θρασύβουλος ἀπὸ περιέργεια πῆρε τὸν Ρῶσο πρόξενο καὶ πῆγαν στὸ κάστρο τῆς Λιθαρίτσας νὰ δοῦν τὸ καταφύγιο τοῦ Ἀλῆ πασᾶ.

Ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε διαρκῶς ὁ Καφταντζῆς του, ὑποδέχτηκε τὸν Ρῶσο πρόξενο καὶ τὸν σύντροφό του μὲ μεγάλες τιμές.

Καφταντζῆς ἦταν ὅπως ξέρομε ὁ περιβόητος Βάρθακας ὁ ὁποῖος δὲν γνώρισε ἀμέσως τὸν Θρασύβουλο, γιατὶ πράγματι ἦταν τώρα ἀγνώριστος.

Ὁ Θρασύβουλος ὅμως τὸν γνώρισε ἀμέσως καὶ ξαφνιάστηκε γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ πῶς ἀπὸ χριστιανὸς εἶχε γίνει μουσουλμάνος κι εἶχε μάλιστα φτάσει στὸ ὑψηλὸ ἀξίωμα τοῦ Καφταντζῆ...

Ὁ Βάρθακας θέλοντας νὰ δείξῃ σοφία ἄρχισε νὰ μιλάῃ τοῦ Θρασύβουλου σὲ ἀπαίσια γαλλικά. Κι ὅταν ὁ νέος τοῦ ἀπάντησε, τότε τὸν γνώρισε ἀπὸ τὴ φωνή του.

Τὸν κοίταξε πιὸ προσεχτικὰ καὶ κατάλαβε πὼς πράγματι εἶχε μπροστά του τὸν παλιό του ἀντίζηλο.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ὁ πρόξενος τῆς Ρωσίας βρισκόταν λίγα βήματα πιὸ μπροστὰ σὲ μεγάλη συζήτηση μὲ τὸν Ὀμὲρ Βρυώνη.

Ὁ Βάρθακας τότε ἄφησε τοὺς ἄλλους νὰ προχωρήσουν περισσότερο, στάθηκε καὶ εἶπε:

Δὲ μὲ γνώρισες, Θρασύβουλε;

—Δὲν μὲ γνώρισες, Θρασύβουλε;

—Σὲ γνώρισα! Ἀλλὰ τὸ φυσάω καὶ δὲν κρυώνει! Πῶς τὰ κατάφερες ἀπὸ Βάρθακας νὰ γίνῃς Καφταντζῆς.

—Ἡ ἀφεντιά σου, πῶς τὰ κατάφερες νὰ γίνῃς κόμις Ἀνδρονικώφ.

—Ἐγὼ ἄλλαξα μονάχα ὄνομα, ὄχι ὅμως θρησκεία ὅπως σύ!

—Κι ἐγὼ ἄλλαξα ὄνομα, ὄχι ὅμως καὶ θρησκεία. Γίνηκα Καφταντζῆς τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη, ὄχι ὅμως καὶ Μουσουλμάνος.

Ὁ Θρασύβουλος ἤξερε μὲ τί ἀχρεῖο ὑποκείμενο εἶχε νὰ κάνῃ. Συλλογίστηκε πὼς τὸν εἶχε στὸ χέρι ὁ Βάρθακας καὶ γιὰ τοῦτο ἀποφάσισε νὰ τὸν παίξῃ μὲ διπλωματικότητα.

Γι' αὐτὸ ἔκανε πὼς δὲν ἤξερε τί συνέβαινε στὸν πύργο τοῦ Δημογέροντα καὶ τὸν ρώτησε:

—Ἔχεις νέα ἀπὸ τὸν Δημογέροντα; Πότε ἔφυγες ἀπὸ τὸν πύργο του;

—Μὰ δὲν ξέρεις λοιπὸν τί ἔγινε; Δὲν σοῦ τὸ ἔγραψε ἡ Ἀνδρονίκη;

—Ἔχω νὰ λάβω γράμμα της ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ σκότωσαν τὸν Πατριάρχη. Ἀφ' ὅτου ἔφυγα ἀπὸ τὴν Πόλη δὲν ἄκουσα πιὰ τίποτε γι' αὐτήν.

—Καὶ ποῦ ἤσουν ὅλον αὐτὸν τὸν καιρό;

—Συνόδεψα τὸ λείψανο τοῦ Πατριάρχη στὴν Ὀδησσό, κι ἀπὸ κεῖ μπῆκα στὸν Ἱερὸ Λόχο κι ὕστερα ἀπὸ τὴν μάχη τοῦ Δραγατσανίου μ' ἔπιασαν καὶ μ' ἔκλεισαν στὸ κάστρο τοῦ Μουνκάτζ μαζὶ μὲ τὸν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη. Εἶναι τώρα λίγες μέρες ποὺ βγῆκα ἀπὸ κεῖ καὶ ταξιδεύω μὲ ρωσικὸ πασαπόρτι γιὰ τὸν Μωρηᾶ.

Ὁ καταχθόνιος Βάρθακας πείστηκε τότε ὅτι ὁ Θρασύβουλος δὲν ἤξερε τίποτε γιὰ τὸ δρᾶμα τῶν Λαλιωτῶν καὶ τοῦ εἶπε:

—Λυποῦμαι ποὺ θὰ σοῦ δώσω κακὲς εἰδήσεις. Ἐνῶ ἕνα βράδυ καθόμαστε στὸν πύργο, ἦρθαν οἱ Λαλιῶτες κι ἔσφαξαν τὸν κυρ Θανάση καὶ τὸ γυιό του κι ὅσους βρῆκαν μπροστά τους. Θυμᾶμαι πὼς ἦταν ἀπόκρηες καὶ γιὰ καλή μου τύχη ἐκεῖνο τὸ βράδυ εἶχα ντυθῆ τουρκικὰ γιὰ νὰ κάνω τὴν Ἀνδρονίκη νὰ γελάσῃ λίγο. Ἅμα εἶδα τοὺς Λαλιῶτες νὰ σφάζουν, εὐτυχῶς δὲν τάχασα. Καμώθηκα πὼς εἶμαι Τοῦρκος κι ὅτι μ' εἶχε στείλει ὁ πασᾶς τῆς Τριπολιτσᾶς γιὰ νὰ καλέσω ἐκεῖ τὸν Δημογέροντα. Αὐτὴ ἡ ψευτιὰ μοῦ ἔσωσε τὸ κεφάλι. Οἱ Λαλιῶτες φεύγοντας πῆραν μαζί τους καὶ τὴν Ἀνδρονίκη. Τὴν κράτησαν φυλακισμένη κάπου δυὸ μῆνες ὥσπου τὴν ξαγόρασε ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς. Ἐγὼ ἔμεινα μὲ τοὺς Τούρκους ποὺ σὰν εἶδαν πὼς μιλοῦσα τόσες ξένες γλῶσσες, μὲ πῆ-

ραν γιὰ πολὺ σπουδαῖο ἄνθρωπο καὶ μ' ἔκαναν Κεχαγιάμπεη κι ὕστερα Καφταντζῆ.

—Τί ἀπόγινε ἡ 'Ανδρονίκη; ρώτησε ὁ Θρασύβουλος, περίεργος καὶ στενοχωρημένος γιὰ ὅσα ἄκουεγε.

—'Εγὼ δὲν τὴν ξαναεῖδα πιά. Ἔμαθα ὅμως ὅτι ντύθηκε ἀντρίκια καὶ πολέμησε στὶς Θερμοπύλες. 'Απὸ κεῖ πῆγε στὸ Σαρανταύλι τοῦ Παρνασσοῦ. Τέλος πολέμησε στὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς.

—Φαντάσου τί θὰ τράβηξε, ἀρχοντοπούλα μοσχαναθρεμμένη, μέσα σὲ τόσα βάσανα καὶ τόσες μάχες.

—Αὐτὸ θὰ συλλογίστηκε κι αὐτή. 'Η γυναίκα ὅσο νὰ πῇς, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ προστασία. Εἶδε κι ἀποεῖδε φαίνεται καὶ μὴ λαβαίνοντας γράμμα δικό σου, παντρεύτηκε ἕνα καπετανόπουλο κι ἔφυγε μαζί του.

—Παντρεύτηκε εἶπες ἡ 'Ανδρονίκη;

—Δὲν ἤμουν μπροστά. Ὅρκο λοιπὸν δὲν παίρνω. Μὰ τ' ἄκουσα ἀπὸ πολλούς, καὶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια τὸ πιστεύω. Φανοῦ λογικὸς κύρ Θρασύβουλε! Τί θέλεις νὰ ἔκανε κορίτσι ὁλομόναχο μέσα στὰ στρατόπεδα τῶν πολεμιστῶν; Τώρα ἔχει ἀποκούμπι καὶ προστάτη!

—Θεέ μου, τί κακὸ ἔκανα καὶ μὲ παιδεύεις ἔτσι; ἀναστέναξε ὁ δύστυχος νέος.

Γιατὶ βέβαια δὲν μποροῦσε νὰ τὸ χωρέσῃ ὁ νοῦς του πὼς ἐκεῖνο τὸ τέρας τοῦ ἔλεγε ψέμματα κι ὅτι αὐτὴ ἡ ἱστορία (ἢ καλύτερα τὸ παραμύθι) ἦταν πέρα γιὰ πέρα ψεύτικη!

Μιὰ κοπέλλα ἔρημη κι ἀπροστάτευτη, δὲν ἦταν ἄλλωστε φυσικὸ νὰ συλλογιστῇ τὸν γάμο;

Ὄχι... Δὲν ἔφταιγε ἡ δύστυχη ἡ 'Ανδρονίκη ποὺ τὸν ἀπαρνήθηκε! 'Εκεῖνος ἔφταιγε ποὺ τὴν παράτησε ὁλομόναχη. Ἄχ πόλεμε! Πόσες θυσίες ζητᾶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους!

'Ο ἀχρεῖος Βάρθακας ἔχυνε ἔτσι μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ Θρασύβουλου, τὸ φαρμάκι τῆς ὑποψίας μὲ ἐξαιρετικὴ χαρά.

Κι' ὅταν κατάλαβε πόσο εἶχαν πετύχει οἱ σκοποί του, ἐξακολούθησε μὲ τὴν ἴδια ἀσυνειδησία:

—Δὲν ἔχομε ἐδῶ καιρὸ ἀγαπητέ μου νὰ μιλήσωμε γιὰ πράγματα ποὺ μοῦ σχίζουν τὴν καρδιά, ὅπως θὰ σχίζουν δίχως ἀμφιβολία καὶ τὴ δική σου.

'Ο πρόξενος καὶ ὁ 'Ομὲρ Βρυώνης ἔρχονται πρὸς τὸ μέρος μας... Καλὸ εἶναι νὰ κρύψωμε ποιοί εἴμαστε γιατὶ βέβαια δὲν θὰ μᾶς βγῆ σὲ καλὸ νὰ φανερωθοῦμε. Κάνε μιὰ προσπάθεια νὰ κρύψῃς τὴν λύπη σου καλέ μου κύριε Θρασύβουλε,

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Διατροφὴ τῶν ζώων

Στὸ προηγούμενο ἐξηγήσαμε γιὰ ποιὸ λόγο μᾶς συμφέρει νὰ ἔχωμε βελτιωμένες φυλὲς ζώων. Σήμερα θὰ μιλήσωμε γιὰ τὴν τροφὴ ποὺ ἔχει ἀνάγκη ἕνα ζῶο γιὰ νὰ συντηρηθῇ καὶ νὰ μᾶς ἀποδώσῃ.

Πρῶτα πρῶτα ὅμως εἶναι καλὸ νὰ ξέρωμε πόσον καιρὸ πρέπει ν' ἀφήνωμε τὸ νεογέννητο ζῶο στὴ μάνα του γιὰ νὰ θηλάζῃ πρὶν τ' ἀποκόψωμε.

Γιατὶ ἂν βιαστοῦμε νὰ τ' ἀποκόψωμε τὸ ζῶο θὰ γίνῃ καχεκτικό, ἀσθενικό, μὲ ἐλαττωμένη ἀπόδοση. Γιὰ λίγο γάλα δηλαδή, ἐλαττώνομε τὴν ἀπόδοση τοῦ ζώου.

Λοιπὸν τὰ ζῶα ἔχουν ἀνάγκη νὰ θηλάζουν:

Τὰ πουλάρια 24-32 ἑβδομάδες.
Τὰ μοσχάρια γιὰ σφάξιμο 3-12 ἑβδομ.
Τὰ μοσχάρια γιὰ μεγάλωμα 8-20 ἑβδομάδες.
Τ' ἀρνιὰ 14-18 ἑβδομάδες.
Κατσίκια 9-12 ἑβδομάδες.
Γουρουνόπουλα γιὰ σφάξιμο 3-4 ἑβδομάδες.
Γουρουνάκια γιὰ μεγάλωμα 6-9 ἑβδομάδες.

'Ο πρῶτος ἀριθμὸς δείχνει τὶς ἑβδομάδες ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ζώου νὰ θηλάσῃ.

'Ο δεύτερος τὸ ἀνώτερο ὅριο.

Στὴ χώρα μας κυρίως μὲ τὴ βοσκὴ διατηροῦμε τὰ ζῶα μας.

Καὶ πολὺ σωστά, γιατὶ ἡ βοσκὴ εἶναι ἡ καλλίτερη διατροφὴ γιὰ ὅλα τὰ ζῶα καὶ προπαντὸς τὰ γαλακτοπαραγωγικά.

'Ωστόσο ἡ βοσκὴ δὲν φτάνει· γιὰ τοῦτο τοὺς δίνομε συνήθως καὶ ἄλλες συμπληρωματικὲς τροφές, προπαντὸς σὲ αὐτὰ ποὺ δουλεύουν καὶ δὲν ἔχουν ὥρα νὰ βοσκήσουν.

Χωρίζομε τὶς τροφὲς σὲ χονδροειδεῖς καὶ συμπυκνωμένες. Οἱ χονδροειδεῖς τροφὲς ἔχουν μεγάλον ὄγκον καὶ λίγη θρεπτικὴ ἀξία. Τέτοιες εἶναι τὰ χόρτα, τὰ σανὰ κλπ.

Οἱ συμπυκνωμένες εἶναι πολὺ πιὸ θρεπτικές. Τέτοιες εἶναι τὰ πίτουρα, ἡ κτηνοτροφικὲς πίττες, τὸ καλαμπόκι κλπ.

Τὸ ζῶο ἔχει ἀνάγκη ὡστόσο ἀπὸ χονδροειδεῖς τροφὲς γιατὶ γεμίζουν τὸ στομάχι του καὶ τοῦ βοηθοῦν τὴ χώνεψη.

Ἔχουν ἀνάγκη ὅμως κι ἀπὸ συμπυκνωμένες γιὰ ν' ἀποκτήσουν δύναμη.

Ἔτσι ἡ διατροφή του πρέπει νάχη καὶ χονδροειδεῖς τροφὲς καὶ συμπυκνωμένες.

Στὰ βόδια, τὶς ἀγελάδες, τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια, δίνομε περισσότερες χονδροειδεῖς τροφές. Στὰ ἄλογα λιγώτερη, στὰ γουρούνια καὶ στὶς κόττες σχεδὸν καθόλου.

Πρέπει νὰ προσέχωμε τὸ σιτηρέσιο νάχη κάθε λογῆς τροφές. Ἔτσι τὸ ζῶο παίρνει τὶς θρεπτικὲς οὐσίες ποὺ τοῦ χρειάζονται.

Δουλειὲς τοῦ μῆνα ('Ιουλίου)

Στὰ χωράφια. Τελειώνομε τὸ θέρισμα. 'Αλωνίζομε τὰ πρώιμα.' Απολυμαίνομε τὸν σπόρο γιὰ τὸν ἀλουκίτη (σκόρο).

'Αμπέλι—σταφίδα. Συνεχίζομε τὰ ψεκάσματα. Τὰ ψεκάσματα καλὸ εἶναι νὰ γίνωνται ὕστερα ἀπὸ βροχὴ μὲ πυκνὸ βορδιγάλλειο πολτὸ (ἀσβέστη καὶ γαλαζόπετρα, ὅπως ἔχομε ἐξηγήσει).

Στὰ πιὸ ψυχρὰ μέρη χαρακώνομε, θειαφίζομε καὶ γιὰ τρίτη φορά.

Ξεφυλλίζομε τὰ δυνατὰ κλήματα. Τ' ἀδύνατα, δηλαδὴ τὰ χλωρωτικὰ τὰ ψεκάζομε μὲ καραμπογιὰ (θειϊκὸ σίδηρο 1 στὰ ἑκατό).

Γιὰ τὸ σκουλήκι ψεκάζομε μὲ Ντὶ-τὶ-τί.

Στὸ λιοστάσι. Γιὰ τὸν δάκο (τὸ σκουλήκι) κάνομε διαβροχές. Ψεκάζομε καὶ γιὰ τὸ κυκλοκόνιο (βοῦλα) μὲ ἀραιὸ «βορδιγάλλειο» 1 στὰ ἑκατό, ψεκάζομε κατὰ τῆς ψώρας καὶ τοῦ σκαθαριοῦ (Ρυγχίτη). 'Επίσης καταπολεμοῦμε τὸν πυρηνοτρήτη. 'Ο ρυγχίτης ὅπως εἶναι γνωστὸ τρώει τὰ βλαστάρια. Σκονίζομε μὲ σκόνη ντὶ-τὶ-τὶ σὲ ἀναλογία 50-75 δράμια κατὰ ἐλαιόδεντρο καὶ σὲ διάλυση 10 ο)ο.

Γιὰ τὸν πυρηνοτρήτη κάνομε τὸ ἴδιο.

Καρποφόρα ψεκάζομε μὲ νικοτίνη κατὰ τοῦ σκουληκιοῦ καὶ τῆς μελίγγρας.

Γιὰ τὸ σκουλήκι ραντίζομε ὅπως ἔχομε πῆ στὰ προηγούμενα.

Γιὰ τὸ ὠΐδιο (τὴν στάχτη) θειαφίζομε.

Γιὰ τὸν σκόρο καὶ τὴν ψώρα ψεκάζομε μὲ γαλάκτωμα πετρελαίου 2 1)2 ο)ο θειασβέστιο 2-3 ο)ο.

'Υπάρχουν καὶ εἰδικοί, ἕτοιμοι πολτοί: 2 1)2 ο)ο γιὰ τὸν θερινὸ πολτό.

Ποτίζομε καὶ σκαλίζομε. Μαζεύομε τοὺς καρποὺς ἀπὸ τὰ περισσότερα καρποφόρα, καὶ συγκεντρώνομε καὶ καῖμε ὅσους πέσουν κάτω.

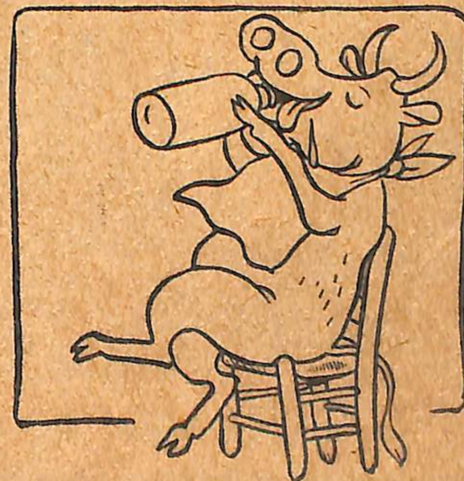
Στὸν λαχανόκηπο. Ποτίζομε, σκαλίζομε, βοτανίζομε, γιατὶ ὁ λαχανόκηπος αὐτὴ τὴν ἐποχὴ στὶς δόξες του βρίσκεται.

Ψεκάζομε μὲ γαλαζόπετρα καὶ θειαφίζομε γιὰ τὶς διάφορες στάχτες.

Μεταφυτεύομε στὸν ὁριστικὸ τους τόπο τὰ πρώιμα λαχανικὰ καὶ κουνουπίδια.

Κτηνοτροφία. Θερίζομε τὸν βίκο καὶ τὰ ὄψιμα κριθάρια. 'Απολυμαίνομε τὸν σπόρο καὶ τὴν ἀποθήκη κατὰ τοῦ σκαθαριοῦ (βρούχου).

'Ο μπάρμπα Μῆτρος

Οἱ περιπέτειες τοῦ ΛΕΒΕΝΤΗ

Πέρα, μακρυά, στὴν Ἀμερική, εἶναι μιὰ ἀπέραντη περιοχὴ χωρὶς βουνά, ποὺ εἶναι μονάχα λειβάδια.

Ἐκεῖ βόσκουν ἑκατομμύρια ζῶα: βόδια, πρόβατα, ἀγελάδες, ἄγρια ζῶα, ἄλογα.

Ἐκεῖ οἱ βοσκοὶ ἔχουν νὰ φυλᾶνε τόσο μεγάλα κοπάδια, ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τα φροντίσουν πεζοί, ὅπως οἱ δικοί μας βοσκοί. Βόσκουν τὰ κοπάδια τους καβάλλα στ' ἄλογα. Τοὺς λένε κάου-μπόϋ καὶ γιὰ νὰ πιάνουν τὸ ζωντανὸ ποὺ τοὺς χρειάζεται—ἄγριο ἄλογο ἢ ἀγριοβούβαλο ἢ ταῦρο—τὸ κυνηγοῦν μὲ τ' ἄλογο καὶ τὸ πιάνουν αἰχμαλωτίζοντάς το μὲ ἕνα μακρὺ σχοινὶ μὲ θηλιὰ ποὺ λέγεται στὴ γλῶσσα τους «λάσσο».

Σήμερα ἀντὶ γι'ἄλογα οἱ βοσκοί, σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη παρακολουθοῦν τὰ κοπάδια τους μὲ αὐτοκίνητο—στὶς περιοχὲς ποὺ μποροῦν—ἀλλὰ τὸ λάσσο ἔχει απομείνει ὁ μοναδικὸς τρόπος νὰ πιάνουν τὰ ζῶα τους.

Σ' ἐκεῖνες τὶς περιοχές, ὑπάρχουν φυσικὰ καὶ ζωοκλέφτες, ποὺ κλέβουν ὄχι ἕνα καὶ δυὸ ζῶα, ἀλλὰ κοπάδια μὲ χιλιάδες ζωντανά. Ἠ πηγαίνουν στὰ ξεμοναχιασμένα σπίτια των βοσκῶν, ποὺ τὴν ἐποχὴ ποὺ πουλοῦν τὰ ζῶα τους, ἔχουν πολλὰ χρήματα καὶ τοὺς ληστεύουν.

Ἡ Χωροφυλακὴ ὅμως, κι ἐκεῖ ὅπως κι ἐδῶ τοὺς κυνηγάει καὶ δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ σταθοῦν σὲ χλωρὸ κλαδί. Ἡ ἔφιππη χωροφυλακὴ τῶν λειβαδιῶν, ἦταν ὁ φόβος κι ὁ τρόμος τῶν κακοποιῶν.

Σιγὰ-σιγά, ὅμως, γιὰ νὰ κάνη καλύτερα τὴ δουλειά της ἡ χωροφυλακή, ἄφησε τ' ἄλογα κι ἐφοδιάστηκε μ' ἀεροπλάνα.

—Κοίταξέ τον καλὰ Λεβέντη! Αὐτὸν καταζητοῦμε!

Μικρὰ μονοπλάνα ποὺ σηκώνουν ἕναν ἢ τὸ πολὺ δύο ἐπιβάτες, καὶ ποὺ μποροῦν νὰ προσγειώνωνται μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία σ' ἕνα ἀπ' τὰ ἄπειρα μικρὰ ἀεροδρόμια τῶν λειβαδιῶν.

Φυσικά, μ' αὐτὰ τὰ ἀεροπλάνα, δὲν μποροῦσαν πιὰ νὰ σταθοῦν κλέφτες κοπαδιῶν καὶ ληστὲς στὰ μεγάλα αὐτὰ λειβάδια.

Ὡστόσο, ζοῦσε ἀκόμη ἕνας ληστὴς ποὺ τὸν ἔλεγαν Λόνγκαν καὶ ἦταν τόσο πονηρὸς καὶ κακὸς ποὺ στάθηκε ἀδύνατο νὰ τὸν βροῦν καὶ νὰ τὸν πιάσουν.

Ἰδιαίτερα τὸν κυνηγοῦσαν μ' ἕνα ἐξασκημένο ἀστυνομικὸ σκυλὶ ποὺ τὸ ἔλεγαν «Λεβέντη».

Ὁ καημένος ὁ Λεβέντης! Ἔχασε κάποτε τὸν κύριό του.

Ὅτι εἶχε προσγειωθῆ τὸ μονοπλάνο. Ὁ σκύλος μετάχτηκε ἔξω. Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ βγῆ καὶ ὁ κύριός του, μπάμ, μπάμ, μπάμ, ὁ ληστὴς Λόνγκαν ἄρχισε νὰ τοὺς πυροβολῆ. Ὁ ἀστυνομικὸς ποὺ εἶχε πληγωθῆ βαριὰ στὸν ὦμο, εἶχε ὡστόσο τὴ ψυχραιμία νὰ ξαναβάλη ἐμπρὸς τὴ μηχανὴ καὶ νὰ ξαναφύγη πίσω, στὴ βάση του.

Ὁ κακόμοιρος ὁ Λεβέντης εἶχε μείνει χωρὶς ἀφέντη...

Ὅσο γιὰ τὸ ληστή, αὐτὸς βέβαιος πὼς εἶχε πληγώσει θανάσιμα τὸν ἀστυνομικό, καβάλλησε τὸ ἄλογό του κι ἔφυγε.

Πέρασε ἄσχημες ὧρες ὁ Λεβέντης.

Πρῶτα πρῶτα, ἀνησυχοῦσε γιὰ τὸν ἀφέντη του. Γιατὶ τὰ σκυλιά, καταλαβαίνουν πότε ὁ ἀφέντης τους εἶναι ἄρρωστος ἢ πληγωμένος καὶ στενοχωροῦνται σὰν ἄνθρωποι.

Ὁ Λεβέντης, ὅμως, ἐκτὸς ἀπ' τὴ στενοχώρια γιὰ τὸν ἀφέντη του εἶχε καὶ τὸ βάσανο τῆς πείνας καὶ τῆς δίψας. Τί νὰ πιῆ καὶ τί νὰ φάη σ' ἐκείνη τὴν περιοχή, ὅπου τὰ ποτάμια εἶναι τὸ μόνο μέρος ποὺ βρίσκεις νερό, κι ὅπου δὲν ὑπάρχουν παρὰ χαμόκλαδα καὶ χορτάρι;

Ὡστόσο τὴν ἄλλη μέρα πρωὶ πρωί, ὁ σκύλος ποὺ εἶχε περάσει τὴ νύχτα του σὲ μιὰ κουφάλα δέντρου, ἄκουσε τὸ γνωστὸ βόμβο τοῦ ἀεροπλάνου: βζούν-ζουν-ζουν-ζούν!

Τί χαρούμενος βόμβος καὶ πῶς ξεπετάχτηκε μὲ χαρὰ ὁ Λεβέντης γιὰ νὰ καλωσορίση τὸν κύριό του, ὅταν θἄβγαινε ἀπὸ τὸ μονοπλάνο!

Ἀπὸ τὸ μονοπλάνο ὅμως ποὺ προσγειώθηκε δὲ βγῆκε ὁ κύριός του, ἀλλὰ ὁ ἐνωμοτάρχης Κάρσον, παλιὸς κι ἀγαπημένος φίλος τοῦ Λεβέντη καὶ τοῦ κυρίου του. Ὁ κύριός του τὸν εἶχε στείλει γιὰ νὰ βρῆ τὸ χαμένο του σκυλί.

—Γειὰ χαρὰ Λεβέντη! φώναξε ὁ Κάρσον.

—Γάβ, γάβ! ἀπάντησε ὁ Λεβέντης χοροπηδώντας κι ἀνταποδίδοντας μὲ τὸν τρόπο του τὸν χαιρετισμό.

—Φαντάζομαι τί δίψα θἄχης!

—Γάβ!

Ὁ Κάρσον κατέβασε ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο του ἕναν τενεκὲ κλειστὸ μὲ νερὸ κι ἔβαλε τοῦ σκύλου νὰ πιῆ σὲ μιὰ μεγάλη γαβάθα ποὺ εἶχε μαζί του γι' αὐτὸ τὸν σκοπό.

Ὕστερα ἄναψε φωτιὰ μὲ ξερόξυλα, κι' ἔβαλε νὰ ζε-

στάνη φασόλια μὲ λαρδί, μέσα σὲ κουτιὰ ἀπὸ κονσέρβα. Τὸ συνειθισμένο φαΐ τῶν ἀστυνομικῶν, ὅταν ἔβγαιναν περίπολο μὲ τὸ ἀεροπλάνο τους.

Ὁ Λεβέντης ἔφαγε μὲ πολὺ ὄρεξη τὴ μερίδα του ποὺ ἦταν διπλή.

Ὕστερα κούνησε τὴν οὐρά του σὰ νἄλεγε:

—Ἐν τάξει. Χόρτασα! Τώρα σ' ἀκούω:

Ὁ ἐνωμοτάρχης ἔβγαλε ἀπ' τὴν τσέπη του μιὰ φωτογραφία. Παράσταινε τὸν ληστὴ Λόνγκαν μὲ τὰ πυκνά του μαλλιὰ καὶ τὰ γένια.

—Κοίταξέ τον καλά, Λεβέντη! εἶπε ὁ Κάρσον. Αὐτὸς πλήγωσε τὸν ἀφέντη σου! Αὐτὸν καταζητοῦμε! Κατάλαβες, Λεβέντη;

Τὸ σκυλὶ ἀγρίεψε. Ἔδειξε τὰ φοβερά του δόντια καὶ γρύλισε δυνατά.

—Κατάλαβες, βλέπω... Ὅπου καὶ νὰ τὸν συναντήσης αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, Λεβέντη, ἀπάνω του! Εἶναι ἕνας ληστής, ἕνας συμμορίτης, ἕνας κακὸς ἄνθρωπος!

—Γάβ! Γάβ! Γάβ! συμφώνησε ὁ Λεβέντης.

—Θὰ σ' ἀφήσω ἐδῶ, Λεβέντη, συνέχισε ὁ Κάρσον. Ἐγὼ πρέπει νὰ τελειώσω τὴν περιπολία μου. Ἀλλὰ τὸ σούρουπο θὰ ξαναπεράσω νὰ σὲ πάρω. Καὶ νἄχης βρῆ ἴχνη, Λεβέντη.

Κατὰ τὸ ἀπομεσήμερο, ἕνας ἔφιππος, ἄνθρωπος ζύγωσε στὸ μικρὸ ἀεροδρόμιο ὅπου καρτεροῦσε ὁ σκύλος.

Αὐτὰ τὰ μικρὰ ἀεροδρόμια, εἶχαν σὲ μιὰ ἄκρη τους μιὰ κίτρινη σημαία σ' ἕνα κοντάρι μπηγμένο στὸ χῶμα, γιὰ νὰ τὰ βλέπουν ἀπὸ πολὺ μακρυὰ οἱ πιλότοι καὶ νὰ προσανατολίζωνται ποῦ νὰ προσγειώνωνται. Ὁ Λόνγκαν—γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ καβαλλάρης—πῆρε τὴ σημασία τὰ χέρια του καὶ καλπάζοντας μὲ τὸ ἄλογό του, πῆγε καὶ τὴν ἔμπηξε ἀλλοῦ.

Τοῦ κάκου τὸν κυνηγοῦσε ὁ Λεβέντης νὰ τὸν πιάση. Τὸ ἄλογο ἔτρεχε πολὺ γρήγορα καὶ τὸ πιστὸ ζῶο ἀπόκαμε.

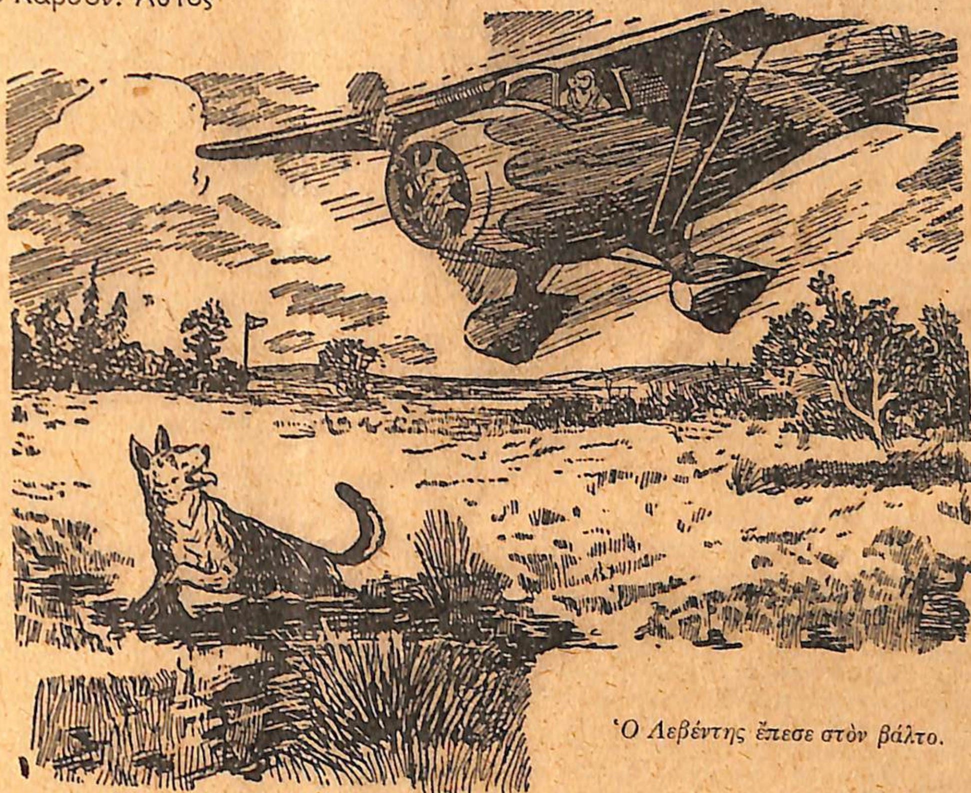
Ὅταν, ὅμως, ἔφτασε στὸ μέρος ποὺ ὁ Λόνγκαν εἶχε μπήξει τὴ σημαία, τὸ ἔξυπνο μυαλό του εὐθὺς κατάλαβε τί σήμαινε αὐτό... Ἁπλούστατα, ὁ Λόνγκαν εἶχε στήσει τὴ σημαία στὰ Βαλτοτόπια ποὺ εἶναι γνωστὰ ὡς «Βαλτοτόπια τοῦ τρόμου».

Ἐκεῖ, ὅτι δήποτε πατήσει—ἄνθρωπος ἢ ζῶο—ἀρχίζει καὶ βουλιάζει σιγὰ σιγά, ὥσπου νὰ τὸν καταπιῆ ἡ λάσπη ἐντελῶς.

Δὲν ὑπάρχει περιοχὴ πιὸ ἐπικίνδυνη, οὔτε φριχτότερη παγίδα γιὰ τ' ἀεροπλάνα. Μπήγοντας τὴν κίτρινη σημαία σ' αὐτὰ τὰ Βαλτοτόπια, ὁ Λόνγκαν θἄκανε τὸν ἐνωμοτάρχη Κάρσον νὰ πέση μὲ τὸ ἀεροπλάνο του ἐκεῖ, ὁπόταν θἆταν σίγουρα χαμένος, γιατὶ ἡ λάσπη θὰ κατάπινε τὸ βαρὺ σκάφος, πρὶν προφτάση κἂν ν' ἀνοίξη τὴν πόρτα τοῦ ἀεροπλάνου.

Καὶ νά τὸ ἀεροπλάνο μὲ τὸ φίλο του, ποὺ γύριζε ἀπ' τὴν περιπολία!.

Ὁ δυστυχὴς ὁ Λεβέντης δὲν εἶχε κανένα τρόπο νὰ εἰδοποιήση τὸν φίλο του γιὰ τὸ φοβερὸ κίνδυνο ποὺ τὸν ἀπειλοῦσε. Καθώς, ὅμως, τὸ ἀεροπλάνο ἔκοβε βόλτες χαμηλά, γιὰ νὰ προσγειωθῆ, ὁ σκύλος στὴν ἀπελπισία του, ἔκανε τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ μποροῦσε νὰ κάνη. Ἔπεσε μὲ φόρα στὸ βάλτο! Καθὼς ὁ Κάρσον εἶδε τὸ ἡρωικὸ σκυλὶ νὰ βουλιάζη, κατάλαβε σὲ ποιὸ μέρος βρισκόταν. Ἀνύψωσε εὐθὺς τὸ ἀεροπλάνο καὶ κρατῶντας τὸ τιμόνι μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι, ἔπιασε μὲ τὸ δεξὶ τὸ λάσσο του—καὶ πετῶντας σύριζα πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ σκύλου, τὸ πέταξε καὶ τὸν ἔπιασε.

Ὁ Λεβέντης ἔπεσε στὸν βάλτο.

Τραβῶντας καὶ ρυμουλκόντας τὸν Λεβέντη ἔξω ἀπ' τὸ βάλτο, ἔφτασε σὲ στέρεη περιοχή. Ὅταν εἶδε πὼς ὁ Λεβέντης πατοῦσε σὲ στέρεο ἔδαφος, προσγειώθηκε τότε κι αὐτός.

Ἦταν συγκινητικὴ ἡ συνάντηση τοῦ Κάρσον μὲ τὸν Λεβέντη. Εἶχαν περάσει μεγάλη λαχτάρα κι ἦταν κι οἱ δυὸ μούσκεμα στὸν ἱδρῶτα.

Τώρα ἔπρεπε νὰ στήσουν ἐνέδρα γιὰ τὸν Λόνγκαν...

Ὁ Κάρσον ἔκρυψε τὸ ἀεροπλάνο μέσα στὰ ψηλὰ χορτάρια, κι ὁ ἴδιος μὲ τὸν Λεβέντη κρύφτηκαν σὲ μιὰ συστάδα δένδρων.

Σὲ λίγο ὁ Λόνγκαν ξαναγύρισε γιὰ νὰ δῆ τί εἶχε ἀπογίνει τὸ θῦμα του.

Εἶχε ξεπεζέψει καὶ πλησιάσει μὲ προφύλαξη τὸ βάλτο, ποὺ ὅπως ἦταν βέβαιος εἶχε καταπιῆ τὸν Κάρσον μὲ τὸ ἀεροπλάνο του.

Ξαφνικά, ὁ ληστής, εἶδε νὰ κατευθύνεται ἐναντίον του μιὰ γκρίζα βολίδα: ἦταν ὁ Λεβέντης...

Μὲ βία κατόρθωσε νὰ γλυτώση ὁ Κάρσον τὸν ληστὴ ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ ζώου. Σὲ κακὰ χάλια τὸν ἀνέβασε στὸ ἀεροπλάνο, ὅπου τὸν φύλαγε ὁ Λεβέντης σὰν τὸν καλύτερο χωροφύλακα...

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, ὁ εὐτυχισμένος ἀφέντης τοῦ Λεβέντη, χάϊδευε τὸ σκύλο του εὐχαριστημένος γιὰ τὸ κατόρθωμά του.

Τζὰκ Μόργκαν

Σ' ἕνα ἀκρογιάλι τοῦ Εὐβοϊκοῦ

Ὄχι, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περάσετε στὴν Εὔβοια γιὰ νὰ τὸ χαρῆτε. Εἶναι πολὺ κοντά μας, ἐδῶ, στὴν Ἀττικὴ καὶ σὲ πάει τὸ αὐτοκίνητο σὲ δυὸ ὧρες, ἀνάμεσα ἀπὸ μιὰ ἐξαιρετικὰ γραφικὴ καὶ πολύβλαστη περιοχή. Τὸ ὡραῖο αὐτὸ ἀκρογιάλι ποὺ τὸ βρέχουν τὰ βαθυγάλαζα νερὰ τοῦ νοτίου Εὐβοϊκοῦ, εἶναι οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι κάτω ἀπὸ τὸν Κάλαμο. Ἕνα μικροχώρι μὲ λίγα σπιτάκια καὶ μιὰ ἐκκλησούλα κάτω ἀπὸ ἕνα πανύψηλο κυπαρίσσι καὶ δίπλα σ' ἕναν πλατύκορμο αἰωνόβιο πλάτανο. Τὸ πρῶτο ποὺ σοῦ κάνει ἐντύπωση, μόλις κατεβῆς, εἶναι αὐτὴ ἡ ἀντίθεση. Τῶν τεράστιων δέντρων ποὺ ἀγκαλιάζουν τὸ μικροσκοπικὸ τους ἐκκλησάκι. Ἕνα ἀδύνατο κτίσμα τοῦ ἀνθρώπου μὲ δυὸ γιγάντιους φρουροὺς κτίσματα τοῦ Πλάστη.

Ὁ Φάνης ἔτρεξε στὸν ἀντικρυνὸ λόφο γιὰ ν' ἀπαθανατίση μὲ τὸ φακὸ τῆς φωτογραφικῆς του μηχανῆς τὴ μαγευτικὴ ἐκείνη γωνίτσα.

Εἴχαμε πάει μιὰ κυριακάτικη ἐκδρομή, ὥσπου ν' ἀρχίσουν τὰ θερινά μας ταξίδια στὸ τέλος τῆς σχολικῆς χρονιᾶς.

Ὁ πατέρας τοῦ Φάνη ποὺ ἐπισκέπτεται τώρα τὶς κοντινὲς ἐξοχὲς καὶ τὰ Μουσεῖα πὼς ἐμεῖς ξέρουμε, ἔχει κάμει τὸ πρόγραμμα τοῦ καλοκαιριοῦ. Θὰ ταξιδέψωμε στὰ νησιά, στὶς Κυκλάδες καὶ στὰ Ἰόνια καὶ μετὰ στὴν Κωνσταντινούπολη. Στὸ μεταξύ, δὲν τὶς χάνουμε τὶς εὐκαιρίες καὶ κάνουμε μικροτάξιδα κι ἐκδρομὲς ὅπου τύχει. Ἔτσι βρεθήκαμε καὶ στὸ Κάλαμο.

Ἡ διαδρομὴ ἦταν θαῦμα. Τὸ μάτι χαιρόταν τὴν πιὸ θαυμαστὴ ποικιλία. Τὸ δάσος ναλλασσόταν μὲ τὸν βελούδινο κάμπο, τὸ κατάσπαρτο ψήλωμα μὲ τὸ νιόσκαπτο δίπλα ισιάδι. Ἕνα συμμετρικὸ στολισμένο ταπέτο, πότε καφετί, πότε γκρίζο, πότε κίτρινο, πότε πράσινο. Ἐδῶ τὰ στάχυα ἔχουν ὡριμάσει καὶ κάνουν χρυσὸ τὸ λιβάδι. Ἐκεῖ εἶναι ἀκόμη σμαράγδι ἀτίμητο ποὺ τ' αναζωογόνησαν οἱ στερνὲς βροχές. Ποικιλία καὶ στὶς γραμμὲς ποὺ συγκλίνουν ἄλλοῦ κατακόρυφες, ἄλλοῦ πλάγιες, ἄλλοῦ κυκλικὲς καὶ χαρίζουν στὸ μάτι μιὰ ἀπαλάδα πρωτόφαντη. Περνοῦμε τὰ γραφικά μας περίχωρα, τὸ Μαρούσι, τὴν Κηφισσιά, τὴν Ἐκάλη, φτάνομε στὴ Δροσιά. Στὸ Μπογιάτι μᾶς ξαφνιάζει ἀπίθανη μέσα στοὺς δασωμένους της λόφους ἡ λίμνη τοῦ Μαραθῶνα.

Περνᾶμε τώρα, μικρὰ καὶ μεγάλα χωριά, ἀγοράζομε νόστιμο τυρί, καὶ σταρένιο ψωμὶ καὶ πίνομε τὸν καφέ μας στὸν ὄμορφο Κάλαμο. Ἀπ' τὰ παράθυρα μᾶς χαιρετοῦν χωρικές, λαμπροστόλιστες καὶ καλόκαρδες. Μόλις θάχουν γυρίσει ἀπὸ τὴν Κυριακάτικη λειτουργία.

Κατεβαίνοντας γιὰ τὸ λιμανάκι, ἔχομε καθρέφτη μπροστά μας τὴ θάλασσα. Πότε πότε τὴν κρύβουν οἱ λογγωμένες πλαγιές, μὰ αὐτὴ παιχνιδιάρα παρουσιάζεται ἐκεῖ ποὺ δὲν τὴν προσμένεις. Πότε ἀριστερὰ πότε δεξιά. Ὁ στίχος τοῦ ποιητῆ δὲ μοῦ φεύγει ἀπὸ τὸ νοῦ. «Δὲ σὲ χορταίνω θάλασσα, νὰ σὲ κοιτάζω ἀπὸ ψηλά!»

Ἀλήθεια, ἀπὸ τὰ ὕψη τὴν ἀντικρύζεις τὴ θάλασσα σὰν τὴν ἄπιαστη ὀμορφιὰ ποὺ γυρεύει νὰ σοῦ ξεφύγη. Ἡ ἀπόσταση τῆς δίνει μιὰ ἀπίθανη γοητεία.

Πολλὲς φορὲς μοῦ δόθηκε εὐκαιρία νὰ προσέξω, πόσο ταιριάζει τὸ πράσινο καὶ τὸ γαλάζιο. Μὰ σήμερα τὸ διαπιστώνω σὲ κάθε μου βῆμα.

Εἶναι μιὰ ὥρα ποὺ φτάσαμε στοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους καὶ δὲ χορταίνομε τὸν ὡραῖο αὐτὸ συνδυασμὸ τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς θάλασσας τοῦ ἀκίνητου πράσινου καὶ τοῦ ἀεικίνητου γαλάζιου.

Ἕνα πλατὺ καὶ μεγάλο καΐκι ἀράζει στὴν ἀποβάθρα. Εἶναι γεμάτο ταξιδιῶτες ποὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴν Εὔβοια. Ἀντίκρυ εἶναι τ' Ἀλιβέρι κι αὐτὸ τὸ καΐκι εἶναι τὸ «φέρυμπότ», ποὺ σὲ πάει ἂν θὲς καὶ μὲ τ' αὐτοκίνητό σου μαζί, ὡς τὴν ἄλλη ἀκτή. Σὲ μιὰ ὥρα περνᾶς τὸ γαλάζιο Εὐβοϊκὸ καὶ ἀράζεις στὴν πολιτεία μὲ τὸ λιγνίτη. Ἀπὸ κεῖ συνεχίζεις τὸ ταξιδάκι σου ὡς τὴν Κύμη, ἂν θές.

Μὰ ὄχι, δὲν θέλομε σήμερα περιπέτειες. Θὰ χαροῦμε τ' ἀγριολούλουδα καὶ τὴ θάλασσα.

—Κοίτα πέρα σ' αὐτὸ τ' ἀκρωτήρι ἕνα μικρὸ ἐκκλησάκι. Δὲν πᾶμε ἕναν περίπατο ὡς ἐκεῖ, ἀπὸ τὴν ἀκτή;

Ἡ πρόταση τῆς Μυρτῶς, μᾶς βρῆκε φυσικὰ σύμφωνους.

Ἀφοῦ παραγγείλαμε φρέσκα ψάρια στὰ μαγαζιὰ τοῦ μικροῦ λιμανιοῦ, ξεκινήσαμε γιὰ τὴν ἐκκλησίτσα. Ἀκτή, ἀκτὴ περπατούσαμε, λίγο ψηλότερα νὰ μὴ μᾶς κουράζει ἡ ἄμμος.

Ὁ δρόμος εἶναι κυματιστός, ὁλοπράσινος, καταστόλιστος μ' ἀνθισμένα χαμόδενδρα.

—Τί θαυμάσια ἀγριολούλουδα ἔχει ἀλήθεια ἡ γῆ μας ἐδῶ, εἶπε μὲ συγκίνηση ὁ πατέρας τοῦ Φάνη. Καὶ πῶς εὐωδιάζουν. Ἐκεῖ στὴν Ἀμερικὴ δὲν τὸ χαίρεσαι τὸ λεπτὸ αὐτὸ ἄρωμα.

Ἔκοψε ἕνα κλαδὶ θυμαράκι καὶ τότριψε ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά του. Ὁ ἀγέρας πλημμύρισε εὐωδιές

—Καὶ τί χρώματα, εἶπε ἡ Μυρτώ, ποὺ δὲ χόρταινε νὰ μαζεύη. Εἶχε γεμίσει τὴν ἀγκαλιά της ἀσπάλαθρους ἀνθισμένους ποὺ τῆς τρυποῦσαν τὰ χέρια. Ἐγὼ εἶχα σκαρφαλώσει στὰ βράχια κι ἐμάζευα «ἀμάραντα».

Εἶναι κάτι μικρὰ λουλουδάκια σὰ χάρτινα ποὺ τὰ βάζεις στὸ βάζο χωρὶς νερὸ καὶ στολίζουν τὸ σπίτι μῆνες. Μάζευα ἀκόμη σκουλαρικάκια καὶ μελισσοῦλες. Πόσα ὀνόματα ποὺ ταιριάζουν μὲ τὰ περίεργα σχήματά τους.

Ἀλήθεια κανεὶς δὲν φαντάζεται τὸ μεγάλο πλῆθος τῶν λουλουδιῶν ποὺ φυτρώνουν τὴν ἄνοιξη στὴν Ἑλλάδα. Κρινάκια, μαργαριτοῦλες, χαμομηλάκια, ξυνίθρες, κι αἱματοστάλακτες ἀνεμῶνες καὶ παπαροῦνες. Καὶ δίπλα τους, τὰ εὐαίσθητα «μὴ μὲ λησμόνει» καὶ «τὰ ματάκια τῆς Παναγίας». Μέσα στὰ στάχυα τί ποικιλίες ἀπ' τὸ φτωχὸ χαμομήλι ὡς τὶς ψηλὲς μαχαιρίδες στὴ μέση. Ἂν πῆς γιὰ τοὺς φράχτες, τί νὰ πρωτοθαυμάσεις στὸ κέντημά τους;

Τ' ἄγρια αἰγοκλήματα, τὰ ἀνθισμένα λαγουδοπαξίμαδα, τὶς πριμαρόζες, τὰ λογῆς ἀγριοτριαντάφυλλα, ἀπριλιάτικα ἢ στεφανωτὰ π' ἀγκυλώνουν μὰ καὶ μεθοῦν μὲ τ' ἀρωμά τους. Καὶ στὴν ἄκρη τῆς θάλασσας, ἀλμυρίθρες καὶ μὼβ λουλουδάκια.

Σ' αὐτὸ τ' ἀκρογιάλι τ' ἀπάνεμο, τὰ χαρήκαμε σήμερα τ' ἀγριολούλουδα σ' ὅλη τους τὴ θαυμαστὴ ποικιλία. Στολίσαμε μ' αὐτὰ τὶς εἰκόνες τῆς ἐκκλησούλας, κάναμε μ' ἀνθισμένους θάμνους μιὰ πρόχειρη σκούπα καὶ συγυρίσαμε τὸ μικρὸ ἐκκλησάκι. Ἀνάψαμε τὰ καντήλια καὶ θυμιατίσαμε. Ὅταν καθήσαμε ἔξω στὸ πεζούλι,ἡ ψυχή μας ἦταν γεμάτη εὐλάβεια καὶ χαρά.

Τ' ἀπόγευμα γυρίσαμε στὸν Κάλαμο κι ἀπὸ ἕνα στενὸ μονοπάτι κόψαμε δρόμο μὲ τὰ πόδια γιὰ τὸ Ἀμφιαράειο. Ὁ μικρὸς μας ἀρχαιολόγος ξαναβρῆκε τὸν ἑαυτό του. Ὅσο κι ἂν εἶχε ἐνθουσιαστῆ μὲ τὴν ἐκδρομή, ἡ ψυχή του λαχταροῦσε κι ἕνα ἀρχαῖο ἐρείπιο. Θὰ τὴ θεωροῦσε σίγουρα χαμένη τὴ μέρα, του, ἂν δὲν ἐρχόταν σ' ἐπαφὴ μὲ κάποιο τρόπο, μὲ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα.

Καὶ νά μας τώρα μπροστὰ στὸ ναὸ τοῦ Ἀμφιαράου, ποὺ λίγες κολῶνες του, σώζουν κάτι ἀπ' τὴ παλιά του μεγαλοπρέπεια.

—Θείτσα, δὲν ἔχω ἰδέα γι' αὐτὸ τὸ ἀρχαῖο μνημεῖο. Ποιὸς ἦταν ὁ Ἀμφιάραος;

—Καθίσατε λοιπὸν νὰ τὰ ποῦμε. Ὁ Ἀμφιάραος ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς ἑπτὰ ἡγεμόνες ποὺ εἶχαν ἐκστρατεύσει κατὰ τῶν Θηβῶν, φερμένος ἀπὸ τὸν Πολυνείκη, τὸ γιὸ τοῦ Οἰδίποδα, ποὺ τὸν εἶχε ἐκθρονίσει ὁ ἀδερφός του ὁ Ἐτεοκλῆς.

—Ἄ! κατάλαβα, μ' ἔκοψε ὁ Φάνης. Εἶναι τὸ θέμα ποὺ πῆρε ὁ Αἰσχύλος στὸ ἔργο του «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας» καὶ ὁ Σοφοκλῆς στὴν ἀρχὴ τῆς «Ἀντιγόνης» του.

—Ἔτσι εἶναι Φάνη. Ὁ Ἀμφιάραος λοιπόν, ἦταν μάντης κι ἤξερε πὼς ἐκεῖνο τὸν πόλεμο θὰ τὸν ἔχαναν οἱ ἑπτὰ γι' αὐτὸ δὲν ἤθελε νὰ πάη καὶ κρύφτηκε. Μὰ ἡ γυναίκα του ἡ Ἐριφύλη ποὺ ὁ Πολυνείκης τῆς χάρισε ἕνα ὡραῖο περιδέραιο, μαρτύρησε ποῦ κρυβόταν ὁ ἄντρας της. Ἔτσι πῆγε στὸν πόλεμο ὁ Ἀμφιάραος καὶ μετὰ τὴν ἧττα, ἐνῶ τὸν κυνηγοῦσε ἕνας Θηβαῖος νὰ τὸν σκοτώση ἄνοιξε ἡ γῆ καὶ τὸν κατάπιε. Ὁ Δίας, τιμώντας τὴν εὐσέβειά του τὸν ἔκαμε ἀθάνατο κι οἱ Ἀθηναῖοι τὸν λάτρεψαν ἐδῶ σὰ Θεὸ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς μαντικῆς.

Γι' αὐτό, τοῦτο τὸ ἱερό, εἶχε πλῆθος κτίσματα ποὺ σώζονται μόνο ἐρείπια σήμερα. Εἶχε τὸ ἄδυτο ὅπου δίνονταν οἱ χρησμοί, τὸ ναό, ἕνα πλῆθος βωμοὺς καὶ τὴ Μεγάλη στοὰ ὅπου κοιμῶνταν οἱ ἄρρωστοι καὶ ποὺ γι' αὐτὸ τὴν ἔλεγαν κοιμητήριο.

Στὰ ὄνειρά τους τοὺς ἔλεγε ὁ Θεὸς τὴ θεραπεία ποὺ ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν.

Ἑλένη Παρῆ

ΤΟ ΤΖΑΜΙ ΤΗΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὁ σουλτάνος Σελὴμ ὁ Α' πῆγε στὴν Ἀδριανούπολη γιὰ νὰ ἐπισκεφτῆ τὸ τζαμί, ποὺ τοῦ εἶχε χτίσει ὁ Ἕλληνας ἀρχιτέκτων Χριστόδουλος. Εἶδε τὸ ἱερὸ κτίριο ἀπ' ὅλες του τὶς μεριὲς καὶ παραξενεύτηκε πολύ, ὅταν ἔμαθε πὼς ὁ ἀρχιτέκτων εἶχε ἀνοίξει στὸ τζαμὶ 999 παράθυρα.

—Γιατί, ρώτησε θυμωμένος ὁ Σουλτάνος τὸν Χριστόδουλο, ἄνοιξες 999 παράθυρα κι ὄχι χίλια;

—Γιατί, ἀπάντησε θαρρετὰ ὁ ἀρχιτέκτων,μπορεῖ ν' ἀπαντήση κανεὶς πιὸ πλούσια ὅταν τὸν ρωτήσουν, πὼς τὸ τζαμὶ ἔχει δοκούζ-γιούζ δοκουζὰν δοκούζ (999) παράθυρα, παρὰ νὰ πῆ μόνο «μπὶν» (χίλια).

Ὁ σουλτάνος ἔμεινε ἐνθουσιασμένος ἀπ' τὴν ἀπάντηση κι ἔδωκε χρήματα πολλὰ στὸν ἀρχιτέκτονα γιὰ τὴν ἐξυπνάδα του.

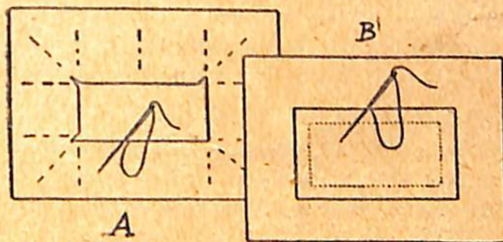
Οἱ μικρὲς νοικοκυρὲς πρέπει νὰ μάθουν

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΜΠΑΛΩΜΑ

Ὅλα τὰ ἀσπρόρρουχα, τὰ σεντόνια, οἱ μαξιλαροθῆκες, τὰ τραπεζομάντηλα, οἱ πετσέτες, τὰ προσόψια, τὰ κουζινικά, οἱ ποδιές, τὰ πουκάμισα, πρέπει νὰ ἐξετάζωνται προσεκτικὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν μπουγάδα ἢ τὴν πλύση γιὰ νὰ καρικώνεται ἀμέσως καὶ ἡ παραμικρὴ τρυπίτσα ἢ τὸ φάγωμα.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο μποροῦμε νὰ διατηρήσωμε καιρὸ ροῦχα καὶ ἀσπρικὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Ὅταν ὅμως ἡ τρύπα εἶναι μεγάλη καὶ τὸ κατεστραμένο μέρος

ἐπίσης, θὰ καταφύγωμε στὸ μπάλωμα. Τὸ μπάλωμα ὅταν γίνη μὲ τέχνη, δὲ φαίνεται πολύ, δὲν κάνει ἐντύπωση καὶ πάντα δείχνει τὴν προκοπὴ καὶ τὴν νοικοκυρωσύνη τῆς νοικοκυρᾶς.

Φυσικὰ ἀποφεύγομε ὅσο μποροῦμε τὰ μπαλώματα σὲ ροῦχα ἐξωτερικά, ποὺ φαίνονται. Ἀλλὰ στὰ σεντόνια λ. χ. εἶναι ἀπαραίτητη.

Νά πῶς γίνεται ἕνα καλὸ μπάλωμα.

Πρῶτα κόβομε σὲ σχῆμα γεωμετρικὸ (τετράγωνο ἢ σχῆμα τούβλου) τὸ κατεστραμένο μέρος στὸ ροῦχο (κόβομε ὅσο μποροῦμε λιγότερο).

Τὸ μπάλωμα τὸ κόβομε λίγους πόντους μεγαλύτερο ἀπὸ τὴν τρύπα.

Ἀκουμπᾶμε τὸ μπάλωμα στὴν ἀνάποδη τοῦ ρούχου, καὶ τὸ στερεώνομε μὲ καρφίτσες.

Ὕστερα τὸ τρυπώνομε ἄκρη ἄκρη καὶ βγάζομε τὶς καρφίτσες.

Γυρίζομε τὸ ροῦχο ἀπὸ τὴν καλή.

Γυρίζομε πρὸς τὰ μέσα τὶς ἄκρες τῆς τρύπας (ἀπὸ τὴν καλή) καὶ ράβομε μὲ μικρὲς βελονιὲς ἄκρη ἄκρη τὸ ροῦχο στὸ μπάλωμα, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα Α.

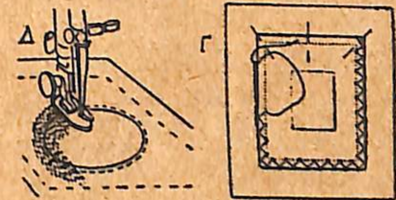
Ἀφοῦ ράψομε ἔτσι ὅλο τὸ τετράγωνο τῆς τρύπας, γυρίζομε τὸ ροῦχο ἀπὸ τὴν ἀνάποδη.

Γυρίζομε πρὸς τὰ μέσα τὶς ἄκρες τοῦ μπαλώματος, καὶ ράβομε μὲ μικρὲς βελονιές, ὥστε μόλις νὰ διακρίνωνται ἀπὸ τὴν καλή.

Ὕστερα σιδερώνομε τὸ μπάλωμα ποὺ μόλις διακρίνεται.

Γιὰ πιὸ χοντρὰ ὑφάσματα, ντιβανοσκεπάσματα, ἐλαφρὲς κουβέρτες, κόβομε τὸ μπάλωμα ὅπως καὶ γιὰ τὰ προηγούμενα.

Ἀρχίζομε ἀπὸ τὴν ἀνάποδη, καὶ

ράβομε τὸ μπάλωμα μὲ τὴ μηχανὴ ἄκρη ἄκρη, κι ὕστερα ἀρκετὰ πιὸ μέσα.

Γυρίζομε τὸ ὕφασμα ἀπὸ τὴν καλή, γυρίζομε τὶς ἄκρες τῆς τρύπας, καὶ καρικώνομε ἄκρη ἄκρη ὅπως στὸ Α.

Ὕστερα γυρίζομε τὸ ὕφασμα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη κι ἀφοῦ ράψομε τὶς ἄκρες ὅπως στὸ Β, κάνομε τὴ βελονιὰ ποὺ φαίνεται στὸ Γ, πιάνοντας τὶς δυὸ ραφὲς τῆς μηχανῆς. Εἶναι στερεώτατο μπάλωμα. Στὴν περίπτωση ποὺ δὲ ἐνδιαφερόμαστε γιὰ τὴν ἐμφάνιση ἀλλὰ γιὰ τὴ στερεότητα, κόβομε τὴν τρύπα στρογγυλά, κι ἀφοῦ μπαλώσομε τὸ ροῦχο ὅπως στὸ Α καὶ Β τὸ βάζομε στὴ μηχανὴ καὶ ράβομε κοντὰ κοντὰ ὅπως δείχνει τὸ σχ.Δ.

Πῶς μπορεῖτε νὰ βρῆτε...

Θέλετε νὰ βρῆτε χωρὶς κανένα λάθος τί μέρα ἦταν ἡ ἄλφα ἢ βήτα ἡμερομηνία τοῦ δεῖνα ἢ τοῦ τάδε χρόνου; Ἀκολουθῆστε τὴν παρακάτω μέθοδο:

Ἂν θέλετε νὰ βρῆτε μὲ τὸ νέο ἡμερολόγιο, αὐτὸ δηλαδὴ ποὺ ἀκολουθοῦμε σήμερα θὰ κάνετε τὶς ἀκόλουθες πράξεις:

Ἂς ποῦμε πὼς θέλομε νὰ μάθωμε τί μέρα ἦταν ἡ 23 Φεβρουαρίου 1933. Παίρνομε τὸν ἀριθμὸ τὸν κατὰ ἕνα μικρότερο ἀπ' τὸ χρόνο ποὺ ἔχομε. Στὴν περίπτωση μας τὸ 1932. Τὸν διαιροῦμε διὰ 4 (1932:4=483 ἀκριβῶς) καὶ προσθέτουμε:

1932 + 483 = 2415

Στὸ ἄθροισμα αὐτὸ προσθέτομε: Τὶς ἡμέρες τοῦ Ἰανουαρίου 31 καὶ τὶς ἡμέρες τοῦ Φεβρουαρίου ποὺ προηγοῦνται τῆς ἡμέρας ποὺ θέλομε. Δηλ. 22 Καὶ ἔτσι ἔχουμε

2415+31+22=2468

Ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν αὐτόν, ἀφαιροῦμε τὸ 13 ποὺ εἶναι οἱ μέρες ποὺ προηγεῖται τὸ νέο ἡμερολόγιο ἀπὸ τὸ παλιό.

Ἔτσι 2468 − 13 = 2455

τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν τὸν διαιροῦμε διὰ τοῦ 7. 2455 : 7 = 350 μὲ ὑπόλοιπον 5. Ἔτσι ἡ 23 Φεβρουαρίου 1933 ἦταν Πέμπτη. Τὸ ὑπόλοιπο δηλαδὴ μᾶς λέει τὴν ἡμέρα. Ἔτσι ἂν τὸ ὑπόλοιπο εἶναι μηδέν, ἡ ἡμέρα εἶναι Σάββατο.

Ἂν 1 Κυριακή, ἂν 2 Δευτέρα, ἂν 3 Τρίτη, ἂν 4 Τετάρτη, ἂν 5 Πέμπτη καὶ ἂν 6 Παρασκευή.

Ἂν πάρωμε μιὰ ἄλλη ἡμερομηνία μὲ τὸ παλιὸ ἡμερολόγιο: 5 Δεκεμβρίου 1903.

Παίρνομε σύμφωνα μὲ ὅσα εἴπαμε: 1902 προσθέτομε τὸ ἀκέραιο 1)4 ἤτοι 475 καὶ ἔχομε

1902 + 475 = 2377

Σ' αὐτὸ 2377 προσθέτουμε τὶς ἡμέρες τοῦ

Ἰανουαρίου	31
Φεβρουαρίου	28
Μαρτίου	31
Ἀπριλίου	30
Μαΐου	31
Ἰουνίου	30
Ἰουλίου	31
Αὐγούστου	31
Σεπτεμβρίου	30
Ὀκτωβρίου	31
Νοεμβρίου	30
καὶ τὶς προηγούμενες τῆς 5 Δεκεμβρίου	4
τὸ ὅλον	2715

Στὴν περίπτωση αὐτὴ ἀφοῦ στὴν Ἑλλάδα τὸ 1903 δὲν εἴχαμε τὸ νέο ἡμερολόγιο, δὲν ἀφαιροῦμε τὸ 13. Ἀλλὰ τὸ ἄθροισμα 2715 τὸ διαιροῦμε ἀμέσως διὰ τοῦ 7. Ἔτσι 2715 : 7 = 387 καὶ ὑπόλοιπο 6. Ἔτσι ἡ 5 Δεκεμβρίου 1903 ἦταν ἡμέρα Παρασκευή.

Χωρὶς λόγια θὰ σᾶς βρῶ τὴν σημερινὴ ἡμερομηνία μὲ τὸ νέο καὶ μὲ τὸ παλιὸ ἡμερολόγιο:

α) 1 Ἰουνίου 1954 (Ν)
β) 1 Ἰουνίου 1954 (Π)

α'

		1953
+	1)4	488
		2441
	Ἰανουάρ.	31
	Φεβρουαρ.	28
	Μάρτιος	31
	Ἀπρίλιος	30
	Μάϊος	31
		2592
		− 13
		2579 : 7 = 368
		ὑπόλ. 3

Συνεπῶς Τρίτη εἶναι 1 Ἰουνίου 1954 (νέο ἡμερολόγιο)

β' Φθάνουμε στὸ ἄθροισμα 2592 ἀλλὰ δὲν ἀφαιροῦμε τὸ 13 καὶ διαιροῦμε 2592 : 7 = 370 μὲ ὑπόλοιπο 2. Ἔτσι Δευτέρα εἶναι ἡ 1 Ἰουνίου 1954 μὲ τὸ παλιὸ ἡμερολόγιο.

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Οἱ συμβουλὲς—ἔλεγε—δὲν τοῦ χρειάζονταν.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἦταν γιὰ τὸν Τζὼν Μάνγκλς, τὸν πλοίαρχο, ποὺ ἡ ἀτζαμωσύνη τοῦ καπετάνιου τοῦ «Μακαρὶ» τὸν ἔκανε νὰ χαμογελάη.

Πάντως ὁ νεαρὸς πλοίαρχος εἶχε στὸ νοῦ του νὰ ἐπέμβῃ, ἂν ὁ ἄλλος καπετάνιος ἔκανε τίποτα ποὺ νὰ ἔβαζε σὲ κίνδυνο τὴ ζωὴ τῶν ἐπιβατῶν. Εὐτυχῶς τὸ καράβι φαινόταν καλοτάξιδο κι ἂν εἶχαν πρίμο τὸν καιρό, θὰ ἔφταναν στὴν Ἄουκλαντ σὲ πέντε-ἕξη μέρες τὸ πολύ.

Ὁ Παγανέλι ἐπωφελήθηκε ἀπὸ τὸ ἀναγκαστικὸ καθησιὸ τοῦ ταξιδιοῦ γιὰ νὰ τοὺς μιλήσῃ γιὰ τὴ Νέα Ζηλανδία.

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἡ μεγαλόνησος δὲν ἦταν ἀκόμα τὸ πολιτισμένο κράτος ποὺ εἶναι σήμερα, κράτος ποὺ ἔγινε ἀπὸ τοὺς λευκοὺς ἀποίκους.

Οἱ ἄποικοι τότε ἦταν λίγοι κι' ὅλο πολεμοῦσαν μὲ τοὺς ντόπιους ἰθαγενεῖς. Ὁ Παγανέλι ἐξηγοῦσε πὼς ὅσο ἀκίνδυνοι ἦσαν οἱ Αὐστραλιανοί, τόσο αἱμοβόροι, κακοὶ καὶ φοβερὰ ἐπικίνδυνοι ἦταν οἱ ἄγριοι τῆς Νέας Ζηλανδίας. Ἦταν ὅλοι τους ἀνθρωποφάγοι, καὶ ἀλλοίμονο στὸν λευκὸ ποὺ θὰ ἔπεφτε στὰ χέρια τους!

—Ἐλπίζω, ἔλεγε ὁ Παγανέλι, ὁ καπετάνιος τοῦ «Μακαρὶ» νὰ προσέξῃ ὅταν θὰ πλησιάσωμε στὴ Νέα Ζηλανδία. Γιατὶ ἂν ναυαγήσωμε στὶς ἀκτές της, εἴμαστε χαμένοι! Οἱ Μαοαροὶ (οἱ ντόπιοι Νεοζηλανδοὶ) εἶναι ἔξυπνοι, πονηροί, καὶ καννίβαλοι!

Καὶ γιὰ νὰ τοὺς πείσῃ τοὺς διηγήθηκε τὴν τραγικὴ ἱστορία τοῦ γάλλου πλοιάρχου Μαριὸν ποὺ ἄραξε σ' ἕνα λιμάνι τῆς Νέας Ζηλανδίας στὶς 11 Μαΐου 1722 μὲ τὶς δυὸ κορβέτες «Μασκαρὲν» καὶ «Καστρὶ» ποὺ τὴν «Καστρὶ» τὴν κυβερνοῦσε ὁ πλοίαρχος Κροζέ.

Οἱ πανοῦργοι καὶ ὑποκριτὲς Μαορὶ, ἔκαναν λαμπρὴ ὑποδοχὴ στοὺς Γάλλους.

Ὁ ἀρχηγός τους, ἕνας παμπόνηρος γέρος, ὁ Τακουρὶ ἔκανε ὅ,τι ἦταν δυνατὸν γιὰ νὰ τοὺς ἀποκοιμίσῃ.

Ὁ ἴδιος καὶ πολλοὶ ἀξιωματοῦχοι τῆς φυλῆς του, πέρασαν πολλὲς νύκτες στὰ γαλλικὰ πλοῖα. Ἔφερναν δῶρα στοὺς ναῦτες, φρέσκα ψάρια, κυνήγι, φροῦτα. Ὁ Μαριὸν κι ὁ Κροζὲ μὲ τοὺς ἀξιωματικούς των, πέρασαν κι αὐτοὶ ἀρκετὲς μέρες στὴν στεριά. Οἱ ἰθαγενεῖς τοὺς ὑποδέχονταν πάντα μὲ ἐξαιρετικὲς τιμὲς κι ἔκαναν ὅ,τι μποροῦσαν γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν. Ὁ πλοίαρχος Μαριὸν εἶχε ἀποφασίσει ν' ἀλλάξει τὰ κατάρτια τῶν καραβιῶν ποὺ εἶχαν πολὺ ὑποφέρει ἀπὸ τὶς τρικυμίες, καὶ γιὰ τοῦτο ἔβγαλε στὴν στεριὰ σχεδὸν τὰ δυὸ τρίτα τοῦ πληρώματος νὰ κόψουν κάτι περίφημους κέδρους ποὺ ἦταν ὅ,τι χρειαζόταν γιὰ κατάρτια.

Ἔφτιαξαν καὶ δυὸ μικρὲς κατασκηνώσεις, μέσα στὸ νησὶ Μότου-Ἄρο ἀκριβῶς στὴν ἀκρογιαλιὰ κι ἄλλη μιὰ στὶς ὄχθες τοῦ ὠκεανοῦ.

Οἱ ἰθαγενεῖς ἔξυπνοι καὶ δυνατοὶ βοηθοῦσαν τοὺς ναῦτες σὲ ὅλες τὶς δουλειές.

Στὴν ἀρχή, οἱ ναῦτες ἔβγαιναν στὴν στεριὰ πάνοπλοι. Ἀλλὰ ὁ Μαριὸν τοὺς πρόσταξε ἀργότερα νὰ βγαίνουν χωρὶς ὅπλα. Τοῦ κάκου ὁ Κροζὲ προσπάθησε νὰ τοὺς πείσῃ ν' ἀλλάξουν ἀπόφαση. Ὁ Μαριὸν πίστευε στὴ φιλία τῶν Μοαρί.

Τὶς 12 Ἰουνίου, ὁ πλοίαρχος Μαριὸν μὲ δεκαέξη ἀξιωματικοὺς καὶ ναῦτες καθὼς καὶ ἀρκετοὺς Μοαρί, βγῆκαν μὲ τὶς βάρκες γιὰ ψάρεμα.

Τὸ βράδυ ὁ Μαριὸν δὲν γύρισε νὰ κοιμηθῇ στὸ πλοῖο, ἀλλὰ κανένας δὲν ἀνησύχησε γι' αὐτό.

Τὸ βράδυ τῆς ἕκτης μέρας, ἡ τρικυμία ὅλο καὶ γινόταν πιὸ δυνατή.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ ἕνας ναύτης τῆς «Μασκαρὲν» εἶδε ἕναν ἄνθρωπο ξέπνοο ποὺ κολυμποῦσε πρὸς τὸ πλοῖο. Ἔρριξε βάρκα καὶ τὸν ἔφεραν.

Ἦταν ἕνας ναύτης τοῦ Μαριόν. Ὁ μόνος ποὺ εἶχε γλυτώσει ἀπὸ τοὺς ἄλλους, δεκαεφτὰ λευκούς, ποὺ τοὺς κατέσφαξαν οἱ Μαορὶ μὲ τὸν Μαριόν. Οἱ λεπτομέρειες εἶναι φρικιαστικές.

Εἶχαν ἑτοιμάσει στοὺς λευκοὺς νὰ φᾶνε, καὶ μόλις αὐτοὶ κάθησαν στὰ χορτάρια, τους ρίχτηκε ὅλη ἡ φυλὴ μὲ κοντάρια, ρόπαλα, μαχαίρια καὶ κυριολεκτικὰ τοὺς πετσόκοψε. Μόνον ὁ ναύτης αὐτὸς εἶχε γλυτώσει, μὲ δυὸ σοβαρὲς πληγὲς στὰ πλευρά. Εἶχε κρυφτῆ στὸ δάσος, καὶ τὸ χάραμα ἔπεσε στὴ θάλασσα.

Οἱ περισσότεροι δικοί τους ἦταν στὸ δάσος, στὸ συνεργεῖο, καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς ἦταν κι ὁ πλοίαρχος Κροζέ. Ἔπρεπε νὰ τοὺς εἰδοποιήσουν, νὰ τοὺς σώσουν, πρὶν τοὺς σκοτώσουν οἱ χιλιάδες τῶν αἱμοβόρων Μαορί... Ὁ δεύτερος πλοίαρχος, ὅπλισε καλὰ ἕνα ἀπόσπασμα καὶ τὸ ἔστειλε στὴν στεριά.

Ὅταν ὁ πλοίαρχος εἶδε τὸ ἀπόσπασμα νὰ ζυγώνῃ μὲ τὸν ὁπλισμό του, κατάλαβε πὼς κάτι κακὸ εἶχε γίνει. Προχώρησε κι ἔμαθε ἀπὸ ἕναν λοστρόμο τὴν ἀλήθεια. Οἱ ἄγριοι εἶχαν πιάσει τοὺς γύρω λόφους, ἔξαλλα καὶ ἐξαγριωμένα μπουλούκια ποὺ φώναζαν:

—Τακουρὶ μάτε Μαριόν!

—Ὁ Τακουρὶ σκότωσε τὸν Μαριόν!

Ὁ πλοίαρχος Κροζὲ ἔθαψε τὰ περισσότερα ἐργαλεῖα, ἔκαψε τὰ ὑπόστεγα καὶ ἄρχισε τὴν ὑποχώρηση μὲ τοὺς ἑξῆντα ἄνδρες του.

Κατάφεραν νὰ φτάσουν στὴν παραλία καὶ νὰ μποῦν στὶς βάρκες. Τότε ἄρχισαν νὰ πέφτουν βροχὴ οἱ πέτρες. Οἱ ναῦτες γιὰ πρώτη φορὰ χρησιμοποίησαν τὰ ὅπλα τους: σημάδεψαν καὶ σκότωσαν ὅλους τοὺς ἀξιωματούχους τῆς φυλῆς πρὸς μεγάλη κατάπληξη καὶ τρόμο τῶν Μαορὶ ποὺ δὲν εἶχαν δῆ ποτὲ ὡς τότε πυροβόλα ὅπλα.

Ἀπὸ κεῖ πῆγαν στὸ νησάκι Μότου-Ἄρο (ὅπου εἶχε σκοτωθῆ ὁ Μαριὸν καὶ οἱ συντρόφοι του) χτύπησαν ἀρκετοὺς ἰθαγενεῖς κι ἔκαψαν τὸ χωριό τους. Τὸ νησάκι κατελήφθηκε ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὁριστικά, γιατὶ τοὺς χρειαζόταν γιὰ νὰ γεμίζουν νερὸ τὰ ντεπόζιτά τους.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Δυὸ καλοὶ φίλοι

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Σήμερα θὰ φέρω στὴ συντροφιά μας, στὸ «θίασο τῆς γιαγιᾶς Καντιανῆς», ὅπως λένε γελώντας τὰ ἐγγονάκια μου, δυὸ ἀγόρια ποὺ ὅλοι τὰ ὀνομάζουν «Διόσκουρους». Θὰ μοῦ πῆτε πὼς πρέπει νὰ σᾶς ξηγήσω πρῶτα αὐτὸ τὸ παράξενο παρατσούκλι. Οἱ Διόσκουροι ἦταν δυὸ ἀγαπημένα ἀδέλφια ὁ Κάστορας καὶ ὁ Πολυδεύκης, ἀδέλφια καὶ μὲ τὴν ὡραία Ἑλένη, ποὺ ἐξ αἰτίας της ἔγινε ὁ Τρωικὸς πόλεμος.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἦταν πολὺ ἀφωσιωμένοι ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, συνηθίζομε νὰ λέμε «Διόσκουρους», ὅλα τὰ ζευγάρια τῶν πιστῶν φίλων.

Μὰ ἂς γυρίσουμε στοὺς δικούς μας Διόσκουρους· Εἶναι δυὸ ἀγόρια καστανόξανθα μὲ ἀνοιχτόχρωμα ἔξυπνα μάτια.

Δὲν εἶναι ἀδέλφια κι οὔτε μοιάζουν πολὺ στὰ χαρακτηριστικά, μὰ ἔχουν κάτι στὴ φυσιογνωμία ποὺ δείχνει πὼς οἱ ψυχές τους εἶναι πολὺ παιδικές, γεμάτες ἀγάπη γιὰ ὅλον τὸν κόσμο, κι αὐτὸ τοὺς ἑνώνει.

Θέλετε νὰ σᾶς πῶ τὸ ὀνόματά τους; Πολὺ εὐχαρίστως. Νάκης καὶ Τώνης, χαϊδευτικὰ τοῦ Γιαννάκη καὶ τοῦ Ἀντώνη; Δὲν τοὺς ἀρέσουν πολύ, γιατὶ θέλουν νὰ εἶναι σὲ ὅλα μεγάλοι, μὰ τί νὰ κάμουν; Ἔτσι τοὺς βάφτισαν οἱ μητέρες τους μέσα στὴν τρυφερή τους στοργή. Ποιὸς μπορεῖ νὰ τὶς κατακρίνῃ;

Εἶναι, ποὺ λέτε, συμμαθηταὶ καὶ κατέχουν τὴν πρώτη θέση στὴν τάξη καὶ στὸ σχολειό τους. Ξεσυνερίζονται φυσικὰ ποιὸς θὰ πάρη τὰ περισσότερα ἄριστα, ποιὸς θὰ περάση τὸν ἄλλον. Μὰ κανεὶς ἀπὸ τοὺς δυό τους δὲν τὸ κερδίζει τὸ μάτς—πάντα ἔρχονται ἰσόπαλοι στὸ τέλος.

Μὴ νομίσετε ὅμως πὼς ζηλεύονται μεταξύ τους. Θεὸς φυλάξοι. Ὁ ἕνας κατασκοτώνεται νὰ ὑπερασπίση τὸν ἄλλο.

Μαζὶ μελετοῦν, μαζὶ κάνουν τὶς σκανταλιές τους. Γιατί, ἂς τὸ ποῦμε εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀρχή: Εἶναι σκάνταλα ἀπ' τὰ λίγα οἱ δυό τους κι ἂν δὲν ἦταν τόσο συμπαθητικοὶ καὶ καλόκαρδοι θἄχαν κάμει πολλοὺς ἐχθροὺς μὲ τὶς φάρσες, ποὺ ὅλη τὴν ὥρα σκαρώνουν. Καταλαβαίνω: σᾶς καίει ἡ περιέργεια νὰ σᾶς διηγηθῶ μερικὲς ἀπ' αὐτὲς τὶς φάρσες. Ὑπομονή. Θἄρθει κι ἡ σειρά τους. Γιὰ σήμερα φτάνει ἡ γνωριμία τους. Τώρα ποὺ τοὺς φέραμε στὴ συντροφιά μας καὶ νὰ τὸ θέλουμε δὲ θὰ μᾶς ἀφήσουν ἥσυχους.

Τώρα ὅμως εἶναι καιρὸς νὰ τοὺς βάλω στὴ θέση τους, γιατὶ παραπήρανε θάρρος, μὲ τὸ νὰ τοὺς κάμω τὴν τιμὴ νὰ γράψω γιὰ τὴν ἀφεντιά τους. Ἀκοῦστε τους πῶς τσακώνονται ποιὸς νὰ πρωτοδιαβάσει ἐκεῖνα ποὺ ἔγραψα. Μὰ κι ἐγὼ δὲν τοὺς κάνω τὴ χάρη.

Κλείνω τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ στέλνω στὸ περιοδικό. Τὴν ἄλλη φορὰ θὰ σᾶς διηγηθῶ ἕνα κωμικὸ καὶ μαζὶ συγκινητικὸ ἐπεισόδιο, ποὺ ἔγινε ἡ ἀρχὴ τῆς φιλίας τους.

Μὲ ἀγάπη

Η Γιαγιὰ Καντιανὴ

Γιὰ νὰ μάθωμε τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του

ΤΙ ΜΟΥ ΕΙΠΕ Ο ΧΟΙΡΟΣ

Ὕστερα ἀπ' τὸν γάϊδαρο κι ἀπ' τὸ βόδι, πήγα νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ τὸν χοῖρο. Δὲν θὰ σᾶς φανῆ βέβαια παράξενο ὅταν σᾶς πῶ, ὅτι τὸν βρῆκα νὰ κυλιέται μέσα σ' ἕνα βοῦρκο, καὶ να πασαλείβεται μὲ λάσπες. Ὁμολογῶ πὼς τὸ θέαμα δὲν μοῦ ἦταν καθόλου εὐχάριστο καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ σκέφθηκα νὰ φύγω. Μὰ στὸ τέλος ἔκανα κουράγιο, πλησίασα καὶ προσπαθώντας νὰ φερθῶ εὐγενικὰ τοῦ εἶπα:

—Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε χοῖρε. Θὰ μπορούσατε νὰ διακόψετε γιὰ λίγο τὸ κύλισμά σας μέσα στὸν βοῦρκο καὶ νὰ μοῦ δώσετε μιὰ δημοσιογραφικὴ συνέντευξη;

Μὲ κοίταξε παραξενεμένος μὲ τὰ μάτια του ποὺ μοιάζαν μὲ κουμπότρυπες κι ὕστερα ρώτησε:

—Σὲ μένα μιλᾶτε;

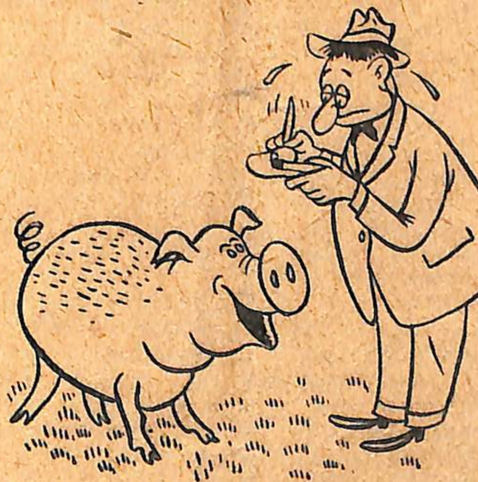
—Καὶ βέβαια σὲ σᾶς, ἀπάντησα. Βλέπετε κανένα ἄλλον ἐδῶ ποὺ νὰ κυλιέται μέσα στὸ βοῦρκο;

Ὁ χοῖρος γέλασε πονηρὰ μὰ δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Βγῆκε μέσα ἀπ' τὸ λασπόνερο, τινάχθηκε λιγάκι κι ὕστερα ρώτησε:

—Λοιπόν; Τί θέλετε νὰ σᾶς πῶ;

Ἀφοῦ τοῦ ἐξήγησα μὲ λίγα λόγια τί ἤθελα, ἄρχισε νὰ μοῦ διηγῆται τ' ἀκόλουθα:

—Θὰ σᾶς φανῆ βέβαια παράξενο ἂν σᾶς πῶ ὅτι ἐμεῖς οἱ χοῖροι εἴμαστε τὰ εὐγενέστερα ζῶα τοῦ κόσμου. Καταγόμαστε ἀπ' τὸν ἀγριόχοιρο πού, καθὼς ξέρετε, εἶναι ἕνα ὑπερήφανο καὶ ἀτίθασσο ζῶο. Δὲν καταδέκτηκε ποτέ του νὰ γίνη δοῦλος σας, ὅπως τόσα καὶ τόσα ἄλλα ζῶα. Δὲν τράβηξε ποτὲ τὸ κάρο σας ἢ τὸ ἀροτρό σας οὔτε σᾶς πῆρε ποτὲ καβάλλα στὴ ράχη του. Ἀκόμη κι ὅταν βγαίνετε νὰ τὸν κυνηγήσετε μὲ τὰ ὅπλα σας, δὲ τὸ βάζει στὰ πόδια, σὰν δειλός, ἀλλὰ σᾶς ἐπιτίθεται καὶ ἀναμετριέται μὲ σᾶς, τοὺς ἀνθρώπους.

—Σὲ μένα μιλᾶτε;

Ἀφοῦ πῆρε λίγη ἀνάσα ὁ χοῖρος συνέχισε:

—Θὰ μοῦ πῆτε, βέβαια, τί σχέση ἔχετε ἐσεῖς τὰ ταπεινὰ γουρουνόπουλα μὲ τὰ ὑπερήφανα ἀγριογούρουνα; Πρῶτα-πρῶτα, καθὼς σᾶς εἶπα, καταγόμαστε ἀπ' τὰ ἀγριογούρουνα. Καὶ δεύτερον, ἔχομε κι ἐμεῖς μέσα μας τόση ὑπερηφάνεια, γιατὶ δὲν καταδεχθήκαμε ποτὲ νὰ γίνωμε δοῦλοι σας.

Ἂν καταφέρατε νὰ μᾶς σφάζετε γιὰ νὰ παίρνετε τὸ κρέας μας, τὸ ξύγκι μας, τὸ δέρμα μας, ἀκόμη καὶ τὶς τρίχες μας, αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα. Δὲν ὑπάρχει, ὅμως, μέχρι σήμερα κανένας χοῖρος ποὺ νὰ ἔγινε, ὅσο ζοῦσε, ὑποτακτικὸς στὸν ἄνθρωπο μ' ὅλο ποὺ ζοῦμε μαζὶ ἀπὸ πολλὲς χιλιάδες χρόνια Γνωριζόμαστε ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ εἴσαστε κ' ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι ἀπολίτιστοι καὶ ζούσατε σὰν τὰ ζῶα. Μᾶς εἴχατε πάντοτε κοντά σας ἐπειδὴ εἴχατε τὴν ἀνάγκη μας. Ἡ καταγωγή μας εἶναι ἀπ' τὴν Ἀσία. Ἀκολουθώντας ὅλους ἐσᾶς, τοὺς ἀνθρώπους, διαδοθήκαμε γρήγορα σ' ὅλο τὸν κόσμο. Τὸ μεγάλο κακὸ γιὰ μᾶς, εἶναι ὅτι ἔχουμε νόστιμο κρέας. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ποὺ τὸν θαυμάζετε ὅλοι σας, τρελλαινόταν γιὰ τὸ χοιρινὸ κρέας ποὺ τοῦ σερβίριζαν ἐπάνω σὲ χρυσὲς πιατέλες. Ἰδιαίτερη προτίμηση εἶχε στὰ μικρὰ γουρουνόπουλα ποὺ τὰ ἔτρωγε ψητὰ στὴ σούβλα ἢ παραγεμιστά. Μὰ καὶ οἱ Ρωμαῖοι δὲν πήγαιναν πίσω. Ὁ Λούκουλλος, ποὺ φημιζόταν σὰν ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ μεγάλους καλοφαγάδες τοῦ κόσμου, εἶχε δώσει ἐντολὴ νὰ μὴ λείπη

ποτὲ τὸ χοιρινὸ ἀπὸ τὸ τραπέζι του. Ἀπ' τοὺς Ρωμαίους διδάχθηκαν τὴν... χοιροφαγία καὶ οἱ διάφοροι ἄλλοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης. Ἕνας ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους θεοὺς τῆς μυθολογίας τοῦ Βοορρᾶ, ὁ Φράϋρ, ποὺ τὸν λάτρευαν σὰν θεὸ τοῦ ἥλιου καὶ τῆς βροχῆς, ἔκανε τὸν περίπατό του στοὺς οὐρανοὺς καβάλλα ἐπάνω σ' ἕνα χρυσὸ γουρούνι. Κι ἐπειδὴ ὁ ἥλιος κ' ἡ βροχὴ φέρνουν τὴν εὐτυχία στοὺς ἀγρότες, μὲ θεωροῦν ἀκόμη καὶ σήμερα στὴ Γερμανία καὶ σὲ ἄλλες βορεινὲς χῶρες, σὰν σύμβολο τῆς εὐτυχίας. Θὰ προτιμοῦσα ὅμως νὰ μὴ μοῦ εἶχαν τόση ἀγάπη αὐτοὶ οἱ κύριοι τοῦ Βορρᾶ καὶ νὰ ἔτρωγαν λιγότερο χοιρινὸ κρέας. Ἦταν ἄλλωστε κάποια ἐποχή, κατὰ τὸν 8ο αἰώνα, ποὺ εἶχε ἀπαγορευτῆ ἀπ' τὸν πάπα τῆς Ρώμης σὲ ὅλους τοὺς καθολικοὺς νὰ τρῶνε τὸ κρέας μου. Τί ὡραία ἐποχὴ ποὺ ἦταν ἐκείνη γιὰ μᾶς τοὺς χοίρους. Μᾶς ἄφηναν νὰ βόσκωμε μὲ τὴν ἡσυχία μας καὶ δὲν τρέμαμε μὲ τὴν ἰδέα πῶς θὰ μᾶς σφάξουν ἀπ' τὴ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη γιὰ νὰ μᾶς φᾶνε. Τὸ δυστύχημα εἶναι, πὼς ἡ ἀπαγόρευση αὐτὴ δὲν κράτησε γιὰ πολὺ καιρὸ καὶ ξανάρχισαν ὁ κατατρεγμὸς κι ἡ σφαγή μας.

Ὁ μόνος ἄνθρωπος ποὺ ἐκτιμᾶμε καὶ ποὺ τὸν μνημονεύομε ἐμεῖς οἱ χοῖροι πάντοτε μὲ σεβασμό, εἶναι ὁ Μωάμεθ ποὺ ἀπαγόρευσε σὲ ὅλους τοὺς ὀπαδούς του, δηλαδὴ σὲ ὅλους τοὺς Μωαμεθανούς, νὰ τρῶνε χοιρινὸ κρέας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸν καιρὸ ἐκεῖνο δὲν ὑπῆρχαν στὴν πατρίδα τοῦ Μωάμεθ πολλὰ γουρούνια. Καὶ αὐτὸ ἦταν μεγάλο εὐτύχημα γιὰ μᾶς, γιατὶ ἂν τύχαινε νὰ δοκιμάση καμμιὰ φορὰ χοιρινὲς μπριζόλες, κανένα λουκάνικο ἢ κανένα κομμάτι χοιρομέρι, μπορεῖ νὰ ἄλλαζε γνώμη! Μὰ ἐκτὸς ἀπ' τοὺς Μωαμεθανούς, ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι ποὺ ἀποφεύγουν γιὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο τὸ χοιρινὸ κρέας. Οἱ Ἰνδοὶ ἀποφεύγουν νὰ τὸ φᾶνε γιατὶ πιστεύουν πὼς οἱ ψυχὲς πολλῶν ἀνθρώπων ζητᾶνε ὕστερα ἀπ' τὸ θάνατό τους καταφύγιο μέσα στὸ σῶμα τῶν χοίρων. Βλέπετε μὲ πόσο μεγάλη ἐκτίμηση μᾶς ἔχουν οἱ Ἰνδοί, ἐνῶ σεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν κάνετε ἄλλη δουλειὰ ἀπὸ τὸ νὰ μᾶς ἐξευτελίζετε, λέγοντας πὼς εἴμαστε βρωμερὰ καὶ σιχαμένα ζῶα. Πιστέψτε με, ὅμως, πὼς εἴμαστε πολὺ πιὸ καθαρὰ ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ἂν κυλιόμαστε στὸ βοῦρκο δὲν τὸ κάνομε ἐπειδὴ μᾶς ἀρέσει ἡ βρῶμα ἀλλὰ γιατὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ βγάζομε τὰ τσιμπούρια κι' ἄλλα παράσιτα ποὺ κολλᾶνε ἐπάνω στὸ δέρμα μας. Τὸ κύλισμα στὸ βοῦρκο εἶναι μὲ ἄλλους λόγους γιὰ μᾶς ὅ,τι εἶναι γιὰ σᾶς τὸ λουτρὸ καθαριότητος. Μὲ τὴ διαφορά, ὅτι ἐμεῖς τὰ κακόμοιρα τὰ γουρουνάκια δὲν μεταχειριζόμαστε... μοσχοσάπουνα καὶ κολώνιες!

Ἐκτὸς ἀπ' τὰ τσιμπούρια καὶ τὰ ἄλλα ἐξωτερικὰ παράσιτα μᾶς κυνηγᾶνε καὶ κάτι ἄλλα ποὺ μπαίνουν μέσα στὸν ὀργανισμό μας καὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὰ βγάλωμε ἀπὸ πάνω μας μὲ τὸ κύλισμα στὸ βοῦρκο. Τὰ παράσιτα αὐτά, ποὺ μοιάζουν μὲ σκουληκάκια, τὰ λένε τ ρ ι χ ῖ ν ε ς καὶ φέρνουν μιὰ ἐπικίνδυνη ἀρρώστια ποὺ ὀνομάζεται τ ρ ι χ ί ν ι α σ ι ς. Ἡ ἀρρώστια αὐτὴ συνοδεύεται ἀπὸ δυνατοὺς πόνους καὶ μπορεῖ νὰ ὁδηγήση ἀκόμη καὶ στὸ θάνατο. Νομίζω, μάλιστα, πὼς ἕνας ἀπὸ τοὺς λόγους ποὺ ἀποφεύγουν πολλοὶ ἄνθρωποι τὸ κρέας μας εἶναι ὁ φόβος τους γι' αὐτὴ τὴν ἀρρώστια.

Καὶ τώρα, μοῦ εἶπε τελειώνοντας ὁ χοῖρος, πιστεύω πὼς σᾶς εἶπα ὅσα εἶχα νὰ σᾶς πῶ. Σᾶς παρακαλῶ, ἀφῆστε με, γιατὶ θέλω νὰ φάω...

Φ. Κ.

ΜΙΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στὴ Φημισμένη μιὰ μικρὴ παλιὰ πόλη θυμοῦνται ἀκόμα ἕναν χαρακτηριστικὸ τύπο τσιγκούνη ποὺ ἔζησε κάποτε ἐκεῖ.

Βέβαια δὲν θὰ ἦταν ὁ μόνος. Θὰ ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι πολλοί, ἀφοῦ οἱ ἐξηνταβελόνηδες εἶναι φυτὸ ποὺ φυτρώνει σὲ κάθε τόπο. Ἀλλὰ αὐτὸς ἦταν ἄλλο πρᾶμμα. Δὲν εἶχε τὸ ταίρι του.

Τὸν ἔλεγαν Λεονάρδο καὶ τὸ ἐπάγγελμά του ἦταν ἔμπορος ἀποικιακῶν μὲ ἀρκετὰ μεγάλο κατάστημα καὶ πρόθυμη πελατεία. Ἀκόμα καὶ ὁ παπᾶς, ἂν καὶ καθόταν σ' ἄλλη συνοικία ἔστελνε πάντα τὴν γυναίκα του ἐκεῖ γιὰ νὰ ψωνίση ὅ,τι χρειαζόταν στὸ σπίτι. Ὅσο ἡ παπαδιὰ ψώνιζε ἀπὸ τὸ Λεονάρδο, αὐτὸς δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

—Τὸ κυριώτερο στὴ ζωὴ εἶναι νὰ βοηθᾶη κανένας τοὺς ἄλλους, ἔλεγε μὲ στόμφο κάθε φορὰ ποὺ περνοῦσε ἀπ' ἐμπρός του ὁ δίσκος.

Κι' ὁ Λεονάρδος πετοῦσε ἐπιδεικτικὰ στὸ δίσκο μιὰ ὁλοκαίνουργη γυαλιστερὴ δεκάρα. Ἂν ὅμως περνοῦσε ὁ ἐπίτροπος μὲ τὸ σακκουλάκι, ὅπως συνήθιζαν στὴ Φημισμένη, ὁ Λεονάρδος τότε ἔχωνε γρήγορα γρήγορα τὸ χέρι του, καὶ ἔρριχνε μέσα ἕνα κουμπί.

Ὁ ἐπίτροπος ὑποψιάστηκε ἀμέσως. Κι' ἔτσι, μιὰ μέρα, ἀφοῦ μέτρησε, ἔπειτα ἀπὸ τὴ λειτουργία τὰ χρήματα ποὺ ἦταν στὸ σακκουλάκι, εἶπε στὸν παπᾶ.

—Πενήντα τάλληρα, δέκα τρία χιλιάρικα καὶ ἕνα κουμπί, ποὺ πρέπει νὰ τὸ ἔρριξε ὁ Λεονάρδος. Μπερδεύει πάντα μ' ἕναν περίεργο τρόπο τὰ δάχτυλά του ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ διακρίνη τί ρίχνει μέσα στὸ σακκουλάκι.

—Ἀδύνατον, εἶπε ἀμφιβάλλοντας ὁ ἀγαθὸς παπᾶς. Ἕνας τόσο πλούσιος ἄνθρωπος! Κι' ἔπειτα... ἂς μὴ τὸ παίρνωμε καὶ τόσο κατάκαρδα. Ἕνα κουμπί, πάντα χρήσιμο εἶναι. Νά, ἐγὼ τὰ φυλάγω. Θὰ βρίσκωνται καμμιὰ πενηνταριὰ τέτοια στὸ σπίτι.

Ὁ ἐπίτροπος κούνησε δυσαρεστημένος τὸ κεφάλι. Εὕρισκε πὼς ὁ παπᾶς ἦταν πολὺ ἀνεκτικός, καὶ συγχωροῦσε εὔκολα.

Ὁ ἐπίτροπος εἶχε μπῆ τώρα σὲ ἔγνοιες. Δὲ σκεπτόταν τίποτα ἄλλο, παρὰ τὸ καταραμένο αὐτὸ κουμπί, ποὺ βρισκόταν διαρκῶς ἀνάμεσα στ' ἄλλα νομίσματα. Τὸ Σαββατόβραδο, καθὼς ἡ γυναῖκα τοῦ ἐπιτρόπου ἑτοίμαζε τὸ δεῖπνο στὴν κουζίνα, ἄκουσε ξάφνα τὸν ἄνδρα της νὰ φωνάζη:

—Εὕρηκα! Εὕρηκα! Τώρα φιλαράκο μου σὲ κρατῶ!

Τὴν ἄλλη μέρα, στὴν ἐκκλησία ὁ Λεονάρδος καθόταν στὸ στασίδι του, κάτω ἀπὸ τὸν ἄμβωνα. Ὅταν ἄρχισε τὸ κήρυγμα, νά 'σου κι' ὁ ἐπίτροπος γιὰ νὰ μαζέψη τὶς εἰσφορὲς τῶν πιστῶν. Ἄρχισε ἀπ' τὸ πρῶτο στασίδι καὶ σὰν ἔφτασε ἐκεῖ ποὺ βρισκόταν ὁ Λεονάρδος στάθηκε ἀπότομα, χτύπησε τὸ μέτωπό του σὰν κάτι νὰ θυμήθηκε, κι' ἔτρεξε γρήγορα πρὸς τὸ ἱερό. Ὁ θόρυβος ποὺ δημιουργήθηκε ἔκανε τὸν παπᾶ νὰ τὰ χάση καὶ νὰ πῆ πὼς ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Παύλου γιὰ τὴν ὁποίαν τώρα ὁμιλοῦσε, ἦταν «πρὸς Ρωμαίους» ἐνῶ πραγματικὰ ἦταν πρὸς Κορινθίους.

Σὲ λίγο ξαναγύρισε ὁ ἐπίτροπος καὶ πλησίασε τὸ Λεονάρδο. Ἐκεῖνος ἔχωσε βιαστικὰ τὸ χέρι του μέσα στὸ σακκουλάκι, καὶ ἄφησε νὰ πέση μέσα ἡ «βοήθειά του».

Ἀλλὰ καὶ πάλι, σὰν νὰ θυμήθηκε ξαφνικὰ κάτι, ὁ ἐπίτροπος ἔτρεξε μὲ κάποιο θόρυβο στὸ ἱερό. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ παπᾶς ταράχτηκε σὲ τέτοιο βαθμὸ ποὺ σταμάτησε τὸ κήρυγμα. Ἀλλὰ καὶ ἡ περιέργεια τῶν πιστῶν ἔφτασε στὸ κατακόρυφο, ἰδίως ὅταν εἶδαν τὸν ἐπίτροπο νὰ ἐπιστρέφη βιαστικά, νὰ πηγαίνη ἴσια στὸ Λεονάρδο καὶ νὰ τοῦ δίνη κάτι στὴ φοῦχτα του.

—Τέκνον μου, ρώτησε ὁ παπᾶς, ὅταν ὅλα εἶχαν τελειώσει, γιατὶ τόση φασαρία;

—Ζητῶ συγγνώμη αἰδεσιμότατε, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ τὸν ξεσκεπάσω!

—Νὰ τὸν ξεσκεπάσης; Ποιόν;

—Αὐτὸν τὸν σπαγγοραμμένο, τὸν Λεονάρδο! Αὐτὸν τὸν κύριο ποὺ μᾶς ρίχνει τὰ κουμπιά. Τοῦ ἔστησα παγίδα. Ἀφοῦ ἐμάζεψα πρῶτα λεπτὰ ἀπ' τὰ ἐννέα στασίδια ποὺ εἶναι πρὶν ἀπὸ τὸ δικό του, ἔτρεξα γρήγορα στὸ ἱερὸ καὶ ἄδειασα τὸ σακουλάκι. Ὕστερα ἄρχισα πάλι πρῶτα ἀπὸ ἐκεῖνον. Μόλις ἔρριξε τὸν ὀβολό του, ξαναγυρίζω μέσα καὶ ἀνοίγω τὸ σακκουλάκι. Τί νομίζετε ὅτι βρίσκω ἐκεῖ; Ἕνα κουμπὶ παντελονιοῦ. Ἀλλὰ ἔννοια σας. Τοῦ τὸ γύρισα ἀμέσως καὶ τοῦ τὰ εἶπα ἀπ' τὴν καλή: «Τέτοιους παρᾶδες δὲν τοὺς χρειαζόμαστε! Νὰ τοὺς κρατᾶς γιὰ τὸν ἑαυτό σου!»

—Χμ! ἔκανε σκεφτικὸς ὁ παπᾶς. Εἶναι σωστὸ νὰ διακόπτεται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου γιὰ ἕνα κουμπί; Ἀλλ' ἂς εἶναι. Θὰ τοῦ στείλω κι' ἐγὼ πίσω σήμερα ἑκατὸν εἴκοσι κουμπιὰ ποὺ τὰ ἔχω φυλαγμένα!

Ἔτσι κι' ἔγινε. Μὰ ἀπὸ τότε ὁ Λεονάρδος δὲν ξαναπάτησε στὴν ἐκκλησία. Μάταια προσπάθησε νὰ δικαιολογηθῆ, πὼς ἀπὸ λάθος τάχα ἔρριξε στὸ σακκουλάκι ἕνα κουμπί. Μὰ κανένας δὲν τὸν πίστεψε. Ὅλοι ἄρχισαν νὰ τὸν ἀποφεύγουν. Ὄχι μόνο ὁ παπᾶς ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πελάτες του, ἔπαψαν νὰ ψωνίζουν ἀπ' τὸ μαγαζί του. Στὸ δρόμο, σὰν τὸν συναντοῦσαν γύριζαν ἀλλοῦ τὸ πρόσωπό τους. Κι' ἕνα βράδυ ὁ Λεονάρδος ἔφυγε ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν πόλη. Δὲν ἔμαθαν τί γίνηκε. Μὰ κανένας δὲν ξέχασε τὴν φιλαργυρία του, καὶ σὰν ἤθελαν νὰ μιλήσουν γιὰ κάποιον τσιγκούνη ἔλεγαν: «Μωρὲ αὐτὸς εἶναι χειρότερος κι' ἀπὸ τὸ Λεονάρδο»!... (Διασκευὴ τῆς Κας Φ.Μ.)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΟΔΗ

Ὁ φίλος μας Δημήτριος Τούμπης μᾶς στέλνει μιὰ σειρὰ ἀπὸ λέξεις, ποὺ ἂν τὶς διαβάσῃς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἢ ἀπὸ τὸ τέλος, μένουν πάντα ἴδιες. Αὐτὲς οἱ λέξεις εἶναι:

Νόμιμον, νόμον (αἰτιατικὴ τοῦ νόμος) ἄρθρα, σάλας (γενικὴ τοῦ σάλα). Ὅλο, ἄλλα καὶ ἀλλά, νῦν, ἄρα, ἔχε (προστακτικὴ τοῦ ἔχω), ὕλη (αὐτὸ ὅμως χωρὶς ὀρθογραφία), ὅσο, ἀγᾶ (γενικὴ τοῦ ἀγᾶς) Σάββας καὶ ἅμα.

Ἀκόμα παραθέτει καὶ τὴ γνωστὴ ἐπιγραφὴ «νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν» ποὺ καὶ αὐτὴ διαβάζεται καὶ ἀπὸ τὸ τέλος.

Ὁ φίλος μας δὲν σημείωσε ὅμως καὶ ἄλλες λέξεις: ὅπως τά:

ΑΝΑ, Ἀηδία (χωρὶς ὀρθογραφία βέβαια) σᾶς, σός, σῆς, σῦς, ἴλη (ἀνορθόγραφο), ΑΙΤΙΑ, ΑΙΣΙΑ, ΝΟΤΟΝ (αἰτιατικὴ τοῦ ΝΟΤΟΣ), ΣΕΡΡΕΣ (πόλις τῆς Μακεδονίας στὴν Δημοτική).

Πῶπ (τὸ ὄνομα γνωστοῦ ἐκλιπόντος δημοσιογράφου).

ΣΩΤΟΣ (ὑποκοριστικὸ τοῦ Σωτήριος. Ἀνορθόγραφο), σορὸς καὶ σωρὸς (ἀνορθόγραφο), ὁρῶ (ἀνορθόγραφο), ρυτὴρ (ἀνορθόγραφο. Ρυτήρ—ρυτῆρας εἶναι τὸ γκέμι. Μιὰ παλιὰ δημοσιογραφικὴ φράση, ποὺ δὲν τὴν χρησιμοποιοῦν τώρα, ἔλεγε: «Ἄμαξα ἀπὸ ρυτῆρος ἐλαύνουσα». Δηλαδὴ ἅμαξα ποὺ ἔτρεχε μὲ χαλαρωμένα τὰ γκέμια. Δηλαδὴ ἀσυγκράτητα). Σάκκας (γενικὴ τοῦ Σάκκα) καὶ Σακκᾶς (αὐτὸς ποὺ φτιάνει σάκκες), Σάσας (γενικὴ τοῦ Σάσα), σοφός, σέλλες, συκῆς (ἀνορθόγραφο) σῆψις (ἀνορθόγραφο) Μάϊαμ, Κόκ, καὶ κὼκ, σῶος (ἀνορθόγραφο), Σωχὸς (ἀνορθόγραφο, Κωμόπολη τῆς Θεσσαλονίκης), νόθον, ὠθῶ, ὤμῳ (δοτικὴ τοῦ ὦμος), ἀνανᾶ καὶ τόσα ἄλλα πάρα πολλά.

Σχήμα Α'

Σχήμα Β'

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΤΡΙΓΩΝΑ

Μὲ δεκαέξη σπίρτα ἢ ἄλλα ξυλαράκια σχηματίζετε ἕναν ρόμβο ποὺ εἶναι χωρισμένος σὲ ὀχτὼ τρίγωνα, ὅπως βλέπετε στὸ σχῆμα α'. Τότε φωνάζετε κάποιο φίλο σας νὰ βγάλη τέσσερα μόνο σπίρτα καὶ νὰ μείνουν μόνο τέσσερα τρίγωνα. Τὸ σχῆμα β' δείχνει ποιὰ σπίρτα πρέπει νὰ ἀφαιρεθοῦν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ριζοχῶρι Πέλλης: Μεγάλη ἦταν ἡ χαρά μας ὅταν πραγματοποιήθηκε ἡ ἐγκατάσταση Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ στὸ χωριό μας. Ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες περιφράξαμε τὸ προαύλιο τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ τὸν κῆπο μας εἰς τὸν ὁποῖον σπείραμε πατάτες.

Εὐχαριστοῦμε τὴ Βασίλισσά μας γιὰ τὸ μεγάλο δῶρο ποὺ μᾶς ἔκαμε.

Τὰ «παιδιὰ τοῦ Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιο-Ριζοχωρίου

Κορησός: Μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τοῦ Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ Κορησοῦ συντροφευμένοι ἀπὸ τὴν ἀκούραστη ἀρχηγὸ δίδα Μαίρη Γκώνου καὶ ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς Κοινότητος Κορησοῦ Κων)τῖνο Παπακυριακίδη πῆγαν στὶς 27 τοῦ περασμένου Ἀπριλίου εἰς τὰ Φυλάκια τῆς περιοχῆς Πρεσπῶν καὶ διένειμαν στοὺς φαντάρους μας: 500 αὐγά, 30 μπουκάλια οὖζο καὶ κονιάκ, 30 πάκα τσιγάρα καὶ διάφορα ἄλλα εἴδη.

Οἱ ἀκρίτες φρουροὶ τῆς Πατρίδος μας ἐνθουσιασμένοι μᾶς εὐχαρίστησαν. Οἱ μαθητὲς καὶ οἱ μαθήτριες ψυχαγώγησαν τοὺς φρουρούς μας μὲ ἀπαγγελίες ποιημάτων, μὲ τραγούδια καὶ σκέτς.

Ἀπόστολος Παπακυριακίδης
Δημ)λος Κορησοῦ

Λαγηνά: Τὰ «Παιδιὰ τοῦ Σπιτιοῦ» Λαγηνῶν ὅπως καὶ κάθε χρόνο, ἀπὸ τότε ποὺ ἐγκαταστάθηκε στὸ χωριό μας τὸ Σπίτι, δείχνουν προθυμία καὶ ἐργατικότητα. Κάθε παιδὶ προσπαθεῖ νὰ κάμη κάτι ποὺ θὰ εἶναι καλὸ γιὰ τὸ σπίτι καὶ τὸ χωριό μας.

Τὸ Σπίτι μας, στολισμένο ἀπὸ τὰ παιδιά, ποὺ τὸ ἀγαποῦν καὶ τὸ φροντίζουν, ἔχει γίνει πολὺ-πολὺ ὄμορφο. Ὁ κῆπος μας εἶναι κατάφυτος λαχανικά, δέντρα, λουλούδια ποὺ μὲ τὴν εὐωδιά τους πλημμυρίζουν τὸ χωριό μας. Μεγάλη εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη μας στὴ Μάννα μας Βασίλισσα ποὺ ἵδρυσε στὸ χωριό μας ἕνα τόσο σπουδαῖο ἵδρυμα.

Κτίσματα: Τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα τὰ Παιδιὰ τοῦ Σπιτιοῦ Κτισμάτων Πωγωνίου ὠργάνωσαν γιορτὴ γιὰ τὴν ψυχαγώγηση τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος. Ἔπαιξαν σκέτς, τραγούδησαν καὶ ἔπαιξαν τὸ δράμα οἱ «Τζαβελλαῖοι» Στὴν ἀρχὴ μίλησε ἡ ἀρχηγὸς τοῦ Σπιτιοῦ Ἰωάννα Καλαβρυζιώτου. Ἡ γιορτή μας σημείωσε ἐπιτυχία. Οἱ θεαταί, οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου καὶ πολλοὶ στρατιωτικοί, ἔμειναν ἐνθουσιασμένοι.

Παπᾶς Γεώργιος

*

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κτίσματα: Τὴν τρίτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα στὸ γήπεδο τοῦ Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ τοῦ χωριοῦ μας συναντήθηκαν σὲ ποδοσφαιρικοὺς ἀγῶνες ἡ ὁμάδα τοῦ Σπιτιοῦ καὶ ὁ ὁμάδα τῶν Κοινοτήτων Ζαυρόχου, Μαυροπούλου, Τεργιαχίου, καὶ Χρυσοδούλης. Ἡ ὁμάδα τοῦ Σπιτιοῦ νίκησε μὲ 6—3.

Λαγηνά: Ἡ Β' ὁμάδα τῶν Λαγηνῶν ἔχει ἰδιαίτερη ἐπίδοση στὸ ποδόσφαιρο! Σὲ φιλικὸ ἀγῶνα μὲ τὴ Α' ὁμάδα Λαγηνῶν κέρδισε μὲ 2—1.

Ἐπίσης κέρδισε τὴν ὁμάδα Λυκόφη μὲ 2—1 καὶ βγῆκε ἰσόπαλη μὲ τὴν ὁμάδα Φυλακτοῦ.

Ἀργοστόλι: Ἡ ὁμάδα τῆς Δ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου ἀρρένων σὲ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα νίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Ε' μὲ 2—0. Ἡ σύνθεση τῆς νικήτριας: Καροῦσος, Γερασιμᾶτος, Ζαχαρᾶτος, Δανᾶτος, Τραυλός, Παυλᾶτος, Βίλης, Βανδῶρος, Ζησιμᾶτος, Μοσχονᾶς καὶ Σπαθῆς.

Ἅγιος Ἀνδρέας: Ἡ ἰσχυρὴ 6η ἑνωμοτία νίκησε τὴν 5η στὸ ποδόσφαιρο μὲ σκὸρ 6-3. Τὰ τέρματα πέτυχαν: Παπααδόπουλος (4), Πουσίνης (1) καὶ Καραγιάννης (1). Ἡ νικήτρια: Ἰωαννίδης Κ., Καραγιάννης Α., Θεοδωρίδης Χ., Μαρθόπουλος Γ., Παπαδόπουλος Γ., Μπασοδημήτρης Β., Πουσίνης Γ., Θεσσαλονικιὸς Δ., Τσαχαλίδης Θ., Κριτσίμης Μ., καὶ Πρέτσκας Ι.

Ι. Ε.

Κωνσταντία: Ἡ ὁμάδα τῶν Γυμνασιοπαίδων νίκησε σὲ ποδοσφαιρικὴ συνάντηση τὴν ὁμάδα τῆς Α.Ε.Κ. μὲ 3-0. Ἐπίσης σὲ ἀγῶνες Ἄρεως καὶ Κεραυνοῦ νικήτρια ἡ πρώτη μὲ 4—0.

Ἅγιος Ἀνδρέας: Τὰ ἀποτελέσματα ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων στὴν Παιδόπολή μας εἶναι τὰ παρακάτω: Μικτὴ Παιδοπόλεως — Νέα Μάκρη 1—1. Σπάτα—Νέα Μάκρη 3—0. Ἠλεκτρολόγοι —Οἰκοδόμοι 3—1. Ἠλεκτρολόγοι—Ὑποδηματοποιοὶ 4—2 καὶ 6η ὁμὰς — 5η Ὁμὰς 5—5.

Κόνιτσα: Στὶς 14)4 συναντήθηκαν οἱ ὁμάδες Ἀναγνωστοπουλείου Σχολῆς καὶ Γυμνασίου Κονίτσης. Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ Ἀναγνωστοπούλειος μὲ σκὸρ 1—0.

Ἡ σύνθεση τῆς Ἀναγνωστοπουλείου: Στυχόπουλος, Ι., Ἀσλανίδης Κ., Παπᾶς Γ., Κολέτσης Σ., Βάϊλας Κ., Γκέλης Β. Ἠλιάδης Θ., Γκούτσιος Ν., Σίντσος Γ.

Γρηγόριος Σταμπολῆς

Ο ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 239)

θηκε, τοὺς κοίταξε μ' ἕνα χαμόγελο ποὺ ἔλεγε πολλά, καὶ εἶπε:

—Θυμᾶστε τί σᾶς ἔλεγα γιὰ ἐκεῖνον τὸν ξένο; Βάζω στοίχημα ὅτι αὐτὸς εἶναι! Αὐτὸς μᾶς ἔκανε τὸ μεγάλο καλό. Ἄχ! πῶς νὰ μπορέσω νὰ τὸν βρῶ;

* * *

Ἐπὶ τέλους ὁ πόθος του πραγματοποιήθηκε.

Ἦταν Κυριακὴ πρωὶ καὶ ὁ Γαλλῖνος τὸν εἶδε νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

Μόλις τὸν ἀντίκρυσε ἔτρεξε, καὶ ἀγκάλιασε τὰ πόδια του γονατίζοντας.

—Ἄ! σωτῆρα μου, εὐεργέτη μου!...

Ὁ σοφὸς τὸν σήκωσε καὶ τὸν ρώτησε, γιατί ὅλες αὐτὲς οἱ ἐκδηλώσεις.

—Θέλει καὶ ρώτημα, σεβαστέ μου κύριε, τοῦ ἀπάντησε καὶ δὲ μὲ θυμόσαστε; Εἶμαι ὁ Γαλλῖνος, ποὺ σώσατε τὴν οἰκογένειά μου. Μᾶς ἐλευθερώσατε τὸν πατέρας μας!...

—Τί σημασία ἔχει, ἀπάντησε ἐκεῖνος ἂν ἐγὼ σᾶς πρόσφερα μιὰ ὑπηρεσία, ποὺ μποροῦσα νὰ σᾶς τὴν προσφέρω;

Καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του, ἤρεμος καὶ χαμογελαστός.

Π.Θ.Κ. (Διασκευὴ ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ)

ΤΕΡΑΤΩΔΗ ΖΩΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 239)

τοῦ Ἀμαζονίου ποταμοῦ ζοῦν ἀκόμη μερικὲς τερατώδεις σαῦρες, ποὺ θυμίζουν ἔντονα τοὺς προϊστορικοὺς προγόνους τους. Ἡ σαύρα τοῦ νησιοῦ Κομόντο π.χ. φτάνει σὲ μάκρος 4 μέτρων καὶ τρέφεται μὲ ζῶα μεγάλα σὰν ἕνα γουρούνι. Ἡ σαύρα «Χαττερία» τῆς Νέας Ζηλανδίας εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα ζῶα τῆς γῆς ποὺ ἔχουν ἀκόμη ἕνα τρίτο μάτι στὸ πίσω μέρος τοῦ κεφαλιοῦ. Ἄλλοτε ὅλα τὰ ζῶα εἶχαν τὸ τρίτο αὐτὸ μάτι, ποὺ σιγὰ σιγὰ ὅμως ἐξαφανίστηκε. Στὸν ἄνθρωπο ὑπάρχει τὸ ἴχνος τοῦ τρίτου ματιοῦ μὲ τὴ μορφὴ ἑνὸς μικροῦ ἀδένος, ποὺ λέγεται «σπονδυλικός».

Στὴν Ἀμερικὴ ζῇ ἕνα ἄλλο εἶδος σαύρας μὲ πλατὺ σῶμα, μὲ ἀγκάθια στὰ πλευρὰ καὶ κέρατα στὸ κεφάλι. Ἡ σαύρα αὐτὴ ἐξακοντίζει ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν της γιὰ νὰ τοὺς τρομάξει ἀναρίθμητα σταγονίδια αἷμα ἀπὸ τὰ μάτια της!

Ὅταν τρομάζουν, οἱ ἀφρικανοὶ χαμαιλέοντες παίρνουν διαδοχικὰ ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἴριδος. Εἶναι ἀλλόκοτα ζῶα κ' ἔχουν τὰ μάτια τους σκεπασμένα ἀπὸ σκληρὰ βλέφαρα μὲ μιὰ τρύπα στὴ μέση γιὰ νὰ βλέπουν. Εἶναι ἀργοὶ καὶ δυσκίνητοι καὶ μόνο ἡ γλῶσσα τους εἶναι ἀφάνταστα γοργὴ καὶ μπορεῖ ν' ἁρπάζει τὶς μύγες στὸν ἀέρα μὲ μεγάλη εὐκολία.

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ

—Ἀπὸ τὰ σκίτσα ποὺ πῆρα τὸ τελευταῖο δεκαπενθήμερο ξεχώρισα μόνο ἕνα: τοῦ Ζ. Σημαντήρα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀμφιβάλλω ἂν θὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ κλισὲ καὶ τὸ χειρότερο, ἀφιερωμένο στὸ Πάσχα, ἔφθασε στὰ χέρια μου κατόπιν ἑορτῆς.

—Πῶς θέλεις, Δημήτρη Τούμπη, νὰ σοῦ πῶ «ποιὸν τίτλο κρίνω πιὸ κατάλληλο γιὰ τὰ ποιήματά σου» ἀφοῦ δὲν ξέρω τὰ ποιήματα;

—Δυστυχῶς, Γιάννη Βουκελάτε, τὰ πράμματα ἄλλαξαν· ἴσως ὅμως κάτι νὰ γίνῃ.

—Πῆρα καὶ εἶναι ἀρκετὰ καλὲς οἱ συνεργασίες τῶν φίλων μου: Χρίστου Νικ. Οἰκονόμου, Ζαχ. Σημαντήρα, Ν. Σαίνη, Ι. Βουκελάτου, Λαζάρου Κελεκίδη καὶ Ἀνδρέα Χανδακιώτη.

ΤΟ ΧΩΡΑΦΙ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΩΝΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 238)

μεταμορφώνει τὸ σπόρο σὲ φυτὸ καὶ τὸ φυτὸ νὰ τὸ κάνῃ νὰ καρπίζῃ. Τὸ καθένα μας ἐδῶ προσφέρει τὶς ὑπηρεσίες του. Χωρὶς τὸ χωράφι τὸ ἀλώνι θὰ ἦταν ἀχρείαστο καὶ χωρὶς τὸ ἀλώνι τὸ χωράφι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δώσῃ στοὺς ἀνθρώπους τὸν εὐλογημένο του καρπό... Κι ἐγὼ κάτι προσφέρω... Δὲν σᾶς λέω γιὰ τὰ ξύλα μου, δὲ σᾶς λέω γιὰ τὰ βαλανίδια μου. Μὰ χωρὶς ἐμένα ἐδῶ δὲ θὰ μπορούσατε νὰ συγκρατήσετε τὰ χώματά σας... Μὰ καὶ κάτω ἀπὸ μένα στὸν ἴσκιο μου, θὰ βροῦν λίγη ξεκούραση οἱ ἄνθρωποι...

—Σὰ νὰ ἔχῃ δίκιο τὸ πουρνάρι, εἶπε τότε τὸ ἀλώνι... ντροπιασμένο...

—Ἔτσι λέω κι ἐγώ, πρόσθεσε τὸ χωράφι...

Κάτι πῆγε νὰ πῇ καὶ τὸ πουρνάρι μὰ τὰ λόγια του πνίγηκαν σὲ μιὰ θαυμαστὴ συναυλία ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τοῦ πουρναριοῦ. Ὅλα τὰ πουλιὰ κελαϊδοῦσαν χαρούμενα... Καὶ ἀνάμεσα στὰ τιτιβίσματα τῶν πουλιῶν ξεχώρισε μιὰ φωνή.

—Ποτὲ πιά, δὲν θὰ ξανακαυγαδίσουμε...

Καὶ ζήσανε ἀγαπημένα καὶ καλὰ καὶ μεῖς καλλίτερα.

Ἡ Ἀνέμη

Η ΚΥΝΗΓΗΜΕΝΗ ΠΕΡΔΙΚΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 235)

του. Ἀπ' ἐδῶ ἔφυγε ἡ πέρδικα. Ν' ἀφήσω τὸ γεράκι; Μπορεῖ νὰ τὴ φτάσῃ πουθενά.

Γυρίζω πρὸς τὸ παράθυρο ποὺ γύριζε κατὰ τὸ νοτιά, ὅλως διόλου ἀντίθετα πρὸς τὸ δρόμο τῆς πέρδικας. Ἀνοίγω τὸ παραθυρόφυλλο ἀνοίγω καὶ τὴν πόρτα τοῦ κλουβιοῦ καὶ τοῦ δίνω δρόμο, πάει. Ἀπόχτησε κι αὐτὸ τὴν ποθητὴ λευτεριά.

Ὥρα του καλὴ κι αὐτουνοῦ.

Γυρίζοντας κρέμασα καὶ τοῦ γερακιοῦ τὸ κλουβὶ μὲ τὴν πόρτα ἀνοιχτή, κοντὰ στὸ ἀνοιχτὸ κλουβὶ τῆς πέρδικας καὶ πῆγα νὰ κοιμηθῶ. Κοιμήθηκα σὰν στὸν παράδεισο. Ὅλος μου ὁ ὕπνος ἦταν γεμάτος χρυσὰ ὄνειρα. Τέτοιον ὕπνο γλυκὸ δὲν εἶχα κάνει ποτέ μου...

ΧΡ. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΜΟΥ

Τὰ χρόνια περνοῦσαν τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τ' ἄλλο καὶ ἔφερναν ὅ,τι καλὸ ἢ κακὸ εἶχε γράψει τῆς τύχης μας ὁ καλὸς Θεός.

Ζούσαμε εὐτυχισμένοι ἑπτὰ ἄνθρωποι μὲς στὸ πατρικὸ μου σπιτάκι. Ὁ πατέρας μου, ἡ μάνα μου, ἡ γιαγιά μου, τὰ δυὸ μικρότερα ἀδέρφια μου, κι ὁ ἀδερφός μου, ὁ Δημοσθένης, 20 χρονῶν ποὺ ἦταν ὁ μόνος ὕστερα ἀπ' τὸν πατέρα μου προστάτης μας. Τὴν εὐτυχία μας αὐτὴ τὴν συμπλήρωνε ὁ γάμος τοῦ ἀδερφοῦ μου.

Παντρεύονταν μὲς στὸ ἴδιο τὸ δικό μας χωριουδάκι.

....

Ὀκτὼ τώρα ζούσαμε ὅταν ὕστερ' ἀπὸ 4 μῆνες τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἥλιος τοῦ Μαρτιοῦ ἀποχαιρετοῦσε τὸ μικρό μας τὸ χωριὸ καὶ τὸ σκοτάδι ἄρχιζε σιγὰ σιγὰ νὰ τὸ τυλίγει, ἀποχαιρέτησε γιὰ πάντα τὴ γλυκειὰ ζωὴ ἡ ἀγαπημένη μου καὶ ἀξέχαστη γιαγιά!

Ἡ ζωὴ μας κυλοῦσε τώρα ἀργὰ μὰ κάπως ὑστερημένη ἀπὸ χαρά.

Δυὸ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε ὅταν τὴν εὐτυχία μας ποὺ ἄρχισε νὰ ξαναγεννιέται μετέτρεψε σὲ μαῦρα δάκρυα καὶ σὲ στενοχώριες «ὁ θάνατος τῆς ἀγαπημένης μου μάνας».

Ἦταν 26 Αὐγούστου τοῦ 53. Ὁ ἀδερφός μου ὁ Δημοσθένης ἦταν στρατιώτης στὸ Μεσολόγγι. Βρισκόταν στὸ σπίτι ὁ πατέρας μου, ἐγώ, ἡ νύφη μου μὲ τὸ μικρό μου ἀνηψάκι τὸν Τηλέμαχο, καὶ ἡ ἄρρωστη μάνα μου, ἡ μόνη μας παρηγοριὰ στὴ δόλια τὴ ζωή.

Ἦταν νύχτα! Κοιμόμουν στὸν κῆπο μὲ τὰ ἀδερφάκια μου. Γύρω μας βρίσκονταν τὰ δέντρα τοῦ μικροῦ περιβολιοῦ καὶ ψηλὰ στὸν οὐρανὸ τὰ ἀστέρια καὶ ἡ σελήνη ποὺ μᾶς φώτιζε στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας! Τὰ ἀδέρφια μου κοιμόνταν ἥσυχα κουρασμένα ἀπὸ τὰ παιγνίδια τῆς ἡμέρας.

Ἄχ! ποιὸς ξέρει τί ὄνειρα νὰ βλέπουν τὰ καημένα! Ἀμέσως κοιμήθηκα κι ἐγώ. Τὸ φῶς τῆς σελήνης μᾶς φώτιζε τὰ πρόσωπα, καὶ τὸ βραδυνὸ, τὸ ἁπαλὸ καὶ ἥσυχο ἀεράκι τοῦ Αὐγούστου μᾶς δρόσιζε τὰ πρόσωπα σὰ νἄθελε νὰ μᾶς καθησυχάσῃ γιὰ κάτι κακὸ ποὺ προμηνύοταν. Σὲ λίγο μέσα στὸν ὕπνο ἄκουσα μιὰ φωνή. Γιάννη, Γιάννη! Γύρισα τὸ κεφάλι μου καὶ εἶδα στὸν κῆπο τὴ νύφη μου.

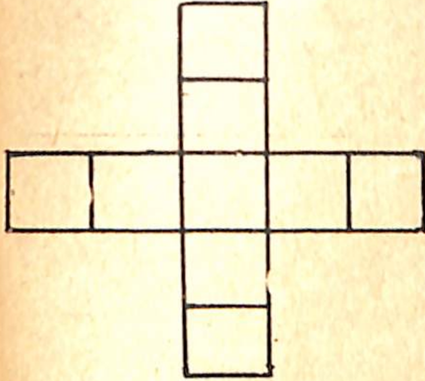
— Γιάννη, ἡ μάνα μας πέθανε, μοῦ εἶπε χωρὶς κι αὐτὴ νὰ μπορῇ νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της. Ἀμέσως πῆρα τὰ ἀδερφάκια μου ποὺ κι αὐτὰ εἶχαν ξυπνήσει καὶ εἶχαν ἀκούσει τὴν κουβέντα καὶ ποὺ ἀπὸ τότε ὅλο σὲ μένα πλησίαζαν σὰν κάτι νὰ φοβόνταν, καὶ πῆγα στὴν αὐλή. Τοὺς ἔστρωσα νὰ κοιμηθοῦν ἐνῶ ἐγὼ μὲ μάτια δακρυσμένα μπῆκα στὸ δωμάτιο τῆς μάνας. Πάνω στὸ κρεββάτι κοίτονταν τὸ κρύο κουφάρι της δαρμένο ἀπὸ τὶς τόσες μπόρες τῆς ζωῆς. Ἕνα δάκρυ κύλησε στὸ μάγουλό μου καὶ οἱ ἀναμνήσεις ποὺ πρόβαιναν σὰν ταινία κινηματογράφου μὲ ἔκαναν νὰ κλάψω. Βγῆκα στὴν αὐλὴ κι ἔκλαψα στὸ σκοτάδι ἐνῶ στὰ μάτια μου παράστεκαν σκηνὲς τῆς περασμένης ζωῆς.

.... Τὸ πρωὶ ὁ ἥλιος φώτιζε τὸ μικρὸ καὶ χαρούμενο χωριό μου, ἀλλὰ στὸ δικό του τὸ σπίτι βασίλευε τὴ κλάμα καὶ ἡ θλίψη.

Γιάννης Παναγ. Βουκελάτος ἢ Ντούλιος (Σύβρος Λευκάδος)

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

ΣΤΑΥΡΟΣ

Τὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα ἀριθμοὶ ἀπὸ τὸ 1 ἕως τὸ 9, ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 26.

Ἰωάν. Γεωργιόπουλος
Μεσσήνη

ΟΙ 5 ΑΘΛΗΤΑΙ

Μὲ τὰ παρακάτω γράμματα νὰ σχηματισθοῦν τὰ ὀνόματα 5 διεθνῶν Ἑλλήνων ἀθλητῶν τοῦ στίβου:

α α α α α α, γ, δ, ε ε ε, η η η, θ, ι ι ι, κ κ κ, λ λ λ, μ, ν, ο ο ο, π π, ρ ρ, σ σ σ σ σ σ, τ τ τ, υ; ω.

Βασ. Μαυρόπουλος
Πιπεριὰ Ἀριδαίας

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	Μ					
2		Μ				
3			Μ			
4				Μ		
5					Μ	
6						Μ
7					Μ	
8				Μ		
9			Μ			
10		Μ				
11	Μ					

Μόνον ὁριζόντια: 1) Εὐαγγελιστής. 2) Ὁ ποιητὴς τῶν αἰώνων. 3) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 4) Ἐξυπηρετεῖ τὴν συγκοινωνία. 5) Μέρος τοῦ χεριοῦ. 6) Λιμάνι τοῦ Εὐξείνου Πόντου. 7) Τὸ εἶχαν ἄλλοτε οἱ πασάδες. 8) Κάτι περισσότερο ἀπὸ τὸν φόβο. 9) Γεωμετρικὸ σχῆμα. 10) Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος. 11) Χρειάζεται γιὰ τὸ γράψιμο.

ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Οἱ τελεῖες ν' ἀντικατασταθοῦν μὲ σύμφωνα καὶ οἱ παῦλες μὲ φωνήεντα. Ἂν ἡ λύσις εἶναι σωστή, τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε σχηματίζουν κάτι ποὺ τὸ ἐδημιούργησεν ἡ ἀγαπημένη μας Βασίλισσα.

1) .—.—.—. = Μνημεῖον τῆς Αἰγύπτου.
2) —.—.— = Ἀρχαία Θεά.
3) —.— = Βουνὸ τῆς Κρήτης.
4) . .—.— = Πόλις τῆς Μακεδονίας.
5) —.—. = Ποταμὸς τῆς Ἀσίας.
6) .—.—. = Νησάκι τοῦ Σαρωνικοῦ.
7) —.—.—. = . . . Τουΐστ.
8) .—.— = Ἑλληνικὸν προϊόν.
9) —.—.—. = Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος.
10) .—.—— = Ἀσιατικὴ Χώρα.

Χαρίκλεια Δαμιανάκη, Ἡράκλειον Κρήτης

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

—Σήκω Τάκη νὰ φᾶς!
—Τί νὰ φάω;
—Μὰ σοῦ τὸ εἶπα.

Γεώρ. Παραπαγκίδης
Ὀρεστιὰς

ΓΡΙΦΟΣ

Νὰ διαβασθῆ: ΚΑΛΩ+Η—Χριστιανικὴ ἀρετή.

Στ. Παπαθέμελης, Θεσ/νίκη

ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσης
ὅρος εἶμαι γραφικό·
ἂν μοῦ κόψης τὸ κεφάλι
ἄστρο θὰ γίνω λαμπερό.

Ἀγγ. Ἀλεβίζος
Διαβολίτσι Μεσσηνίας

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 107

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1						■		■		■
2		■		■						
3						■		■		■
4		■		■						
5						■		■		■
6	■		■		■					
7							■		■	
8	■		■		■					
9							■		■	
10	■		■		■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἕνας μεγάλος σοφὸς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. 2) Ἤπειρος. 3) Οἱ εἰσπράκτορες συνήθως τὰ ξεχνοῦν. 4) Μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες ἐφευρέσεις τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου. 5) Δὲν λείπει ἀπὸ τὸ θέατρο. 6) Χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν μεταφορὰ ὑγρῶν. 7) Ναυτικὸν παράγγελμα. 8) Ἀρρώστια ποὺ προσβάλλει τὴ νεαρὰ ἡλικία. 9) Ἔχει κοπάδια. 10) Γυναικεῖον ὄνομα.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ὡραῖο νησὶ τῶν Κυκλάδων. 2) Τὸ ἄγριο γουρούνι. 3) Ἐντευτήριον. 4) Ἀσφαλῶς τέτοιο δὲν εἶναι ἡ Κρήτη. 5) Αὐτὴ ἔχει τὸ μέλλον δικό της. 6) Δὲν ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις. 7) Κατὰ τὴν ἑλληνικὴ μυθολογία ἔτρωγε τὰ τέκνα του. 8) Τὸ ξέρουν καλὰ οἱ μπεκρῆδες. 9) Καθιερωμένο ξενικὸ ἐπιφώνημα ποὺ σημαίνει: εὖγε, ὡραῖα, ἔξοχα. 10) Τὴν χρησιμοποιεῖ ὁπωσδήποτε ὁ ὑπ' ἀριθ. 9 ὁριζοντίως.

ΤΡΙΑΙΝΑ

1 2 3

1				2				3
.				.				.
.				.				.
.				.				.
.	.	.	.	.	.	.	.	.
				.				
				.				
				.				

Ὁριζόντια: Ἔτσι ἐλέγετο ὁ Ροβινσών. **Κάθετα:** 1) Κράτος τῆς Ἀσίας. 2) Ἀρχαῖος Θεός. 3) Βουνὸ τῆς Χαλκιδικῆς.

Ἐμμ. Χατζηδάκης καὶ Ἀντ. Κυδωνάκης

ΛΥΣΕΙΣ 106 ΤΕΥΧΟΥΣ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΙΑΒΑ (ΒαλένθΙΑ ΒΑρκελώνη).

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Ράπτης
Ἄρκτος
Λάρισα
Γλάρος
Μακάρι
Στατὴρ
Κατάρα
Κύπρος
Μάρκος
Ἀρκετὰ
Ρωξάνη

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Ἰόνιον 2) Ὅμηρος 3) Ὑμηττὸς 4) Λύρα 5) Ἰφιγένεια 6) Ὄθων 7) Σφίγξ 8) Βασίλειος 9) Ἔδεσσα 10) Ρουμανία 11) Νέρων = ΙΟΥΛΙΟΣ ΒΕΡΝ.

ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟ

Ἡσίοδος (Ἴση ὁδός).

ΡΟΜΒΟΣ

		Σ		
	Β	Ο	Η	
Σ	Ο	Λ	Ω	Ν
	Η	Ω	Σ	
		Ν		

ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Σούλι—Σουφλί.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 106.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Διαίρεσις, 2) μέλι—Κούκ, 3) τὸ—ἄμισθος—ῖα, 4) ἵνα—ἄς—ἅλς, 5) Μηνᾶ—ἅμα—ἦσαν, 6) Εὖα—ἕνα, 7) Τὸμ—Ρενὸς—ροή, 8) ὥρα—ΑΕΚ, 9) Κίνα—κἂν—ποτέ, 10) ὄρη—θὰ—ΕΕ—σόϊ, 11) σα—Ἀριάδνη—ις, 12) Νίνα—ὠτός, 13) Ταξίαρχος.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Τιμητικός, 2) μόνη—Ἰράν, 3) δὲ—ἀνεμώνη—τί, 4) ἴλα—Αὖ—Ρὰ—ἄνα, 5) αἷμα—ἄρα—Θράξ, 6) ἴσα—καί, 7) ρίς—μέντα—ἀρά, 8) θεὰ—δέν, 9) σκὸρ—ΕΣΑ.

ἘΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ

55.—Ὕστερα ἀπὸ τὴ Ρώμη ἡ Δύση συνθηκολόγησε μὲ τὸ νικητή. Ὁ Κωνσταντῖνος ἔμεινε μόνος κυρίαρχος μὲ συνάρχοντα τῆς Ἀνατολῆς τὸ Λικίνιο, ποὺ τὸν εἶχε παντρέψει μὲ τὴν ἑτεροθαλῆ ἀδελφή του τὴν Κωνσταντίνα.

Καὶ νά, οἱ δυὸ Αὔγουστοι σκύβουν τώρα πάνω ἀπ' τὸ πρῶτο διάταγμα, ποὺ μαζὶ ὑπογράφουν. Στιγμὴ ἱερὴ γιὰ τὴ νέα Θρησκεία. Οἱ διωγμοὶ σταματοῦν. Κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος νὰ τιμά τὸ Θεὸ ποὺ πιστεύει. Αὐτὸ εἶναι τὸ δῶρο τοῦ Κωνσταντίνου, σ' αὐτοὺς ποὺ τοῦ χάρισαν τὴ νίκη.

Τὸ διάταγμα τοῦ Μεδιολάνου καθιερώνει τὴν ἀνεξιθρησκεία.

56.—Δὲν πέρασε ὅμως καιρὸς κι' ὁ Λικίνιος ἄρχισε νὰ συνωμοτῇ.

Ὁ Μάρκελλος ποὺ εἶχε πάει κρυφὰ στὴν Ἀνατολὴ νὰ κατασκοπεύσῃ τὶς διαθέσεις του, ἔφερε τὴν εἴδηση.

—Πίστεψε, Αὔγουστε, τὸν πιστό σου τὸ στρατιώτη, εἶπε στὸν Κωνσταντῖνο. Κοντὰ στὸ Λικίνιο ἔχουν μαζευτῆ οἱ οἰωνοσκόποι, οἱ μάγοι κι' οἱ ἱερεῖς τῆς παλιᾶς θρησκείας καὶ τὸν κεντρίζουν μ' αὐτὸ τὸ σύνθημα:

«Χτύπα τὸν Κωνσταντῖνο τὸ Σταυρολάτρη. Ἐμπρὸς γιὰ τὰ Ἱερὰ τῶν Θεῶν, γιὰ τὸν Ὄλυμπο καὶ τοὺς Ἀθανάτους !».

—Πρόσεξε, Μάρκελλε, τοῦ εἶπε ὁ Αὔγουστος, ποὺ δὲν ἤθελε ἀκόμα νὰ τὸ πιστέψη. Εἶναι βαριὰ ἡ κατηγορία σου.

57.—Ὅσα λέω, Τρισαύγουστε, τἄκουσα μὲ τ' αὐτιά μου. Εἶχα χωθῆ μέσα στὸ πλῆθος ποὺ εἶχαν ξεσηκώσει οἱ καταραμένοι ἐκεῖνοι φαρμακολόγοι. Κι' ἄκουσα τὸ Λικένιο νὰ τοὺς λέη :

«Ἂν νικήσωμε ἐμεῖς ποὺ σεβόμαστε τοὺς θεοὺς τῶν προγόνων, οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου νικοῦν μαζί μας. Ἂν ὅμως νικήση Αὐτὸς ποὺ περιγελοῦμε τὸ σταυρό του, πρέπει νὰ παρατήσωμε τοὺς παλιούς μας θεοὺς καὶ νὰ καῖμε σ' αὐτὸν θυμιάματα».

—Μὰ τότε, ἂς ἔρθουν, Μάρκελλε, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος. Τοὺς περιμένομε. Ὁ Σταυρὸς θὰ νικήση καὶ πάλι.

58.—Κι' ἀλήθεια. Ὁ Σταυρὸς νίκησε καὶ στὴ δεύτερη ἐκείνη σύγκρουση ποὔγινε στὸ Βυζάντιο.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔμεινε ἀπόλυτος κύριος τοῦ κόσμου. Ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δὲν κινδύνευε πιά.

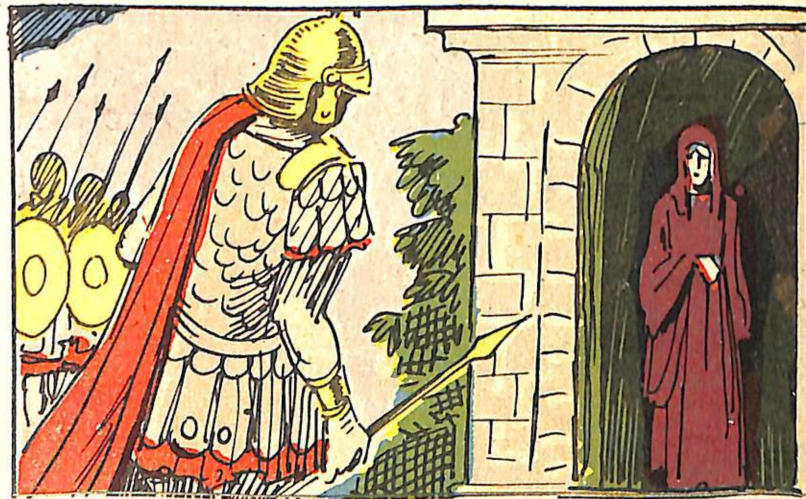
Τὸ 323, ὁ γιὸς τοῦ Κωνστάντιου τοῦ Χλωροῦ καὶ τῆς Ἑλληνίδας Ἑλένης, ἔμπαινε μονοκράτορας πιὰ τῆς ἀπέραντης αὐτοκρατορίας, στὸ παλάτι τῆς Νικομήδειας, ὅπου ἄλλοτε εἶχε ζήσει σὰν ὅμηρος.

Κι' ἀπὸ τὸ ἴδιο παράθυρο, ἀπὸ ὅπου κοίταζε τότε τὴν πυρκαγιὰ ποὔχε ἀνάψει ὁ Γαλέριος, καμάρωνε τώρα τὰ πλήθη ποὺ ἔξαλλα τὸν ἐπευφημοῦσαν. Ἦταν 49 χρονῶν καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια του τὴν Οἰκουμένη.

59.—Ἀπομονωμένη σ' ἕνα ἀγρόσπιτο στὴν πατρίδα της, στὸ Δρέπανο τῆς Βιθυνίας, ζοῦσε ἡ Ἑλένη ἡ πρώτη σύζυγος τοῦ Κωνστάντιου τοῦ Χλωροῦ, ἡ μητέρα τοῦ Κωνσταντίνου. Εἶχε ξεχάσει τὸν κόσμο κι' ἐνόμιζε πὼς κι' ὁ κόσμος τὴν εἶχε ξεχάσει.

Μέσα στὶς τόσες ταραχὲς καὶ στοὺς ἀκατάπαυστους διωγμούς, τὰ μηνύματα ἔφταναν σπάνια. Εἶχε ἀφοσιωθῆ στὴ θρησκεία της καὶ στὰ ἔργα τῆς καλωσύνης καὶ τῆς ἀγάπης. Οἱ δόξες τοῦ κόσμου δὲ συγκινοῦσαν τὴν ἅγια ψυχή της. Ἡ μόνη ἐγκόσμια ἔγνια της ἦταν ὁ γιός της καὶ μέρα νύχτα ἱκέτευε τὸ Χριστὸ νὰ τοῦ δίνη ὑγεία καὶ φῶς.

60.—Κι' ἄξαφνα ξεπέζεψε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα της ἕνας καβαλλάρης μὲ πλούσια ἁρματωσιά. Πίσω του ξεπέζεψαν κι' ἄλλοι σκουτάριοι λαμπροφορεμένοι κι' εὐγενικοί, ποὔμοιαζαν μὲ βασιλικὴ συνοδεία.

Στὸ χτύπο τῶν κονταριῶν καὶ στὸ θόρυβο τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀλόγων, ἡ ἀρχόντισσα βγῆκε ξαφνιασμένη.

Καὶ τότε εἶδε κατάπληκτη νὰ γονατίζη μπροστά της ὁ νέος σπαθάριος καὶ νὰ σκύβη μ' εὐλάβεια τὸ κεφάλι.

—Χαῖρε Αὐγούστα!

Σὲ κείνην μιλοῦσε μ' αὐτὰ τὰ λόγια ; Ποιός ἦταν καὶ πῶς τοῦ ἦρθε νὰ τὴν φωνάξη Αὐγούστα ;

(Συνεχίζεται)